

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: 02/289.76.11
Fax: 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

BESLISSING

(B) 031028-CDC-230

betreffende

'de algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers '

genomen met toepassing van artikel 6 van het koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

28 oktober 2003

BESLISSING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna "CREG") onderzoekt hierna, met toepassing van artikel 6 van het koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna "technisch reglement"), de algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke die de netbeheerder, Elia System Operator NV (hierna "Elia"), aan de netgebruikers aanbiedt.

Op 1 oktober 2003 heeft Elia, met toepassing van artikel 6 van het technisch reglement, de algemene voorwaarden van de toegangscontracten en de contracten van toegangsverantwoordelijke die zij aan de netgebruikers aanbiedt, in het Nederlands, aan de CREG ter kennis gegeven. Bij dit schrijven maakte Elia aan de CREG tevens een aantal documenten over die een motivering bevatten voor de bepalingen van deze contracten. Op 2 oktober 2003 heeft Elia aan de CREG nog een aantal stukken bezorgd ter vervollediging van het dossier ingediend op 1 oktober 2003.

Op 15 oktober 2003 heeft de CREG het voorstel van beslissing dat als basis gediend heeft voor het nemen van onderhavige beslissing aan Elia overgemaakt en haar de mogelijkheid tot schriftelijke reactie geboden tot 22 oktober 2003. Elia heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en bij brief van 22 oktober 2003 aan de CREG haar schriftelijke opmerkingen toegestuurd alsook een nieuwe, aangepaste versie van de algemene voorwaarden van de toegangscontracten en contracten van toegangsverantwoordelijke. Vervolgens heeft Elia aan de CREG op 23 oktober een vervolledigd dossier bezorgd met nog enkele bijkomende documenten en correcties. In haar brief van 23 oktober vraagt Elia de CREG enkel rekening te houden met het dossier ingediend op 23 oktober en niet de versie die op 22 oktober 2003 bezorgd werd. Gevolg gevend aan deze vraag zal de CREG dan ook geen rekening houden met de teksten die zij van Elia ontving op 22 oktober 2003.

Onderhavige beslissing betreft enkel de versie van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke die Elia op 1 oktober 2003 aan de CREG ter kennis heeft gegeven. De nieuwe aangepaste versie van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke die de CREG ontvangen heeft op 23 oktober 2003 zal in een afzonderlijke beslissing onderzocht worden.

Een kopie van het contract van toegangsverantwoordelijke dat door Elia aan de CREG ter kennis werd gegeven op 1 oktober 2003, is als bijlage bij deze beslissing gevoegd.

Op zijn vergadering van 28 oktober 2003 nam het Directiecomité van de CREG aldus de hierna volgende beslissing.

////

VOORAFGAANDEN

Beslissingen van de CREG van 20 maart 2003, 20 augustus 2003 en 18 september 2003

1. Op 20 maart 2003 heeft de CREG een beslissing (met referentie (B) 030320-CDC-121) genomen betreffende de algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers die door Elia bij aangetekend schrijven van 27 januari 2003 ter kennis gegeven waren aan de CREG (hierna : de beslissing van 20 maart 2003). Bij deze beslissing heeft de CREG geweigerd het geheel van deze algemene voorwaarden, die van toepassing zijn tot 31 december 2003, goed te keuren en Elia gevraagd een aantal ingrijpende wijzigingen erin aan te brengen. Op 20 maart 2003 werd door de CREG tevens een negatieve beslissing genomen met betrekking tot de algemene voorwaarden van de toegangscontracten aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers (met referentie (B) 030320-CDC-131), alsook met betrekking tot de algemene voorwaarden van de voorlopige overeenkomst voor het niet-exclusief gebruik van het Elia-net door in aanmerking komende gebruikers aangesloten op de distributienetten gevestigd in het Waalse Gewest en het Brusselse Gewest (met referentie (B) 030320-CDC-130), die op dezelfde datum door Elia ter kennis gegeven waren aan de CREG.

Bij brief van 18 juli 2003 heeft Elia vervolgens wijzigingen aan de annexen 1A en 1B van het contract van toegangsverantwoordelijke en wijzigingen aan de artikelen 5.1, 5.2.2 en 5.5, alsook aan annex 2 van het toegangscontract ter kennis gebracht van de CREG. Bij twee afzonderlijke beslissingen van 20 augustus 2003 (respectievelijk met referentie (B) 030820-CDC-206/1, en (B) 030820-CDC-207/1) heeft de CREG beslist haar weigering om enige algemene voorwaarde van het contract van toegangsverantwoordelijke en van het toegangscontract goed te keuren, te behouden.

Op 18 september 2003 heeft de CREG een gelijkaardige beslissing genomen betreffende wijzigingen aan de artikelen 1, 5, 6, 9 en aan de bijlagen 4 en 5 van de contracten voor toegangsverantwoordelijke, die door Elia bij brief van 22 augustus 2003 ter kennis gebracht werden van de CREG (met referentie (B) 030918-CDC-216/2).

Consultatie netgebruikers en informele besprekingen

2. Over deze beslissingen van 20 maart 2003 werden in de periode van april 2003 tot september 2003 een reeks informele werkvergaderingen gehouden tussen de CREG en Elia. Deze informele besprekingen werden gehouden met als gemeenschappelijk doel dat Elia tijdig kennis zou krijgen van de opmerkingen van de CREG bij het toegangscontract en contract van toegangsverantwoordelijke alsook van interpretatie van de CREG van de toepassing van de sectorspecifieke regelgeving op deze contracten, zodat Elia aan de netgebruikers algemene voorwaarden kan aanbieden die vanaf 1 januari 2004 zullen worden toegepast (de afgekeurde algemene voorwaarden werden gecontracteerd tot 31 december 2003) en die de goedkeuring van de CREG wegdragen.

Daarnaast heeft de CREG ook de netgebruikers geraadpleegd over het toegangscontract en contract van toegangsverantwoordelijke teneinde hen de mogelijkheid te geven hun eventuele opmerkingen betreffende deze contracten te kennen te geven. Daartoe werd op 7 mei 2003 een eerste werkgroep met de betrokken netgebruikers georganiseerd die betrekking had op het toegangscontract en contract van toegangsverantwoordelijke van toepassing in 2003. Op 19 augustus 2003 werd vervolgens een tweede werkgroep georganiseerd, met deelname van zowel Elia als de betrokken netgebruikers, met als doel dat Elia kennis zou kunnen krijgen van de kritiek en de behoeften van de netgebruikers. In deze tweede werkgroep werden door Elia opgestelde ontwerpen (werkversies) van het toegangscontract en contract van toegangsverantwoordelijke voor 2004 besproken.

BASISPRINCIPES

Recht van toegang tot het transmissienet

3. De CREG is de mening toegedaan dat het recht van toegang tot het transmissienet, bedoeld in artikel 15 van de elektriciteitswet van openbare orde is.

Het recht van toegang tot het transmissienet is immers één van de noodzakelijke basispijlers van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt¹. Opdat er concurrentie op de elektriciteitsmarkt zou komen en de eindafnemers daadwerkelijk hun leverancier van elektriciteit kunnen kiezen, is het essentieel de eindafnemers, hun leveranciers en de producenten van elektriciteit gegarandeerd toegang tot het transmissienet hebben en dat zij van dit recht kunnen genieten op een niet-discriminatoire wijze. Het is immers via het transmissienet dat nagenoeg elke geproduceerde en verbruikte elektron passeert, zelfs voor eindafnemers aangesloten op een distributienet. Een leverancier kan maar de door hem verkochte elektriciteit effectief aan zijn klant leveren indien hij, zijn klant en eventueel de producent van deze stroom (indien hijzelf de verkochte elektriciteit niet produceert) elk toegang hebben tot het transmissienet.

Hierbij komt dat het transmissienet een natuurlijk monopolie is, gelet op het feit dat de investeringen erin hoge *sunk costs* zijn: de investeringen vertegenwoordigen hoge bedragen en zijn niet aanwendbaar voor ander gebruik dan het vervoer van elektriciteit. Daarbij komt dat de bouw van transmissie-infrastructuur (voornamelijk hoogspanningskabels) op groot verzet van de bevolking stuit waardoor het *de facto* uitgesloten is om de nodige bouw- en andere vergunningen te verkrijgen voor de aanleg van een tweede transmissienet naast het bestaande. Het is dan ook niet realistisch te veronderstellen dat naast het bestaande transmissienet een of zelfs meerdere nieuwe transmissienetten zullen worden gebouwd. Dit verklaart dan ook waarom artikel 8 van de elektriciteitswet geopteerd heeft voor een enkele netbeheerder van het unieke transmissienet dat in België bestaat.

---

¹ Zie ook considerans 7 van Richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van Richtlijn 96/92/EG, *P.B.*, L 176/37, waarin ook uitdrukkelijk gesteld wordt dat de niet-discriminatoire toegang tot het transmissienet van primordiaal belang is voor de realisatie van de interne elektriciteitsmarkt.

Dat het recht van toegang tot het transmissienet een noodzakelijke basispijler van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt is, blijkt ook uit de analyse van de juridische situatie vóór de inwerkingtreding van de elektriciteitswet. Op het vlak van de transmissie van elektriciteit bestond er immers geen wetgeving die enig monopolie toekende aan de historische elektriciteitsproducent. Nochtans had alleen deze elektriciteitsproducent *de facto* als enige leverancier toegang tot het transmissienet. Dat derden geen toegang tot het transmissienet hadden, volgde gewoon uit het feit dat de historische elektriciteitsproducent de eigenaar was van nagenoeg alle transmissie-infrastructuur van elektriciteit in België. Het was precies omwille van dit eigendomsrecht van de historische elektriciteitsproducent dat derden, met uitzondering van de eindafnemers die bevoorrad werden door de historische elektriciteitsproducent, geen toegang tot het transmissienet hadden. De elektriciteitswet heeft niet verplicht deze situatie op het vlak van het eigendomsrecht te veranderen: het eigendomsrecht van de transmissie-infrastructuur mag nog altijd in handen zijn van één enkele elektriciteitsproducent, dus ook van de historische elektriciteitsproducent in België. Om de concurrentie in de elektriciteitsmarkt te introduceren, heeft de elektriciteitswet ervoor geopteerd om elke in aanmerking komende afnemer alsook de producenten en leveranciers van elektriciteit, voorzover deze laatste leveren aan in aanmerking komende afnemers, een recht van toegang te verlenen tot het transmissienet.

Het is dan ook duidelijk dat een miskennis van dit essentiële recht van toegang tot het transmissienet de liberalisering van de elektriciteitsmarkt op de helling zet.

4. Uit artikel 15 van de elektriciteitswet blijkt dat de daadwerkelijke garantie van het recht van toegang tot het transmissienet onlosmakelijk gekoppeld is aan het technisch reglement en de regulering van de transmissietarieven bedoeld in respectievelijk de artikelen 11 en 12 van de elektriciteitswet. Het technisch reglement en de regulering van de transmissietarieven beogen het recht van toegang tot het transmissienet in de feiten te realiseren.

Overeenkomstig artikel 11 van de elektriciteitswet regelt het technisch reglement het beheer van het transmissienet en de toegang ertoe. Het beheer van het transmissienet is een technisch gespecialiseerde en complexe materie die de netgebruikers zelf niet beheersen. Dat dit zo is blijkt alleen al uit het feit dat de wetgever een gespecialiseerde regulator voor de elektriciteitsmarkt, namelijk de CREG, heeft opgericht die, op basis van zijn gespecialiseerde kennis, de naleving van de sectorspecifieke wetgeving, waaronder het technisch reglement, kan opvolgen.

Met het technisch reglement beoogt de wetgever te voorkomen dat er enige discriminatie zou ontstaan tussen netgebruikers op basis van allerhande technische, niet-pertinente redenen die door de netgebruikers zelf moeilijk of zelfs onmogelijk weerlegbaar zijn wegens hun gebrek aan de nodige gespecialiseerde kennis inzake het beheer van het transmissienet. Met dit reglement beoogt de wetgever ook het juiste evenwicht te vinden tussen de netgebruikers enerzijds en de netbeheerder anderzijds. De belangen van de netgebruikers en de netbeheerder zijn immers niet altijd gelijklopend. Aldus bestaat het risico dat de netbeheerder de toegang tot zijn net weigert om technische redenen die niet pertinent zijn. Anders dan een gewone privé-onderneming hoeft de netbeheerder immers niet te streven naar een zo groot mogelijk aantal klanten om zijn kosten te dekken en een zo hoog mogelijke winst te maken. De regulering van de tarieven voor de toegang tot en het gebruik van het transmissienet en de ondersteunende diensten krachtens artikel 12 van de elektriciteitswet impliceert immers dat de tarieven precies het geheel van al zijn reële redelijke kosten dekken en hierbovenop een billijke winstmarge vastgesteld door de CREG dekken, ongeacht de gebruiksintensiteit van het transmissienet. Door deze garantie dat al zijn kosten, samen met een billijke winstmarge, dekt ontstaat immers het gevaar dat de netbeheerder netgebruikers aan wie de dienstverlening ingewikkelder is of die meer technisch of financiële risico's stellen gaat trachten te weigeren en zijn weigering gaat trachten te motiveren met complexe, maar niet pertinente argumenten. Doordat het technisch reglement de verplichtingen van de netbeheerder en de netgebruikers verduidelijkt, is het derhalve de technische vertaling van het recht van toegang tot het transmissienet. Het is een essentiële vertaling ervan omwille van de technische complexiteit van de zaak en derhalve eveneens van openbare orde.

5. De complexiteit van het beheer van het transmissienet heeft ook een weerslag op de tarifiering van de dienstverlening die de netbeheerder aanbiedt. Het is voor een netgebruiker onmogelijk uit te maken of de prijzen die de netbeheerder autonoom zou bepalen, effectief correcte prijzen zijn. Hij kan dit niet uitmaken omdat hij zelf niet over de vereiste technische specialisatie noch over de nodige informatie beschikt. Bovendien kan hij de prijzen van de netbeheerder niet met deze van andere netbeheerders vergelijken omdat de netbeheerder van een wettelijk en natuurlijk monopolie geniet en de diverse nationale transmissienetten onderling sterk kunnen verschillen. Daarom garandeert artikel 12 van de elektriciteitswet niet-discriminatoire en transparante tarieven. Artikel 12 van de elektriciteitswet garandeert ook dat de transmissietarieven niet meer dan de reële redelijke kosten, vermeerderd met een billijke winstmarge, dekken. Zonder deze regulering van de transmissietarieven wordt immers het recht van toegang tot het transmissienet niet daadwerkelijk verzekerd. Niet

alleen discriminatoire tarieven, maar ook te hoge tarieven beperken de toegang tot het transmissienet. Bovendien kunnen te hoge tarieven een discriminatie veroorzaken tussen de historische elektriciteitsproducent enerzijds en de andere netgebruikers anderzijds. De historische elektriciteitsproducent bezit immers 70 % van de aandelen van de netbeheerder. De winst die gegenereerd wordt uit de te hoge tarieven, dit is het aandeel van de winst dat de billijke winstmarge overstijgt, komt immers voor 70 % ten goede van de historische elektriciteitsproducent. Hij zal dus een deel van de te hoge tarieven kunnen recupereren. Dit kunnen de andere netgebruikers niet aangezien zij geen aandeelhouder van de netbeheerder zijn en, in afwachting van de beursgang van de netbeheerder, alleen maar kunnen worden indien de huidige aandeelhouders hiermee instemmen. Het hoeft geen betoog dat discriminatoire of te hoge transmissietarieven het recht van toegang tot het transmissienet *de facto* uithollen. De regulering van de transmissietarieven is dan ook van openbare orde.

Artikel 6 van het technisch reglement

6. Krachtens artikel 6 van het technisch reglement dient de netbeheerder de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke evenals alle wijzigingen die hieraan worden aangebracht, aan de CREG ter kennis te geven zodat de CREG deze algemene voorwaarden kan goedkeuren.

In het toegangscontract en contract van toegangsverantwoordelijke dat Elia op 1 oktober 2003, met toepassing van artikel 6 van het technisch reglement, aan de CREG ter kennis heeft gegeven maakt Elia een onderscheid tussen de zogenaamde "bijzondere voorwaarden" en "algemene voorwaarden" van deze contracten. In haar schrijven vermeldt Elia uitdrukkelijk dat zij aan de CREG enkel een verzoek tot goedkeuring van de algemene voorwaarden van het toegangscontract en het contract van toegangsverantwoordelijke richt (en dit verzoek tot goedkeuring niet de overige bepalingen van deze contracten betreft, waaronder de bijzondere voorwaarden).

Zoals hierna wordt uiteengezet, beschouwt de CREG echter alle bepalingen van de teksten en bijlagen van het toegangscontract en het contract van toegangsverantwoordelijke die haar op 1 oktober 2003 en op 23 oktober 2003 overgemaakt werden, als algemene voorwaarden van het toegangscontract respectievelijk contract van toegangsverantwoordelijke. Bijgevolg zijn dan ook al deze bepalingen aan de goedkeuring van de CREG onderworpen

overeenkomstig artikel 6, §1, van het technisch reglement. De CREG beschouwt de brief van 1 oktober 2003 dan ook als een kennisgeving van al deze bepalingen in de zin van artikel 6, §2, van het technisch reglement (zie paragraaf 7bis van deze beslissing).

7. De contracten van toegangsverantwoordelijke die Elia aan de netgebruikers aanbiedt worden door Elia voorgesteld als standaardcontracten (of nog "type-contracten"). Het zijn contracten waarvan alle bepalingen vooraf eenzijdig zijn vastgesteld door Elia en waarover de netgebruikers niet kunnen onderhandelen. Juridisch gezien dienen deze overeenkomsten derhalve als toetredingsovereenkomsten te worden gekwalificeerd. Bovendien zijn alle bepalingen van alle contracten van toegangsverantwoordelijke identiek. Uit het standaard contract van toegangsverantwoordelijke dat door Elia aan de CREG ter kennis is gegeven, blijkt immers dat alle bepalingen van het contract alsook van de bijlagen "standaard" zijn en enkel nog bepaalde individuele gegevens per contract ingevuld moeten worden zijnde: identiteit en persoonlijke gegevens van de contractant, handtekeningen, datum van inwerkingtreding van het contract, specifieke gegevens met betrekking tot de bankgarantie, gegevens van de contactpersonen van beide partijen, gegevens in verband met de pooling overeenkomst, en specifieke technische gegevens.

In het verbintenissenrecht zijn "algemene voorwaarden" clausules die tot de inhoud van een contract behoren maar die niet als dusdanig en individueel met de medecontractant zijn onderhandeld en voor een ganse reeks van contracten worden opgelegd. Alle bepalingen vervat in het aan de CREG voorgelegde contract van toegangsverantwoordelijke en zijn bijlagen zijn dan ook algemene voorwaarden, die onderworpen zijn aan goedkeuring door de CREG.

Het feit dat Elia in het voorgelegde contract van toegangsverantwoordelijke een onderscheid maakt tussen algemene en bijzondere voorwaarden kan hieraan geen afbreuk doen.

In tegenstelling tot hetgeen Elia beweert in de door haar voorgelegde motivering is deze analyse conform de elektriciteitswet en het technisch reglement.

Artikel 151 van het technisch reglement bepaalt dat:

"Het contract van toegangsverantwoordelijke bevat tenminste de volgende elementen:

1° de algemene bepalingen met betrekking tot :

a) het bewijs van de financiële solvabiliteit van de medecontractant van de netbeheerder

- b) de modaliteiten voor het invorderen door of voor de netbeheerder van eventueel onbetaalde sommen van de medecontractant van de netbeheerder
- c) de betalingsmodaliteiten, voorwaarden en termijnen van de facturen geadresseerd aan de medecontractant van de netbeheerder
- d) de bepalingen betreffende de confidentialiteit van de commerciële informatie betreffende de medecontractant van de netbeheerder
- e) de regeling van geschillenbeslechting, met inbegrip van, in voorkomend geval, de bepalingen inzake bemiddeling en arbitrage;
- f) de algemene maatregelen die de medecontractant van de netbeheerder dient te nemen in een noodsituatie
- g) de modaliteiten en voorwaarden voor ontbinding en schorsing van het contract van toegangsverantwoordelijke overeenkomstig dit besluit
- h) de algemene voorwaarden betreffende het evenwicht van de toegangsverantwoordelijke.

2° De bijzondere voorwaarden inzake onder meer :

- a) de identiteit en de gegevens van de partijen, alsook deze van hun respectievelijke vertegenwoordigers;
- b) de duur van het contract van toegangsverantwoordelijke;
- c) de financiële waarborgen te leveren door de medecontractant van de netbeheerder”.

In tegenstelling tot hetgeen Elia in haar motivering voorhoudt zijn de algemene voorwaarden die het contract van toegangsverantwoordelijke moet bevatten niet op limitatieve wijze opgesomd in artikel 151, 1°, van het technisch reglement. Dit artikel bepaalt enkel de algemene voorwaarden die het contract van toegangsverantwoordelijke “tenminste” dient te bevatten. Artikel 151, 1°, van het technisch reglement bepaalt met andere woorden de algemene voorwaarden die het contract van toegangsverantwoordelijke in elk geval, verplichtend dient te bevatten, hetgeen niet betekent dat dit contract geen andere algemene voorwaarden kan bevatten.

Bovendien moet erop gewezen worden dat artikel 6, §1, van het technisch reglement geen enkele verwijzing naar artikel 151 van het technisch reglement bevat en de goedkeuringsbevoegdheid van de CREG dan ook geenszins beperkt tot die algemene voorwaarden die (niet-limitatief) opgesomd worden in artikel 151, 1°, van het technisch reglement.

De hierboven vermelde analyse van de goedkeuringsbevoegdheid van de CREG is overigens volledig in lijn met de bepalingen van de elektriciteitswet. Artikel 23, §1, 9°, van de elektriciteitswet vertrouwt aan de CREG immers uitdrukkelijk de algemene opdracht toe controle uit te oefenen op de toepassing van het technisch reglement. De bevoegdheid tot goedkeuring van de algemene voorwaarden van het toegangscontract, contract van toegangsverantwoordelijke en aansluitingscontract die artikel 6 van het technisch reglement aan de CREG toekent, is een (concrete) uitvoeringsmaatregel van deze algemene

controletaak vervat in artikel 23, §1, 9°, van de elektriciteitswet, zijnde het uitoefenen van controle op de toepassing van het technisch reglement. Het contract van toegangsverantwoordelijke dat door Elia aan de netgebruikers wordt aangeboden, is precies een concrete “toepassing” van het technisch reglement ten aanzien waarvan de CREG een algemene controletaak dient uit te oefenen. De bewering van Elia dat de CREG zich door haar interpretatie van artikel 6 (en artikel 151) van het technisch reglement een te ruime goedkeuringsbevoegdheid zou toekennen die niet conform is met de elektriciteitswet snijdt dan ook geen hout. De CREG zou wel zeer sterk beperkt worden in de uitoefening van haar taak om de toepassing van het technisch reglement te controleren indien men haar goedkeuringsbevoegdheid (met betrekking tot contracten die gesloten worden in toepassing van het technisch reglement) zou beperken tot slechts een zeer beperkt aantal bepalingen van deze contracten, zijnde enkel die bepalingen die in artikel 151, 1°, van het technisch reglement worden opgesomd als algemene voorwaarden die het contract van toegangsverantwoordelijke minstens dient te bevatten.

De hierboven uiteengezette interpretatie van artikel 6 van het technisch reglement en van het begrip “algemene voorwaarden” is dus wel degelijk conform aan de wetsbepalingen terzake en is volledig in lijn met de wettelijke opdracht van de CREG. Bovendien is deze interpretatie conform aan de interpretatie die door de rechtsleer en rechtspraak gegeven wordt aan het begrip “algemene voorwaarden”; de CREG ziet niet in waarom de wetgever hieraan in het technisch reglement een andere betekenis zou hebben willen geven.

Voor het overige werpt Elia in haar motivering op dat de CREG door haar interpretatie van het begrip algemene voorwaarden het onderscheid dat gemaakt wordt door artikel 11, 7°, van de elektriciteitswet tussen “algemene voorwaarden” en “type-contracten” zou miskennen.

Door haar interpretatie van het begrip algemene voorwaarden miskent de CREG echter geenszins het onderscheid tussen de begrippen “algemene voorwaarden” en “type-contracten”. Elk type- of standaardcontract bestaat steeds uit algemene voorwaarden en bijzondere voorwaarden; de algemene voorwaarden zijn die bepalingen die dezelfde zijn in alle soortgelijke contracten (zoals in casu bijvoorbeeld de formule voor het berekenen van het bedrag van de te stellen bankgarantie) en niet alsdusdanig individueel onderhandeld worden met de medecontractant, terwijl de bijzondere voorwaarden die bepalingen zijn die verschillen van het ene type-contract tot het andere in functie van de specifieke kenmerken van de desbetreffende medecontractant (zoals de naam, adres, datum van ondertekening, het bedrag van de te stellen bankgarantie, specifieke technische gegevens, eventueel verschillende voorwaarden,...).

Het contract van toegangsverantwoordelijke dat Elia aanbiedt aan de netgebruikers is een standaardcontract dat hoofdzakelijk bestaat uit volkomen identieke bepalingen die vooraf door Elia zijn vastgelegd en niet onderhandeld kunnen worden, hetgeen dus algemene voorwaarden zijn (onderworpen aan de goedkeuring van de CREG). Voor het overige bestaat dit standaardcontract uit enkele bijzondere voorwaarden die bij de ondertekening van het contract moeten ingevuld worden en weergegeven worden door de blanco's (en waarvoor het logisch is dat deze niet aan de goedkeuring van de CREG onderworpen zijn). De (niet-limitatieve) opsomming in artikel 151, 2°, van de bijzondere voorwaarden die het contract van toegangsverantwoordelijke minstens dient te bevatten, bevestigt trouwens deze zienswijze aangezien daarin als bijzondere voorwaarden enkel gegevens opgesomd worden die specifiek/louter persoonlijk zijn aan de medecontractant, met name: identiteit en persoonlijke gegevens (van de contractanten en hun vertegenwoordigers), de specifieke duur van het contract (indien deze van contract tot contract zou verschillen, zoals bijvoorbeeld de aanvangsdatum), en de te leveren financiële waarborg (maar niet de formule voor het berekenen van het bedrag van de te stellen bankgarantie).

De bepalingen die in het contract van toegangsverantwoordelijke zijn opgenomen als zogenaamde "bijzondere voorwaarden" zijn dan ook in wezen algemene voorwaarden.

Terzijde kunnen ook nog de volgende opmerkingen gemaakt worden:

- in het aan de CREG voorgelegde contract van toegangsverantwoordelijke hanteert Elia (in tegenstelling tot in het huidige contract van toegangsverantwoordelijke) nu een indeling in bijzondere en algemene voorwaarden. In haar motivering stelt zij dit te doen om de indeling en structuur van artikel 151 van het technisch reglement te volgen. Er moet vastgesteld worden dat dit echter tot een zeer onlogische structuur van het contract leidt waardoor de logische volgorde en samenhang van de contractsartikelen verloren gaat. Hetgeen ook aangeeft dat de door Elia gehanteerde opdeling tussen algemene en bijzondere voorwaarden een artificiële opdeling is, die de leesbaarheid en duidelijkheid van het contract geenszins ten goede komt;
- verder is het ook vreemd en geenszins logisch dat de bepalingen betreffende de schorsing en/of beëindiging van het contract volgens Elia, voor wat betreft het toegangscontract, geen algemene voorwaarden zouden zijn, terwijl deze bepalingen in het contract van toegangsverantwoordelijke, overeenkomstig artikel 151, 1°, van het technisch reglement, wel als algemene voorwaarden gecatalogeerd worden. Hieruit blijkt eens te meer dat de opsomming van de (minimale) algemene voorwaarden in de artikelen 172 en 151 van het technisch reglement niet limitatief bedoeld kunnen zijn.

7bis. De bevoegdheid om te bepalen welke bepalingen van het toegangscontract algemene voorwaarden zijn, komt in eerste instantie toe aan de CREG (en in laatste instantie aan de bevoegde rechtscolleges indien Elia of een andere belanghebbende niet akkoord zou gaan met het standpunt van de CREG en haar beslissing dienaangaande daarom voor één van de bevoegde rechtscolleges zou aanvechten). Om haar bevoegdheid volledig te kunnen uitoefenen, is het nodig dat de CREG inzage heeft in het volledige toegangscontract. Elia dient dan ook het volledige toegangscontract aan de CREG over te maken. Voor alle bepalingen van het toegangscontract die de CREG aanmerkt als algemene voorwaarden, zal het overmaken ervan door Elia gelijkgesteld worden aan de kennisgeving ervan zoals bedoeld in artikel 6 van het technisch reglement. Anders dan Elia in haar brief van 23 oktober 2003 beweert, komt het haar niet toe het overmaken van de bepalingen van het toegangscontract te kwalificeren als een kennisgeving of niet in de zin van artikel 6 van het technisch reglement. Het tegendeel zou immers de goedkeuringsbevoegdheid van de CREG uithollen of, indien de CREG en Elia niet akkoord gaan over de interpretatie van het begrip “algemene voorwaarden” vervat in artikel 6 van het technisch reglement, leiden tot het opstarten van de procedure bedoeld in artikel 31 van de elektriciteitswet. De CREG is van oordeel dat het wenselijk is dergelijke procedures te voorkomen indien zulks mogelijk is.

8. Artikel 6, § 1, van het technisch reglement bepaalt dat de CREG in haar onderzoek met het oog op het nemen van haar beslissing met betrekking tot de contracten van toegangsverantwoordelijke van de netbeheerder, dient na te gaan of de algemene voorwaarden van deze contracten :

- a) de toegang tot het net niet belemmeren ;
- b) de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net niet in gevaar brengen ;
- c) conform het algemeen belang zijn.

De CREG stelt vast dat de wetgever deze drie criteria niet nader bepaalt. Het komt derhalve aan de CREG toe een concrete invulling te geven aan deze drie criteria aangezien de wetgever de CREG belast heeft erop toe te zien dat de algemene voorwaarden van de contracten bedoeld in artikel 6 van het technisch reglement aan deze drie criteria beantwoorden.

9. Alvorens nader in te gaan op deze drie toetsingscriteria benadrukt de CREG dat er steeds een evenwicht moet nagestreefd worden tussen deze principes en de taken en

verplichtingen van Elia als netbeheerder. Elia dient haar taken en verplichtingen als netbeheerder zoals bepaald in artikel 8 van de elektriciteitswet te vervullen, wat naast de exploitatie van het transmissienet ondermeer het waarborgen van de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie alsook de optimale ontwikkeling van het transmissienet inhoudt. Daarbij dient Elia er steeds over te waken de toegang tot het transmissienet niet te belemmeren en conform het algemeen belang te handelen.

Hierbij dient rekening te worden gehouden met de ongelijkwaardige positie van de contractspartijen. Elia heeft, als exclusief beheerder van het transmissienet, immers een wettelijke monopoliepositie. Het transmissienet is voor de netgebruikers een essentiële infrastructuur waarvoor geen alternatief bestaat ; voor de uitoefening van hun activiteiten zijn zij genoodzaakt met Elia overeenkomsten te sluiten om toegang tot en het gebruik van het transmissienet te hebben. Daarom kent artikel 15 van de elektriciteitswet dan ook een uitdrukkelijk recht van toegang toe aan de in aanmerking komende afnemers.²

Naast de algemene verbintenissenrechtelijke regels, inzonderheid het principe betreffende de gekwalificeerde benadeling, heeft de CREG zich bij het onderzoek van de algemene voorwaarden, dan ook geïnspireerd op het mededingingsrecht. Ondernemingen met een dominante positie of monopoliepositie hebben immers een “bijzondere verantwoordelijkheid” ten aanzien van het concurrentiemechanisme op de markt en hun gedragingen dienen in die optiek redelijk en proportioneel te zijn.

In het bijzonder heeft de CREG zich daarbij geïnspireerd op de regel vervat in artikel 3a van de wet van 1 juli 1999 tot bescherming van de economische mededinging en artikel 82a van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, welke bepaalt dat het opleggen van onbillijke contractuele voorwaarden of prijzen door ondernemingen met een machtspositie een verboden misbruik van machtspositie kan uitmaken. Onbillijke contractvoorwaarden zijn voorwaarden die de betrokken contractspartijen onder normale mededingingsvoorwaarden niet zouden aanvaarden.

De wettelijke monopoliepositie die Elia heeft ingevolge de opdrachten die haar door de federale overheid toevertrouwd werden in het algemeen belang, samen met de bijzondere verantwoordelijkheid die overeenkomstig het mededingingsrecht rust op elke onderneming met een dominante of monopoliepositie, begrenzen, anders dan Elia in haar motivering

---

² Volledigheidshalve moet hierbij opgemerkt worden dat in het systeem van gereguleerde toegang, zoals voorzien in de elektriciteitswet, de netgebruikers een recht van toegang tot het elektriciteitsnet hebben zonder beroep te moeten doen op de “*essential facilities*” theorie.

beweert, de vrijheid van handel en nijverheid van Elia. Dit is nog des te meer het geval wanneer men hierbij ook artikel 15 van de elektriciteitswet en artikel 6 van het technisch reglement in rekening brengt.

Geen belemmering van de toegang tot het transmissienet

10. Krachtens artikel 15 van de elektriciteitswet hebben de in aanmerking komende afnemers, producenten en tussenpersonen een recht van toegang tot het transmissienet tegen de tarieven vastgesteld overeenkomstig artikel 12, zijnde de gereguleerde tarieven.

Paragraaf 3 van deze beslissing zet uiteen dat de vrije toegang tot het transmissienet essentieel is voor de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt. Het recht van toegang tot het transmissienet is dan ook een basisprincipe en principieel recht³ dat niet beperkend mag worden geïnterpreteerd. Elke uitzondering op of beperking van dit recht moet uitdrukkelijk voorzien zijn en beperkend geïnterpreteerd worden. Zo bepaalt artikel 15, §1, tweede lid dat de netbeheerder de toegang tot het transmissienet enkel kan weigeren wanneer hij niet over de nodige capaciteit beschikt, of wanneer de aanvrager niet voldoet aan de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement. Bovendien moet de weigering met redenen omkleed zijn.

11. De CREG is van oordeel dat, in het kader van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt, de toetredingsdrempel tot de elektriciteitsmarkt zo laag mogelijk dient te zijn teneinde het recht van toegang tot het transmissienet te garanderen en de (vrije) toegang tot het transmissienet op geen enkele wijze te belemmeren, dit uiteraard in zoverre de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het transmissienet niet in gevaar gebracht wordt en de optimale ontwikkeling van het transmissienet niet verhinderd wordt.

De CREG meent dan ook dat het niet kan toegelaten worden dat de netbeheerder op enige wijze het recht van toegang tot het transmissienet zou bemoeilijken, beperken of

---

³ Zie ondermeer het advies van de Raad van State van 29 december 1998 over het voorontwerp van de wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, *Parl.St.*, Kamer, 1998-99, nr. 1933/1, blz.50.

belemmeren door het opleggen van onbillijke, onevenwichtige, onredelijke of disproportionele⁴ contractvoorwaarden.

12. De CREG wijst er tevens op dat de netbeheerder het beheer van het transmissienet niet enkel op een onpartijdige, onafhankelijke en niet-discriminatoire wijze⁵ dient waar te nemen maar daarbij tevens een zo groot mogelijke transparantie dient na te streven. Dit is noodzakelijk voor de goede werking van de elektriciteitsmarkt en een goede werking van de mededinging op deze markt⁶.

Verder is de CREG van oordeel dat de netbeheerder bij het uitvoeren van zijn wettelijke taken dient te zorgen voor een tijdige en zo duidelijk, accuraat en volledig mogelijke informatieverstrekking aan de netgebruikers. Dit geldt voor de pre-contractuele fase, het contract zelf en de toepassing van het contract. Dit is nodig met het oog op een transparant beheer en teneinde de toegang tot het transmissienet op optimale wijze te verzekeren en op geen enkele wijze te belemmeren.

Een dergelijke volledige, accurate, en tijdige informatieverstrekking houdt ondermeer in dat, wanneer de netbeheerder in uitvoering van zijn wettelijke taken een beslissing neemt die het recht van toegang van een netgebruiker (rechtstreeks of onrechtstreeks) raakt, hij deze beslissing dan ook tijdig en duidelijk dient mee te delen aan de netgebruiker en de redenen voor deze beslissing steeds op duidelijke wijze dient te vermelden. Alzo kan de netgebruiker desgevallend zelf maatregelen nemen om zijn toegang tot het transmissienet te vrijwaren of de kosten ervan te reduceren.

13. Zoals reeds vermeld kan de netbeheerder krachtens artikel 15, § 1, tweede lid, van de elektriciteitswet, de toegang tot het transmissienet *alleen* weigeren wanneer hij niet over de nodige capaciteit beschikt of de in aanmerking komende afnemer niet voldoet aan de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement. De netbeheerder kan bijgevolg de toegang tot het transmissie enkel en alleen weigeren in deze twee gevallen, limitatief opgesomd in artikel 15, §1, van de elektriciteitswet, en niet wanneer de in aanmerking

---

⁴ Zie artikel 23.4 van Richtlijn 2003/54/CE van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van Richtlijn 96/92/EG, *P.B.*, L176/37, van 15 juli 2003.

⁵ Zie ondermeer artikel 9, § 2, van de elektriciteitswet en artikel 8 van het technisch reglement.

⁶ Zie ondermeer *Parl. St.*, Senaat, 1998-99, nr. 1308/4, blz. 6 ; Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, considerans 25.

komende afnemer niet zou voldoen aan andere “voorschriften” of (contractuele) verplichtingen.

Artikel 155 van het technisch reglement bepaalt dat “de opschorting of de ontbinding van het contract van toegangsverantwoordelijke leidt tot weigering van toegang tot het net”.

De CREG meent dat hieruit dan ook voortvloeit dat de netbeheerder enkel in de twee gevallen, limitatief opgesomd in artikel 15, §1, van de elektriciteitswet zelf (t.t.z. eenzijdig, zonder voorafgaande rechterlijke machtiging) kan overgaan tot het schorsen of beëindigen van het contract van toegangsverantwoordelijke aangezien dit leidt tot en ook *de facto* neerkomt op een (al dan niet tijdelijke) weigering van de toegang tot het transmissienet door de netbeheerder.

14. De modaliteiten van de tweede uitzondering op het recht van toegang voorzien in artikel 15, §1, tweede lid, van de elektriciteitswet, namelijk het niet-voldoen aan de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement, zijn verder uitgewerkt in het technisch reglement.

Zo bepaalt artikel 154, § 1, van het technisch reglement dat, ingeval van grove tekortkoming van de toegangsverantwoordelijke aan de verplichtingen hem opgelegd door het technisch reglement en/of het contract van toegangsverantwoordelijke, de netbeheerder na ingebrekestelling, indien de veiligheid van het net in het gedrang is, de uitvoering van het contract van toegangsverantwoordelijke kan opschorten bij gemotiveerde beslissing, onverminderd zijn ontbinding overeenkomstig het gemeen recht of de sancties voorzien in het technisch reglement.

De bepaling vervat in artikel 154, § 1, van het technisch reglement dat de netbeheerder, ingeval van grove tekortkoming van de toegangsverantwoordelijke aan de verplichtingen bedoeld in het contract van toegangsverantwoordelijke, dit contract kan opschorten (en aldus de toegang weigeren tot het transmissienet), lijkt op het eerste zicht in strijd te zijn met artikel 15, §1, tweede lid, van de elektriciteitswet, volgens welk de netbeheerder de toegang tot het transmissienet enkel kan weigeren wanneer hij niet over de nodige capaciteit beschikt of de in aanmerking komende afnemer niet voldoet aan de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement, en niet wanneer andere contractuele verplichtingen niet worden nageleefd.

Volgens de algemene interpretatieregels dient een bepaling van een koninklijk besluit dat schijnbaar tegenstrijdig is met de hogere wetsbepalingen, echter steeds zo te worden geïnterpreteerd dat het in overeenstemming is met deze hogere rechtsnormen. De voormelde bepaling van artikel 154, § 1, van het technisch reglement dient derhalve zo te worden geïnterpreteerd dat “de verplichtingen bedoeld in het contract van toegangsverantwoordelijke” enkel die verplichtingen betreffen die een verdere contractuele uitwerking zijn van de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement. Enkel bij deze interpretatie is artikel 154, § 1, van het technisch reglement in overeenstemming met de tweede uitzondering vervat in artikel 15, § 1, tweede lid, van de elektriciteitswet.

Voorts moet benadrukt worden dat de netbeheerder het contract van toegangsverantwoordelijke, met toepassing van artikel 154, §1, van het technisch reglement, enkel kan opschorten wanneer alle voorwaarden vermeld in artikel 154, § 1, van het technisch reglement vervuld zijn (dit is een grove tekortkoming die de veiligheid van het net in gevaar brengt) aangezien dit leidt tot een weigering van toegang tot het net. Bovendien dient een dergelijke opschorting volgens artikel 154, § 1, van het technisch reglement, te gebeuren overeenkomstig de modaliteiten bepaald in dit artikel, met name na ingebrekestelling en met een gemotiveerde beslissing.

Wat betreft de ontbinding overeenkomstig het gemeen recht, moet erop gewezen worden dat de ontbinding van een contract voor een ernstige of zwaarwichtige wanprestatie overeenkomstig artikel 1184 van het Burgerlijk wetboek in principe voor de rechter moet gevorderd worden. De CREG is van oordeel dat de netbeheerder dan ook, wanneer hij in een concrete situatie meent dat het contract van toegangsverantwoordelijke van een bepaalde toegangsverantwoordelijke om andere redenen dan het gebrek aan capaciteit of het niet voldoen aan de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement zou moeten beëindigd worden, hij een voorafgaande rechterlijke machtiging dient te krijgen voor de beëindiging van het contract. Het komt dan aan de rechter toe om *in concreto* en op tegenspraak te beoordelen of de door de netbeheerder opgeworpen redenen voldoende zwaarwichtig zijn om over te gaan tot een ontbinding van het contract van toegangsverantwoordelijke. Zoals reeds gesteld kan de netbeheerder immers enkel zelf (met andere woorden eenzijdig, zonder voorafgaande rechterlijke controle en machtiging) overgaan tot het beëindigen (of schorsen) van het contract van toegangsverantwoordelijke in de twee gevallen, limitatief opgesomd in artikel 15, §1, van de elektriciteitswet.

Voor zover Elia in haar motivering aanvoert dat artikel 15, §1, van de elektriciteitswet de gemeenrechtelijke regels met betrekking tot de beëindiging van een overeenkomst onverlet

laat, moet erop gewezen worden dat de gemeenrechtelijke regel dat contracten van onbepaalde duur steeds eenzijdig kunnen opgezegd worden met eerbiediging van een redelijke opzeggingstermijn/vergoeding opgeheven is door de *lex specialis*regel van openbare orde vervat in artikel 15, §1, van de elektriciteitswet. Het kan immers niet volstaan om een redelijke opzeggingstermijn/vergoeding toe te kennen om het recht van toegang aan een netgebruiker te ontzeggen.

Veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het transmissienet

15. Eén van de taken van de netbeheerder bestaat erin de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het transmissienet te waarborgen en in dit verband toe te zien op de beschikbaarheid van de nodige ondersteunende diensten en inzonderheid hulpdiensten ingeval van defect van productie-eenheden (artikel 8, 4°, van de elektriciteitswet). Bij het onderzoek van de algemene voorwaarden wordt dan ook geverifieerd of hieraan voldaan is.

Conformiteit met het algemeen belang

16. De vennootschap die het transmissienet beheert, dient dit beheer waar te nemen in het algemeen belang, ten voordele van alle afnemers en alle leveranciers van stroom⁷. Artikel 6, § 1, van het technisch reglement vertaalt deze basisidee in het toetsingscriterium van de conformiteit van de aansluitingscontracten, de toegangscontracten en de contracten voor toegangsverantwoordelijke met het algemeen belang.

17. Het algemeen belang is een ruim begrip dat artikel 6 van het technisch reglement voor zijn toepassing niet definieert. Voor de toepassing van artikel 6 van het technisch reglement interpreteert de CREG dit begrip als verwijzend naar ten minste alle rechtsregels die van openbare orde zijn, waaronder in ieder geval de sectorspecifieke wetgeving, het mededingingsrecht, de algemene verbintenissenrechtelijke regels en de taalwetgeving. Hierbij dient te worden opgemerkt dat sommige van deze rechtsregels in de praktijk dezelfde eisen stellen aan de contracten, zoals bijvoorbeeld de vereiste van redelijke, billijke, evenwichtige en proportionele contractsbepalingen.

De sectorspecifieke wetgeving

---

⁷ Zie ondermeer *Parl. St. Senaat* 1998-99, nr.1308/4, blz. 22.

18. De sectorspecifieke wetgeving die de CREG begrijpt onder het begrip “algemeen belang” bedoeld in artikel 6, § 1, van het technisch reglement betreffen alle regels van openbare orde die niet vallen onder de twee andere toetsingscriteria vervat in artikel 6, § 1, van de elektriciteitswet, namelijk deze betreffende het niet-belemmeren van de toegang tot het transmissienet en deze betreffende het vrijwaren van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het transmissienet.

Het betreft bijgevolg de regulering van de tarieven met betrekking tot het transmissienet en de regels van het technisch reglement voorzover zij niet onder de voormelde twee criteria vallen. Zoals de paragrafen 4 en 5 van deze beslissing aantonen zijn deze regulering van de tarieven met betrekking tot het transmissienet en deze regels van het technisch reglement van openbare orde.

19. Onverminderd het openbare-ordekarakter van de regulering van de tarieven met betrekking tot het transmissienet en het technisch reglement, dient er ook op gewezen te worden dat het tot de algemene taak van de CREG behoort om toezicht en controle uit te oefenen op de toepassing van de wetten en reglementen die de sectorspecifieke regelgeving inzake elektriciteit betreffen (artikel 23, § 2, van de elektriciteitswet). Deze controletaak kent als sanctie die de CREG eventueel kan opleggen, enkel het opleggen van administratieve geldboetes nadat de CREG een overtreding van de sectorspecifieke rechtsregels heeft vastgesteld (artikel 31 van de elektriciteitswet). Dankzij artikel 6 van het technisch reglement hoeft de CREG niet onmiddellijk artikel 31 van de elektriciteitswet in werking te stellen, maar kan zij, indien dit nodig blijkt, eerst de onwettige algemene voorwaarden van de contracten verwerpen en de netbeheerder uitnodigen de nodige aanpassingen te doen.

Het mededingingsrecht

20. In het kader van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt houdt het nastreven van het algemeen belang onder meer het creëren van een effectieve vrije mededinging en het waken over het goed functioneren van de markt in (dit in het uiteindelijke belang van de particuliere consument en van de diverse concurrenten op de markt). Daarbij dient erover gewaakt te worden dat een onderneming die een economische machtspositie bekleedt, geen inbreuk maakt op het algemeen belang door het opleggen van onredelijke, onbillijke,

onevenwichtige of disproportionele voorwaarden aan zijn medecontractanten die de normale werking van de mededinging verhinderen of beperken.

Het creëren van en waken over een effectieve vrije mededinging in het algemeen belang strekt verder dan enkel het verzekeren van de vrije toegang tot het net. De vrije toegang tot het net is weliswaar een essentiële maar op zich geen voldoende voorwaarde voor het verzekeren van een daadwerkelijke mededinging op de elektriciteitsmarkt. Er dient dan ook over gewaakt te worden dat geen enkele van de voorwaarden die door de netbeheerder aan zijn medecontractanten opgelegd worden de normale werking van de mededinging zouden verhinderen of beperken.

Voorts moet erop gewezen worden dat het tot stand brengen van een dergelijke effectieve mededinging niet beperkt is tot de markt voor de levering van elektriciteit aan klanten maar alle markten van elektriciteitssector betreft waarop geen wettelijk monopolie is toegekend (zoals bijvoorbeeld ook de markt voor de trading van elektriciteit en de markt voor productie van elektriciteit). Er kan dan ook evenmin toegelaten worden dat de netbeheerder in een contract dat activiteiten op een welbepaalde markt betreft, onredelijke, onbillijke, onevenwichtige of disproportionele voorwaarden zou opleggen die de normale werking van de mededinging op een verbonden of naburige markt zou verhinderen of beperken.

In het hiernavolgend onderzoek wordt dan ook onderzocht of de algemene voorwaarden die door Elia opgelegd worden aan zijn medecontractanten redelijk, billijk, evenwichtig en proportioneel zijn en aldus in overeenstemming zijn met het algemeen belang.

21. In de mate dat de criteria waaraan de algemene voorwaarden van de aansluitingscontracten, de toegangscontracten en de contracten van toegangsverantwoordelijke overeenkomstig artikel 6, § 1, van het technisch reglement dienen te worden getoetst, refereren aan het mededingingsrecht, en de betrokken contracten niet in overeenstemming zouden zijn met deze criteria en aldus met het mededingingsrecht, dienen alle contracten ook onmiddellijk te worden aangepast. Het is immers algemeen aanvaard dat het mededingingsrecht van openbare orde is.

21*bis*. Voor zover nodig wijst de CREG erop dat zij zich enkel inspireert aan het mededingingsrecht teneinde invulling te geven aan het ruime toetsingscriterium van het algemeen belang. In deze optiek worden de algemene voorwaarden van het contract

getoetst aan de algemene mededingingsrechtelijke regels die aan de basis liggen van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Door een voorafgaande toetsing aan de desbetreffende mededingingsrechtelijke regels wordt ook vermeden dat de CREG achteraf de mededingingsautoriteit zou moeten vatten teneinde inbreuken op deze mededingingsrechtelijke regels vast te stellen. Dankzij artikel 6 van het technisch reglement kan de CREG, indien dit nodig blijkt, eerst de algemene voorwaarden van de contracten, die strijdig zijn met de criteria vervat in artikel 6, §1, van het technisch reglement, verwerpen en de netbeheerder uitnodigen de nodige aanpassingen te doen. Door middel van een voorafgaande goedkeuringsbeslissing kan de CREG preventief werken en kan vermeden worden dat de algemene voorwaarden van reeds gesloten contracten achteraf gewijzigd moeten worden. Daar waar Elia opwerpt dat de CREG het misbruikelijk karakter -in de zin van het mededingingsrecht- van de bekritiseerde voorwaarden niet bewijst moet opgemerkt worden dat de taak van de CREG er hier in bestaat om preventief te werken, m.a.w. misbruiken te voorkomen en zij hier niet beoogt een bewijs te leveren van een misbruik van machtspositie in een concreet geval. Aangezien het hier om ontwerpen van contracten gaat die Elia aan de netgebruikers wenst aan te bieden, is het immers ook niet mogelijk dat er reeds een concreet misbruik heeft plaatsgevonden daar deze contracten nog niet gesloten werden.

De algemene verbintenissenrechtelijke regels

22. Dezelfde opmerking als deze vervat in paragraaf 17 geldt ten aanzien van de algemene verbintenissenrechtelijke regels, zoals de gekwalificeerde benadeling, de bindende partijbeslissing, de geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak van het contract en het voorkomen van interpretatieproblemen of het streven naar duidelijke en transparante contractsbepalingen. Ook hier is het karakter van openbare orde van deze basisprincipes algemeen aanvaard.

De gekwalificeerde benadeling

23. De cumulatieve voorwaarden van de gekwalificeerde benadeling zijn :
- er bestaat een groot (kennelijk) onevenwicht tussen de wederzijdse prestaties ;
  - de ene partij maakt misbruik van de concrete omstandigheden waarin de medecontractant zich ten aanzien van haar bevond, om zich bij de contractssluiting een disproportioneel voordeel toe te eigenen. Dit kan ondermeer het geval zijn

wanneer er sprake is van economische superioriteit van de misbruikplegende partij, bijvoorbeeld als gevolg van een monopoliepositie ;

- het contract dan wel een of meerdere clausules zouden ofwel niet, ofwel tegen voor de zwakkere partij minder ongunstige voorwaarden zijn gesloten, indien er niet van misbruik sprake zou zijn geweest.

24. Aangezien de netbeheerder van een wettelijk toegekende monopoliepositie geniet, dringt een toetsing aan het principe van de gekwalificeerde benadeling zich bijgevolg op.

De bindende partijbeslissing

25. Overeenkomstig artikel 1129 van het Burgerlijk Wetboek is één van de voorwaarden voor de geldigheid van een overeenkomst dat ze een bepaald of minstens bepaalbaar voorwerp heeft. Door aan overeenkomsten of beter aan de contractuele verbintenissen de vereiste van een bepaalbaar voorwerp te stellen, heeft de wetgever geoordeeld aan overeenkomsten alleen binnen welbepaalde grenzen rechtsgevolgen te willen verlenen. De wilsovereenstemming volstaat niet omdat er ook nog een zekere maatschappelijke controle op de inhoud van de overeenkomst moet worden uitgeoefend

Het principe van de bindende partijbeslissing vereist ten minste dat de overeenkomst op zijn minst de nodige objectieve gegevens moet bevatten om het voorwerp te kunnen bepalen, zonder dat nog een nieuwe wilsuiting van één van hen vereist is. De inhoud van de rechten en verplichtingen uit een overeenkomst mag niet aan een geheel arbitraire beslissing van een van de contractspartijen worden overgelaten.

De geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak

26. Onder de miskennis van de algemeen verbintenissenrechtelijke regel van de geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak van een overeenkomst verstaat de CREG ook de miskennis van een rechtsregel van openbare orde. Bijgevolg telkens de CREG van oordeel is dat het algemeen belang geschonden werd door een van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke, wordt het principe van de geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak van contracten geschonden.

Het voorkomen van interpretatieproblemen

27. Onduidelijke contractsclausules leiden tot interpretatieproblemen en dienen daarom te worden geweerd. In de mate dat zij niet behept zijn met een schending van de algemene verbintenissenrechtelijke regel van de bindende partijbeslissing, zou kunnen beweerd worden dat zulke clausules geen rechtsregel van openbare orde schenden. Nochtans dient verwezen te worden naar de vereiste van een zo groot mogelijke transparantie welke noodzakelijk is om de vrije toegang tot het transmissienet te garanderen en welke valt onder het toetsingscriterium betreffende het niet belemmeren van de toegang tot het transmissienet en daarom alleen al van openbare orde is.

In de mate dat onduidelijke contractsclausules toch niet strijdig zouden zijn met enige rechtsregels van openbare orde – iets wat volgens de CREG niet mogelijk is gezien het toetsingscriterium betreffende het niet belemmeren van de toegang tot het transmissienet -, dan verhinderen zij in ieder geval dat de CREG haar taak naar behoren kan uitoefenen en is de netbeheerder in dat geval ten minste verplicht de nodige bijkomende toelichtingen te geven.

ONDERZOEK VAN DE ALGEMENE VOORWAARDEN VAN HET CONTRACT VAN TOEGANGSVERANTWOORDELIJKE

28. In het hiernavolgende onderzoek worden de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke getoetst aan de drie toetsingscriteria vervat in artikel 6, § 1, van het technisch reglement zoals beschreven in de paragrafen 8 tot en met 27 van deze beslissing.

Behalve een beslissing omtrent de goedkeuring van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke zullen ook enkele bijkomende opmerkingen geformuleerd worden met betrekking tot mogelijke verbeteringen van bepaalde voorwaarden.

De goedkeuring van de algemene voorwaarden of bepaalde algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke door de CREG, neemt uiteraard niet weg dat Elia, onafhankelijk daarvan, steeds aan zijn wettelijke verplichtingen inzake het beheer van het transmissienet dient te voldoen.

Preambule

29. In het eerste streepje van de preambule van het contract van toegangsverantwoordelijke wordt vermeld dat “Elia het eigendomsrecht of ten minste het gebruiks- of exploitatierecht heeft voor het grootste gedeelte van het Belgische elektriciteitsnet.”

De CREG wijst er hierbij op dat Elia, ingevolge artikel 9, § 1, van de elektriciteitswet, geen infrastructuur mag beheren met een spanningsniveau van minder dan 30 kV (zie paragraaf 31 van de beslissing van 20 maart 2003). Deze bepaling dient dan ook zo te worden geïnterpreteerd dat ze enkel refereert naar het beheer van netten met een spanning van ten minste 30 kV.

Artikel 1

30. Artikel 1 van het contract van toegangsverantwoordelijke bevat de definities van de in het contract gebruikte begrippen.

In haar motivering wijst Elia erop dat de bepalingen met betrekking tot de definities in het technisch reglement niet gecatalogeerd worden als algemene voorwaarden en deze categorie van bepalingen niet gedefinieerd wordt door het technisch reglement. Elia stelt dat de bepalingen betreffende de definities dan ook « logischerwijs » bijzondere voorwaarden moeten zijn.

De CREG meent echter dat de bepalingen van artikel 1, zijnde de definities van in het contract van toegangsverantwoordelijke gehanteerde begrippen, die identiek zijn in alle contracten van toegangsverantwoordelijke en niet alsdusdanig individueel onderhandeld worden met de medecontractant, eveneens deel uitmaken van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke (zie paragraaf 7 van deze beslissing). De in artikel 1 gedefinieerde begrippen worden bovendien gebruikt in de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke en bepalen derhalve mee de inhoud en betekenis van deze algemene voorwaarden. Op deze wijze maken de in artikel 1 vervatte definities dan ook integraal deel uit van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke (die onderworpen zijn aan de goedkeuring van de CREG).

31. In tegenstelling tot hetgeen in het toegangscontract bepaald wordt bevat artikel 1, eerste lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke geen verwijzing naar de begrippen gedefinieerd in de elektriciteitswet doch enkel naar de definities vervat in het technisch reglement. Deze bepaling dient logischerwijs en met het oog op een coherent begrippenkader, vervolledigd te worden met een verwijzing naar de definities vervat in de elektriciteitswet.

Artikel 1, eerste lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke bepaalt dat aan een in het technisch reglement gedefinieerd begrip een andere betekenis kan toegekend worden, hetzij omdat het contract van toegangsverantwoordelijke uitdrukkelijk anders bepaalt, hetzij omdat de context ervan duidelijk een andere interpretatie uitwijst. Het is echter slechts mogelijk een andere inhoud aan een wettelijk of reglementair begrip te geven indien de bepalingen van de elektriciteitswet en/of het technisch reglement, die van openbare orde (of minstens dwingend recht) zijn (zie paragraaf 4 van deze beslissing), daardoor niet miskend

worden. Door een begrip een andere definitie te geven zou Elia bijvoorbeeld aan een wettelijke of reglementaire verplichting een beperktere draagwijdte kunnen toekennen, wat uiteraard niet toegelaten is. De wijze waarop deze bepaling geformuleerd is, is dan ook te breed.

Inzoverre artikel 1, eerste lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke het mogelijk maakt om aan begrippen gedefinieerd in de elektriciteitswet en/of het technisch reglement, die van openbare orde (of minstens dwingend recht) zijn, een andere betekenis toe te kennen waardoor deze wettelijke/reglementaire bepalingen worden miskend, wordt, in strijd met artikel 6, § 1, van het technisch reglement, de toegang tot het transmissienet belemmerd en is er geen conformiteit met het algemeen belang. Bovendien creëert een dergelijke mogelijkheid tot een afwijkende interpretatie van het wettelijk en reglementair begrippenkader onzekerheid en onduidelijkheid (waardoor er interpretatieproblemen kunnen ontstaan), hetgeen eveneens strijdt met de criteria van niet-belemmering van de toegang tot het transmissienet en conformiteit met het algemeen belang, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, van het technisch reglement.

32. De CREG stelt tevens vast dat Elia een aantal begrippen anders definieert in het contract van toegangsverantwoordelijke dan in het toegangscontract. Bovendien worden een aantal begrippen in deze contracten anders gedefinieerd dan in de elektriciteitswet en/of het technisch reglement.

De CREG is echter van oordeel dat een coherent en duidelijk begrippenkader dient gehanteerd te worden en dat de definities in het contract van toegangsverantwoordelijke en het toegangscontract daarom identiek dienen te zijn en moeten overeenstemmen met de definities vervat in de elektriciteitswet en het technisch reglement, teneinde elke mogelijke verwarring en eventuele interpretatiegeschillen omtrent deze begrippen te vermijden.

33. Verder wenst de CREG nog de volgende specifieke opmerkingen te formuleren met betrekking tot de hierna vermelde definities vervat in artikel 1 van het contract van toegangsverantwoordelijke.

“Evenwichtsverantwoordelijke” : hierbij moet opgemerkt worden dat in het technisch reglement niet de term “evenwichtsverantwoordelijke” doch wel “toegangsverantwoordelijke” gebruikt wordt. De CREG ziet niet in waarom er hier afgeweken wordt van het federaal

wettelijk begrippenkader. Het feit dat de technische reglementen of hun ontwerpen van de gewesten handelen over evenwichtsverantwoordelijke in plaats van toegangsverantwoordelijke is niet relevant aangezien het contract van toegangsverantwoordelijke hoofdzakelijk het transmissienet regelt waarvoor de federale overheid exclusief bevoegd is. Er moet ook opgemerkt worden dat in de definitie tevens de vermelding “ARP” voorkomt, hetgeen een afkorting is voor de engelse term “Access Responsible Party”; ook hier ontbreekt er dus coherentie.

“Register van Evenwichtsverantwoordelijke” : hierbij moet opgemerkt worden dat in het technisch reglement niet de term “register van evenwichtsverantwoordelijke” doch wel “register van toegangsverantwoordelijke” gebruikt wordt. Voor deze definitie geldt dan ook dezelfde opmerking als hierboven geformuleerd met betrekking tot de definitie “evenwichtsverantwoordelijke”.

In tegenstelling tot het toegangscontract bevat het contract van toegangsverantwoordelijke geen definitie van de zogenaamde “Technische Reglementen Distributie, Lokale en Gewestelijke Transmissie”. In de tekst van het contract van toegangsverantwoordelijke is nochtans, onder meer in artikel 8.1., sprake van “regionale technische reglementen” zonder dat hiervan in het contract een begripsomschrijving gegeven wordt. Er dient dan ook een definitie van begrip in het contract van toegangsverantwoordelijke opgenomen te worden.

Aangezien, zoals hierboven uiteengezet, een coherent en duidelijk begrippenkader ontbreekt en niet alle definities vervat in het contract van toegangsverantwoordelijke overeenstemmen met het federaal wettelijk begrippenkader, waardoor onduidelijkheid gecreëerd wordt en interpretatieproblemen kunnen ontstaan, wordt, in strijd met artikel 6, § 1, van het technisch reglement, de toegang tot het transmissienet belemmerd en is er geen conformiteit met het algemeen belang.

Artikel 3

34. De nieuwe bepalingen vervat in artikel 3, tweede en derde lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke lijken erop neer te komen dat Elia, die als netbeheerder instaat en de verantwoordelijkheid draagt voor de coördinatie van de verschillende contracten, de toegangsverantwoordelijke deelachtig tracht te maken aan die verantwoordelijkheid.

De CREG ziet evenwel niet in hoe de toegangsverantwoordelijke bij machte zou kunnen zijn om te zorgen voor het bestaan en de goede uitvoering van “*dit geheel van contracten*” dus ook de aansluitings- en het toegangscontracten waar hij zelf geen partij bij is. Tevens is de draagwijdte van deze verbintenis onduidelijk; het is niet duidelijk of het gaat om een sterkmaking, garantie of nog een andere verbintenis.

Deze bepalingen van artikel 3 van het contract van toegangsverantwoordelijke dienen dan ook verduidelijkt te worden.

Indien deze bepaling inderdaad beoogt de toegangsverantwoordelijke mede verantwoordelijk te maken voor het bestaan en de goede uitvoering van aansluitings- en toegangscontracten waar hij zelf geen partij bij is, meent de CREG dat het om een bepaling gaat die de toegangsverantwoordelijken niet zouden aanvaarden indien Elia geen monopoliepositie zou hebben en aldus strijdig is met het mededingingsrecht en bijgevolg het algemeen belang zoals bedoeld in artikel 6, §1, van het technisch reglement.

Indien deze bepaling daarentegen niet beoogt de toegangsverantwoordelijke mede verantwoordelijk te maken voor het bestaan en de goede uitvoering van aansluitings- en toegangscontracten waar hij zelf geen partij bij is, meent de CREG dat deze bepaling dienen te worden herschreven of aangevuld met een clausule die uitdrukkelijk stelt dat de toegangsverantwoordelijke deze verantwoordelijkheid niet draagt.

Artikel 5.1.

35. Het is de CREG niet duidelijk waarom het recht op schadeloosstelling, voorzien in artikel 5.1., vierde lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke, alleen voor ELIA en niet voor de toegangsverantwoordelijke zou moeten gelden. Ook al zal het in de praktijk wellicht meestal Elia zijn die een schuldvordering zal kunnen doen gelden, is het niet uitgesloten dat een toegangsverantwoordelijke een schuldvordering kan doen gelden met betrekking tot een kredietnota.

Dit is dan ook een onevenwichtige contractsbepaling waarvan men kan aannemen dat deze niet door de toegangsverantwoordelijken zou aanvaard worden indien Elia geen machtspositie zou hebben. Deze bepaling is dan ook niet conform met het mededingingsrecht en aldus het algemeen belang zoals bedoeld in artikel 6, §1, van het technisch reglement. De CREG verzoekt dan ook, met het oog op een beter evenwicht

tussen de rechten van beide partijen, deze bepaling van het contract van toegangsverantwoordelijke dienovereenkomstig aan te passen.

Artikel 5.3.

36. Artikel 5.3. van het contract van toegangsverantwoordelijke geeft Elia uitdrukkelijk het recht om beroep te doen op de bankgarantie zodra één factuur niet betaald is en Elia aan de wanbetaler een ingebrekestelling per aangetekende brief heeft verstuurd. Voor de betaling na de ingebrekestelling is geen bijkomende termijn bepaald, zodat dit artikel Elia de mogelijkheid geeft om kort, of zelfs onmiddellijk, na de ingebrekestelling beroep te doen op de bankgarantie.

De CREG is van oordeel dat deze bepaling onredelijk en onbillijk is. Er dient te worden voorzien dat de toegangsverantwoordelijke na de ingebrekestelling een redelijke termijn heeft om alsnog zijn factuur te voldoen en dat Elia pas na het verstrijken van deze termijn beroep kan doen op de bankgarantie.

Er mag worden aangenomen dat de toegangsverantwoordelijke dergelijke onbillijke bepaling niet zou aanvaard hebben indien hij niet zou geconfronteerd geweest zijn met een monopoliehouder. Artikel 5.3. van het contract van toegangsverantwoordelijke is daarom strijdig met de algemene verbintenissenrechtelijke regel van de gekwalificeerde benadeling, alsook met het mededingingsrecht. Dit artikel is bijgevolg niet conform aan het algemeen belang bedoeld in artikel 6, § 1, van het technisch reglement.

Artikel 6

37bis. Op verzoek van de CREG, heeft Elia op 23 oktober 2003 informatie bezorgd over de wijze waarop de vertrouwelijkheid van de informatie gewaarborgd wordt ingeval zij meegedeeld wordt aan de (onder)aannemers van Elia. Gelet op het korte tijdsbestek waarover de CREG nog beschikt ingevolge de termijn voorzien in artikel 6, § 2, van het technisch reglement, kan zij voor het verstrijken van deze termijn geen uitspraak meer doen over het feit of de vertrouwelijkheid afdoende gegarandeerd wordt. De CEG zal deze nieuwe, recent overgemaakte, informatie onderzoeken en desgevallend vragen de nodige aanpassingen aan te brengen aan het contract van toegangsverantwoordelijke of aan de contracten tussen Elia en haar (onder)aannemers.

Artikel 7

38. Zoals de bepalingen van artikel 7, tweede lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke zijn geformuleerd sluiten deze de mogelijkheid uit dat geschillen met betrekking tot de toegang tot het transmissienet worden voorgelegd aan de geschillenkamer ingericht door de CREG. Het is echter in strijd met artikel 29, §1, van de elektriciteitswet om het voorleggen aan de geschillenkamer van geschillen, waarvoor zij bevoegd is, aldus uit te sluiten en bijgevolg strijdig met het algemeen belang bedoeld in artikel 6, §1, van het technisch reglement. Artikel 7, tweede lid, moet dan ook gewijzigd worden en aangepast worden conform de bepalingen van artikel 29, §1, van de elektriciteitswet.

Door het beroep op de geschillenkamer ingericht door de CREG uit te sluiten, ontnemt artikel 7, tweede lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke aan de netgebruikers een instrument om hun recht van toegang tot het transmissienet effectief af te dwingen. In die zin beperkt het de toegang tot het transmissienet en is het in strijd met het criterium van het niet-belemmeren van het recht van toegang tot het transmissienet bedoeld in artikel 6, § 1, van het technische reglement.

Artikel 8.1.

39. In artikel 8.1., tweede lid, 3°, van het contract van toegangsverantwoordelijke is het niet duidelijk wat met de vermelding “dit systeem” wordt bedoeld; er is immers voordien in dit artikel geen sprake van een bepaald systeem en het is onduidelijk of hiermee de computer, hardware, software of nog iets anders wordt bedoeld. Deze bepaling moet dan ook verduidelijkt worden.

In artikel 8.1., vijfde lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke moet voorzien worden dat de opzegging van het contract bij een gemotiveerd aangetekend schrijven dient te gebeuren. Indien de netbeheerder een beslissing neemt die het recht van toegang van een netgebruiker raakt, dient hij hiervan steeds de redenen kenbaar te maken aan de desbetreffende netgebruiker (zie paragraaf 12 van deze beslissing). Overeenkomstig artikel 15, §1, tweede lid van de elektriciteitswet heeft de netbeheerder immers de verplichting om elke beslissing die een weigering van het recht van toegang met zich meebrengt steeds met redenen te omkleden. Indien aan deze verplichting niet voldaan wordt, wordt de toegang tot het transmissienet, zoals bedoeld in artikel 6, § 1 van het technisch reglement, belemmerd.

Artikel 8.2.

40. De bepaling vervat in artikel 8.2., laatste lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke verbindt de toegangsverantwoordelijke ertoe om onverwijld en op eigen kosten alle instructies na te leven die hem door Elia worden meegedeeld teneinde noodsituaties te voorkomen en/of te verhelpen.

Deze bepaling is zeer ruim geformuleerd en vergaand. Zo kan de verplichting voor de toegangsverantwoordelijke om “alle instructies” na te leven, zoals geformuleerd in deze bepaling, mogelijks een ruimere betekenis hebben dan de maatregelen waarvan sprake in de voorgaande leden van artikel 8.2. van het contract van toegangsverantwoordelijke.

Deze bepaling legt aan de toegangsverantwoordelijke een verplichting op die verder reikt dan de verplichtingen van Elia aangezien Elia enkel de middelen waarover zij beschikt moet aanwenden (cf. artikel 8, §1, van de elektriciteitswet), terwijl deze beperking dus niet geldt voor de toegangsverantwoordelijke. De CREG is dan ook van oordeel dat deze bepaling onevenwichtig is en derhalve, gelet op de monopoliepositie van de netbeheerder, strijdt met het mededingingsrecht en bijgevolg met het algemeen belang bedoeld in artikel 6, § 1, van het technisch reglement.

Artikel 9

41. Met betrekking tot de beëindigings- en schorsingsmogelijkheden voor Elia vervat in artikel 9 van het contract van toegangsverantwoordelijke merkt de CREG in het algemeen op dat indien een beëindiging of schorsing door Elia achteraf niet gerechtvaardigd blijkt te zijn de toegangsverantwoordelijke uiteraard recht heeft op een schadevergoeding.

Voor het overige spreekt het voor zich dat de partijen hun rechten die voortvloeien uit deze artikelen op een voorzichtige en redelijke wijze zullen moeten uitoefenen.

Artikel 9.1.

42. Wat betreft de voorwaarden voor opzegging door de toegangsverantwoordelijke vervat in artikel 9.1. van het contract van toegangsverantwoordelijke moet opgemerkt worden dat deze voorwaarden uiteraard pas vervuld dienen te zijn op het ogenblik van de

beëindiging na het verstrijken van de opzegperiode (aangezien deze voorwaarden immers nog niet vervuld kunnen zijn op het ogenblik van de kennisgeving). Hoewel de formulering van artikel 9.1. van het contract van toegangsverantwoordelijke op dit punt niet volledig duidelijk is, zou een andere lezing van dit artikel de daarin vervatte beëindigingsmogelijkheid onwerkzaam maken.

Bovendien rijst de vraag of deze voorwaarden wel stroken met de praktische mogelijkheid voor de toegangsverantwoordelijke om steeds alle contractuele verplichtingen volledig te hebben uitgevoerd op het eind van de drie opzegmaanden (gedurende dewelke het contract nog verder moet worden uitgevoerd); zo zullen er misschien nog betalingen dienen te gebeuren voor een voorgaande maand na het verstrijken van deze drie maanden.

De CREG wijst erop dat de gestelde voorwaarden er in ieder geval niet mogen toe leiden dat deze beëindigingsmogelijkheid onwerkzaam wordt en de toegangsverantwoordelijke het contract van toegangsverantwoordelijke niet zou kunnen opzeggen.

De CREG vraagt dat Elia deze bepalingen uitlegt en/of aanpast overeenkomstig de geformuleerde opmerkingen.

Artikel 9.2.

43. In artikel 9.2., eerste lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke lijkt verkeerdelijk vermeld te zijn dat de opgesomde gronden de “beëindiging” van het contract betreffen in plaats van de “schorsing”. Hierdoor klopt de betekenis van artikel 9.2. in zijn geheel gelezen niet meer. Uit de tweede zin van artikel 9.2., eerste lid, a), het opschrift van artikel 9.2., de motivering van Elia en artikel 9.2., tweede lid, leidt de CREG af dat Elia in artikel 9.2., eerste lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke gronden tot schorsing van het contract bedoelde op te nemen en geen beëindigingsgronden.

Tevens moet opgemerkt worden dat in artikel 9.2., eerste lid, a), van het contract van toegangsverantwoordelijke bepaald wordt wanneer, in een dergelijk geval, de opschorting in werking treedt terwijl met betrekking tot de gronden vervat in de punten b) en c) van artikel 9.2., eerste lid, niet bepaald wordt wanneer de schorsing in werking treedt, hetgeen een lacune in deze bepalingen is.

De formulering van dit artikel dient dan ook gecorrigeerd en aangevuld te worden overeenkomstig voormelde opmerkingen.

Artikel 9.3

44. De CREG dient erop te wijzen dat de netbeheerder steeds het recht van toegang tot het net, vervat in artikel 15, §1, van de elektriciteitswet, dient te eerbiedigen. Krachtens artikel 15, § 1, tweede lid, van de elektriciteitswet, kan de netbeheerder de toegang tot het transmissienet enkel weigeren wanneer hij niet over de nodige capaciteit beschikt of de in aanmerking komende afnemer niet voldoet aan de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement en niet wanneer andere contractuele verplichtingen niet worden nageleefd (zie de paragrafen 10 tot en met 14 van deze beslissing).

Inzoverre artikel 9.3. van het contract van toegangsverantwoordelijke Elia het recht geeft om het contract te beëindigen, en aldus de toegangsverantwoordelijke de toegang tot het transmissienet te weigeren, om andere redenen dan het gebrek aan capaciteit of het niet voldoen aan de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement, zonder voorafgaande rechterlijke machtiging, is het dus strijdig met artikel 15, § 1, van de elektriciteitswet. Bijgevolg belemmert het de toegang tot het transmissienet en is het in strijd met artikel 6, § 1, van het technisch reglement.

Zoals reeds gesteld kan de netbeheerder enkel zelf, zonder voorafgaande rechterlijke controle en machtiging, overgaan tot het beëindigen van het contract van toegangsverantwoordelijk in de twee gevallen, limitatief opgesomd in artikel 15, §1, van de elektriciteitswet. In andere gevallen dient er een voorafgaande rechterlijke controle en machtiging te zijn.

Voor zover Elia zich in haar motivering beroept op de gemeenrechtelijke regels met betrekking tot de beëindiging van een overeenkomst, verwijst de CREG naar hetgeen uiteengezet is in paragraaf 14 van deze beslissing. Bovendien moet opgemerkt worden dat de beëindigingsmogelijkheden opgenomen in artikel 9.3. van het contract van toegangsverantwoordelijke niet als een loutere toepassing van de gemeenrechtelijke beëindigingsmogelijkheden kunnen beschouwd worden. Ze wijken precies af van het gemeen recht, omdat ze de partijen het recht geven om het contract in welbepaalde gevallen te beëindigen. Wanneer een rechter naderhand door de tegenpartij wordt gevat om te oordelen of een beëindiging rechtmatig is gebeurd, dan zal hij namelijk niet langer moeten

nagaan of de gemeenrechtelijke voorwaarden van ontbinding zijn voldaan, maar wel of voldaan is aan de toepassingsvoorwaarden van de geïmplementeerde beëindigingsclausule. Door het inlassen van deze beëindigingsclausules maakt Elia m.a.w. niet zomaar toepassing van de in het gemeen recht voor handen zijnde sancties, maar last ze precies van het gemeen recht afwijkende sanctiemogelijkheden in. De beëindigingsgronden vermeld in artikel 9.3., eerste streepje van het contract van toegangsverantwoordelijke zijn overigens niet in het gemeen recht terug te vinden (behoudens de automatische beëindiging bij faillissement in geval van een contract *intuitu personae*).

Tot slot merkt de CREG op dat zij begrip heeft voor de problemen die Elia vreest met betrekking tot de niet-betaling van facturen door de netgebruikers maar dat zij van oordeel is dat dit probleem voor een groot stuk kan opgelost worden door het feit dat Elia in geval van de niet-betaling van een factuur beroep kan doen op de door de netgebruiker afgeleverde bankgarantie, overeenkomstig artikel 5.3. van het contract van toegangsverantwoordelijke. Wanneer Elia een beroep gedaan heeft op de bankgarantie, moet deze dan onmiddellijk aangezuiverd worden tot op het contractueel vereiste niveau en indien dit niet gebeurt kan Elia het contract van de desbetreffende netgebruiker steeds opschorten. De CREG meent dat dit mechanisme de door Elia gevreesde problemen met betrekking tot de niet-betaling van facturen grotendeels oplost.

Artikel 10

45. Artikel 10, tweede lid van het contract van toegangsverantwoordelijke bepaalt dat de toegangsverantwoordelijke voldoende bewijs dient te leveren dat het “de middelen heeft voorzien om in staat te zijn de evenwichtsverplichting na te leven”.

De CREG wijst er volledigheidshalve op dat deze vereiste uiteraard enkel kan slaan op het leveren van het bewijs dat de toegangsverantwoordelijke hiertoe alle redelijke middelen heeft voorzien. Zoals ook vermeld in artikel 10, eerste lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke heeft de toegangsverantwoordelijke, overeenkomstig artikel 157, §1, van het technisch reglement, immers geen resultaatsverbintenis doch wel een inspanningsverbintenis om “alle redelijke middelen te voorzien en in werking te stellen teneinde het evenwicht op kwartierbasis te behouden” .

Artikel 10, derde lid, eerste zin, van het contract van toegangsverantwoordelijke bepaalt dat de toegangsverantwoordelijke ook in gevallen van overmacht het tarief voor onevenwicht dient te betalen. De CREG is van oordeel dat het onredelijk en onbillijk is dat een

toegangsverantwoordelijke die in onevenwicht is ten gevolge van een overmacht- of noodsituatie verplicht is de penaliteit (of de “voldoende en echte stimulans”) vervat in het onevenwichtstarief te betalen. De CREG ziet niet in hoe deze penaliteit de toegangsverantwoordelijke kan aanzetten om dergelijke gevallen van overmacht te voorkomen aangezien overmacht per definitie aan de controle van de toegangsverantwoordelijke (alsook van Elia) ontsnapt. Uit de consultatie van de netgebruikers (zie paragraaf 2 van deze beslissing) is gebleken dat zij een dergelijke onbillijke bepaling niet zouden aanvaarden indien ELIA geen monopoliepositie zou hebben. Deze bepaling is dan ook strijdig met het mededingingsrecht en aldus met het algemeen belang bedoeld in artikel 6, §1, van het technisch reglement evenals het een belemmering vormt voor de toegang tot het transmissienet.

Dezelfde opmerking geldt voor het geval de noodsituaties vermeld in artikel 10, derde lid, eerste zin, van het contract van toegangsverantwoordelijke, althans voorzover deze noodsituaties niet veroorzaakt werden door toedoen van de toegangsverantwoordelijke.

In haar brief van 23 oktober 2003 merkt Elia terecht op dat het onevenwichtstarief een gereguleerd tarief is overeenkomstig het koninklijk besluit van 4 april 2001 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit (hierna : koninklijk besluit van 4 april 2001). Hieruit afleiden dat het onevenwichtstarief geen penaliteit/stimulans zou bevatten, is echter verkeerd. Het onevenwichtstarief dat van toepassing is op het ogenblik van het nemen van onderhavige beslissing, bevat wel degelijk een penaliteit/stimulans. Niets belet immers dat een bepaald tarief een penaliteit/stimulans zou bevatten, ook niet artikel 12, § 2, 2°, van de elektriciteitswet volgens welk de transmissienettarieven moeten bepaald worden in functie van de kosten en zij bepaald moeten worden om de transmissienetbeheerder in staat te stellen alle reële kosten te dekken die hij heeft in de uitoefening van zijn opdracht van transmissienetbeheerder. Dit artikel stelt dus alleen dat het geheel van de tarieven het geheel van de kosten inzake transmissie dient te dekken. Het kan dus best dat een bepaald tarief hoger ligt dan de achterliggende kosten voor de betrokken dienst, weliswaar op voorwaarde dat de extra-inkomsten die hieruit voortvloeien, gecompenseerd worden door minderinkomsten die voortvloeien uit het feit dat een of meerdere andere tarieven lager liggen dan de achterliggende kosten zodat de totale inkomsten uit al de tarieven samen gelijk zijn aan de totale kosten van het netbeheer.

Elia stelt verder in haar brief van 23 oktober 2003 dat het koninklijk besluit van 4 april 2001 maar één enkel onevenwichtstarief kent en derhalve geen onderscheid maakt tussen

onevenwichten veroorzaakt door overmacht, door Elia of door iets of iemand anders. Een letterlijke interpretatie van het koninklijk besluit van 4 april 2001 kan tot deze conclusie leiden. Dergelijke letterlijke interpretatie is echter verkeerd omdat zij in strijd is met het gemeenrecht (zoals vervat in het burgerlijk wetboek dat hiërarchisch hoger staat dan elk koninklijk besluit) volgens welke niemand aansprakelijk kan worden gesteld voor gebeurtenissen of daden buiten zijn controle, zoals overmacht of daden gesteld door een derde waarop hij geen toezicht kan uitoefenen. Het kan dan ook niet dat een onevenwichtstarief dat een penaliteit/stimulans bevat, zou worden toegepast op een toegangsverantwoordelijke wiens onevenwicht veroorzaakt is door overmacht of door daden van Elia. Het koninklijk besluit van 4 april 2001 kan dan ook niet zo (letterlijk) geïnterpreteerd worden als zou er maar één enkel onevenwichtstarief mogen bestaan. Er kunnen dus best twee onevenwichtstarieven bestaan, namelijk één onevenwichtstarief dat geen penaliteit/stimulans bevat voor de gevallen van onevenwicht veroorzaakt door overmacht of door daden gesteld door Elia, en één onevenwichtstarief dat gelijk is aan de som van het eerste onevenwichtstarief en een penaliteit/stimulans en dat van toepassing is in de andere gevallen, dit is de gevallen waarin de toegangsverantwoordelijke zelf de oorzaak is van het onevenwicht.

Artikel 12.2.

46. Artikel 12.2.3., 1), a), van het contract van toegangsverantwoordelijke bepaalt dat ingeval een nominatie van de toegangsverantwoordelijke “een internationale uitwisseling bevat die, voorzover geweten door Elia, niet aanvaard wordt door de netbeheerder van het betreffende aangesloten buitenlandse transmissienet”, Elia deze nominatie kan weigeren, gedeeltelijk aanvaarden of aanvaarden tegen betaling van het tarief voor externe inconsistenties.

De CREG wijst erop dat de zinsnede “voorzover geweten door Elia” zo dient begrepen te worden dat de desbetreffende weigerings/aanvaardings-mogelijkheid enkel door Elia kan toegepast worden op basis van officiële informatie van de desbetreffende buitenlandse netbeheerders en geen andere betekenis kan hebben.

Het verdient niettemin aanbeveling deze bepaling in die zin te verduidelijken.

In artikel 12.2.3, 2), tweede lid van het contract van toegangsverantwoordelijke wordt bepaald dat de toegangsverantwoordelijke “na kennisgeving door Elia” van haar beslissing

de uitvoering van een nominatie te weigeren of slechts gedeeltelijk te aanvaarden, binnen de 60 minuten amendementen aan deze nominatie dient voor te stellen. De CREG meent dat gepreciseerd moet worden dat deze kennisgeving de ontvangst of de kennisneming door de toegangsverantwoordelijke betekent. Ingeval van kennisgeving per fax of e-mail kan er immers een tijdsverschil bestaan tussen de kennisgeving en de effectieve kennisneming door de toegangsverantwoordelijke. Gezien het cruciale belang voor de toegangsverantwoordelijke om in een dergelijk geval onmiddellijk te kunnen reageren om alsnog technische aanpassingen te kunnen voorstellen en doorvoeren binnen het uur, is het essentieel dat verzekerd wordt dat de contactpersoon in kwestie onmiddellijk op de hoogte is van deze beslissing van zodra deze door Elia genomen werd. De CREG is dan ook van oordeel dat deze termijn pas zou mogen beginnen lopen vanaf het ogenblik van de kennisname van deze beslissing door de toegangsverantwoordelijke. Aangezien er steeds het risico bestaat van vertragingen in (of het uitvallen van) het e-mail- of faxverkeer, dient daarnaast ook een telefonische mededeling te worden voorzien.

Hierbij moet nogmaals het algemene principe benadrukt worden dat de netgebruiker steeds zo snel mogelijk op de hoogte moet gebracht worden van elke beslissing die zijn recht van toegang raakt (zie paragraaf 12 van deze beslissing).

Artikel 12.2.3, 2) van het contract van toegangsverantwoordelijke dient dan ook gewijzigd te worden overeenkomstig de hiervoor geformuleerde opmerking, zoniet wordt bij gebreke aan het verzekeren van een tijdige informatieverstrekking aan de toegangsverantwoordelijke, de toegang tot het net belemmerd zoals bedoeld in artikel 6, § 1, van het technisch reglement.

Artikel 13.3.

47. Artikel 13.3., tweede lid, houdt de verplichting in voor de toegangsverantwoordelijke om, na uitputting van alle redelijke middelen die hij te zijner beschikking heeft om zijn evenwicht te realiseren, toch het onevenwichtstarief te betalen voor een onevenwicht dat het gevolg is van een door Elia opgelegde wijziging. De CREG meent echter dat de verplichting voor de toegangsverantwoordelijke om in een dergelijk geval het volledige onevenwichtstarief te betalen onbillijk is. Dit is dan ook een onbillijke contractsbepaling die de toegang tot het net belemmert en waarvan men kan aannemen dat de toegangsverantwoordelijken deze niet zouden aanvaarden indien Elia geen machtspositie zou hebben. Deze bepaling is dan ook niet conform met het mededingingsrecht en aldus het algemeen belang zoals bedoeld in artikel 6, §1, van het technisch reglement.

Om in een dergelijk geval (zijnde een onevenwicht dat het gevolg is van een door Elia opgelegde wijziging) geen onevenwichtstarief te moeten betalen zal de toegangsverantwoordelijke uiteraard wel moeten kunnen bewijzen dat het onevenwicht wel degelijk het gevolg is van een door Elia opgelegde wijziging en dat hij effectief alle redelijke middelen die hij te zijner beschikking heeft om zijn evenwicht te realiseren heeft aangewend.

De opmerking geformuleerd met betrekking tot artikel 12.2.3, 2), tweede lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke geldt eveneens voor artikel 13.3., eerste lid, eerste zin.

Artikel 17

48. In haar beslissing van 20 maart 2003 besliste de CREG ondermeer dat de bepalingen van het contract van toegangsverantwoordelijke, zoals ter kennis gebracht van de CREG op 27 januari 2003, met betrekking tot de vereiste financiële garanties niet goedgekeurd konden worden.

Aangezien, ingevolge de opmerkingen geformuleerd door de CREG in de beslissing van 20 maart 2003, de bepalingen met betrekking tot de door de toegangsverantwoordelijke af te leveren financiële garanties gewijzigd werden in het contract van toegangsverantwoordelijke, zoals het aan de CREG ter kennis werd gegeven op 1 oktober 2003, meent de CREG dat de bepalingen met betrekking tot de financiële garanties zoals vervat in artikel 17 en bijlage 4 van het contract, goedgekeurd kunnen worden. De bepalingen met betrekking tot de financiële garanties werden als volgt aangepast:

- de vereiste minimum officiële rating van de bank die de bankgarantie uit geeft werd verlaagd (van A naar BBB volgens credit rating-bureau Standard & Poors of zijn equivalent bij het bureau Moody's Investor Services);
- de berekeningswijze van bankgarantie werd verfijnd;
- er werd een clause toegevoegd op grond waarvan de toegangsverantwoordelijke een vermindering van zijn bankgarantie kan vragen op grond van zijn gewijzigde posities (cf. bijlage 4, laatste lid).

Artikel 18

49. Artikel 18, eerste lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke bepaalt dat Elia de geaggregeerde en gevalideerde meetgegevens aan de toegangsverantwoordelijke ter beschikking zal stellen “ten laatste op de 10^e van de maand volgend op de maand waarin de gegevens verzameld werden”. In artikel 18, tweede lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke wordt bepaald dat Elia de geaggregeerde en niet-gevalideerde meetgegevens aan de toegangsverantwoordelijke op dagbasis ter beschikking zal stellen “voor zover dit mogelijk is”.

De CREG wijst erop dat het behoud van het evenwicht voor het geheel van zijn toegangen tot het transmissienet de voornaamste verplichting is van elke toegangsverantwoordelijke (zie artikel 156, 1°, technisch reglement). Om aan zijn evenwichtsverplichting te kunnen voldoen dient de toegangsverantwoordelijke uiteraard tijdig over de nodige technische gegevens te beschikken om snel te kunnen reageren wanneer er zich een onevenwicht voordoet of dreigt voor te doen. Hiertoe volstaat het slechts maandelijks verstrekken van gevalideerde gegevens geenzins. Om snel te kunnen ingrijpen ingeval van een onevenwicht en (de gevolgen van) de onevenwichten zo veel mogelijk te beperken dienen de toegangsverantwoordelijken zo snel mogelijk over de voorlopige niet-gevalideerde meetgegevens te beschikken. Bovendien heeft het zich voordoen van onevenwichten, gezien het hoge onevenwichtstarief dat zij aan Elia dienen te betalen, zware financiële gevolgen voor de toegangsverantwoordelijken.

Artikel 363 van het technisch reglement bepaalt dat de netbeheerder de gevalideerde gegevens met betrekking tot de injecties en afnames voor elk injectie en/of afnamepunt ten minste op maandelijks basis en voor de voorbije maand aan de toegangsverantwoordelijke ter beschikking dient te stellen.

Bij een strikte of minimale interpretatie van dit artikel van het technisch reglement kan gesteld worden dat het contract van toegangsverantwoordelijke artikel 363 van het technisch reglement eerbiedigt. Deze interpretatie is echter onvoldoende om het recht van toegang tot het transmissienet niet te belemmeren. De ernstige financiële gevolgen van onevenwichten voor de toegangsverantwoordelijke, samen met het feit dat het door de trage informatiedoorstroming voor hem zeer moeilijk, zelfs onmogelijk, is snel eventuele onevenwichten te voorkomen, kan afschrikwekkend werken en aldus sommige geïnteresseerden doen afzien van activiteiten op de elektriciteitsmarkt in België. Er mag dan ook aangenomen worden dat de toegangsverantwoordelijken, indien zij een andere keuze

zouden hebben, deze algemene voorwaarde van het contract van toegangsverantwoordelijke zeker niet zouden aanvaarden. In het licht van de monopoliepositie van Elia kan derhalve besloten worden dat de onderhavige bepalingen de algemene verbintenissenrechtelijke regel van de gekwalificeerde benadeling manifest schendt. Bijgevolg zijn de onderhavige bepalingen niet alleen in strijd met het criterium van het niet-belemmeren van de toegang tot het transmissienet, maar ook met het criterium van de conformiteit aan het algemeen belang bedoeld in artikel 6, § 1, van het technisch reglement.

50. Teneinde de toegangsverantwoordelijken in staat te stellen om hun evenwichtsverplichtingen zo goed mogelijk te kunnen vervullen, zouden deze naast de maandelijkse gevalideerde meetgegevens eveneens dagelijks moeten kunnen beschikken over de niet-gevalideerde meetgegevens voor de dag D-1.

De CREG is van oordeel dat ELIA ook op dit vlak dient te zorgen voor een tijdige en zo volledig mogelijke informatieverstrekking (zijnde *in casu* de (meet)gegevens waarover Elia beschikt in het kader van haar taak het net te beheren) aan de netgebruikers daar de desbetreffende informatie voor de toegangsverantwoordelijke essentieel is om aan zijn evenwichtsverplichting te voldoen.

De CREG wijst er ook op dat voor het overmaken van dergelijke gegevens geen bijkomende vergoedingen mogen aangerekend worden buiten de gereguleerde tarieven. De kosten die betrekking hebben op het verwerven, verzamelen en behandelen van meet- en telgegevens door Elia zijn immers reeds vervat in de gereguleerde tarieven voor het gebruik van het transmissienet. De CREG ziet overigens niet in hoe het louter overmaken aan de toegangsverantwoordelijken van (meet)gegevens waarover Elia reeds beschikt in het kader van haar taak het net te beheren, substantiële bijkomende kosten voor Elia zou kunnen meebrengen. Haar inziens kan dit slechts om zeer beperkte bijkomende kosten gaan. Verder verheugt de CREG zich erover dat Elia er momenteel aan werkt om de terbeschikkingstelling van deze gegevens aan de netgebruikers te informatiseren om aldus, onder andere, de (nu al lage) kostprijs ervan verder te drukken.

Aangezien artikel 18, tweede lid, van het contract van toegangsverantwoordelijke zeer vrijblijvend geformuleerd is en geen voldoende verbintenis bevat in hoofde van ELIA om dagelijks de niet-gevalideerde meetgegevens voor de dag D-1 aan de

toegangsverantwoordelijke ter beschikking te stellen, belemmert het de toegang tot het transmissienet zoals bedoeld in artikel 6, § 1, van het technisch reglement.

Indien Elia een voorbehoud wil maken voor gevallen waarin het niet mogelijk zou zijn de niet-gevalideerde meetgegevens op dagbasis ter beschikking te stellen van de toegangsverantwoordelijke, meent de CREG dat de zinsnede “voor zover dit mogelijk is” vervangen moet worden door een bepaling in de volgende zin: “behoudens indien dit niet mogelijk is voor Elia omwille van technische redenen”.

Artikel 20

51. De bepaling vervat in artikel 20, derde zin van het contract van toegangsverantwoordelijke dat de partijen onder geen enkele omstandigheid aansprakelijk zullen zijn voor onrechtstreekse of gevolgschade is nietig in de mate dat deze aansprakelijkheidsbeperking ook op bedrieglijke of opzettelijke fout slaat. Het is immers niet geoorloofd om zijn aansprakelijkheid in geval van bedrog of opzettelijke fout uit te sluiten of te beperken. Deze nietige bepaling is dan ook niet conform het algemeen belang zoals bedoeld in artikel 6, § 1, van het technisch reglement.

Artikel 21.1.

52. In artikel 21.1. van het contract van toegangsverantwoordelijke wordt, in tegenstelling tot het toegangscontract, een -zeer vaag en algemeen geformuleerde- uitzondering voorzien op de minimum termijn van veertien dagen voor de inwerkingtreding van wijzigingen aan de algemene voorwaarden van het contract. De CREG ziet niet in waarom er, in afwijking van de gegarandeerde minimumtermijn voorzien in het toegangscontract, een dergelijke uitzondering in het contract van toegangsverantwoordelijke voorzien zou moeten worden. Bovendien schept een dergelijke vage uitzondering onzekerheid voor de toegangsverantwoordelijken en kan dit aanleiding geven tot betwistingen. De CREG meent dan ook dat deze uitzondering moet weggelaten worden zodat de minimumtermijn van veertien dagen, net zoals in het toegangscontract, steeds van toepassing is.

Tevens wijst de CREG erop dat zij, zoals reeds uiteengezet in paragrafen 6 en 7 van deze beslissing, van mening is dat alle bepalingen van het contract van toegangsverantwoordelijke zoals dit haar ter kennis werd gegeven op 1 oktober 2003, algemene voorwaarden zijn die overeenkomstig artikel 6, §1, van het technisch reglement

onderworpen zijn aan de goedkeuring van de CREG, evenals elke wijziging aan deze algemene voorwaarden onderworpen is aan de goedkeuring van de CREG.

Bijlage 1

53. De CREG wijst erop dat de onderhavige beslissing de goed- of afkeuring van de allocatiemechanismen op de koppelverbindingen, overeenkomstig artikel 183, §2, van het technisch reglement onverlet laat. De CREG wenst immers niet vooruit te lopen op de resultaten van haar onderzoek, overeenkomstig artikel 183, § 2, van het technisch reglement, van de methodes voor de toekenning van de beschikbare capaciteit aan de toegangsverantwoordelijken van energie-uitwisselingen met de buitenlandse netten die Elia bij haar brief van 16 april 2003 ter goedkeuring aan de CREG heeft voorgelegd.

In afwachting van deze resultaten, doet de CREG derhalve geen uitspraak over de bepalingen vervat in bijlage 1 in de mate dat zij de hiervoor bedoelde methodes in contractuele bepalingen vertalen. Het is evident dat, indien de toepassing van artikel 183, § 2, van het technisch reglement niet zou resulteren in een goedkeuring van deze bestaande methodes, niet alleen de methodes zelf, maar ook de bepalingen van het contract van toegangsverantwoordelijke zullen moeten worden aangepast aan de wijzigingen die desgevallend zullen moeten worden aangebracht aan deze methodes om de goedkeuring van de CREG met toepassing van artikel 183, § 2, van het technische reglement te krijgen.

Bijlage 4

54. Bijlage 4 van het contract van toegangsverantwoordelijke bevat een document getiteld "standaardformulier bankgarantie" dat opgesteld is in het Engels. Het is de CREG niet duidelijk of dit document een louter voorbeeld is dan wel of het voorwaarden oplegt die verplicht alsdusdanig moeten opgenomen worden in de door de toegangsverantwoordelijke af te leveren bankgarantie.

In de mate dat dit document enkel een voorbeeld zou zijn, spreekt de CREG er zich dan ook niet over uit (aangezien het in dat geval geen deel uitmaakt van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke).

Inzoverre deze bepalingen van bijlage 4 echter voorwaarden opleggen die verplicht alsdusdanig moeten opgenomen worden in de door de toegangsverantwoordelijke af te leveren bankgarantie, dient de CREG de hiernavolgende opmerkingen te maken.

In bijlage 4 van het contract van toegangsverantwoordelijke wordt het afroepen van de garantie afhankelijk gesteld van het voorleggen van een kopie van de ontbetaalde factuur, maar niet van de ingebrekestelling die Elia, overeenkomstig artikel 5.3. van het contract van toegangsverantwoordelijke, aan de toegangsverantwoordelijke moet richten vooraleer zij zich op de bankgarantie kan beroepen. Het verdient sterke aanbeveling om in bijlage 4 van het contract van toegangsverantwoordelijke tevens te voorzien dat Elia, wanneer zij een beroep wil doen op de bankgarantie, ook een bewijs van de aangetekende ingebrekestelling dient voor te leggen.

De CREG stelt tevens vast dat bijlage 4 bij het contract van toegangsverantwoordelijke in het Engels is opgesteld. Wat het taalgebruik in het contract van toegangsverantwoordelijke betreft, dient de CREG te wijzen op de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (hierna “de taalwet”).

Aangezien Elia als beheerder van het transmissienet belast is met een opdracht die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die haar toevertrouwd werd door de federale overheid in het algemeen belang, is zij immers, overeenkomstig artikel 1, § 1, 2°, van de taalwet, onderworpen aan de wetgeving op het gebruik van de talen in bestuurszaken. Daar de werkring van Elia het hele land bestrijkt is zij, wat haar taken van algemeen belang betreft, onderworpen aan de regeling die geldt voor de centrale diensten zoals vervat in de artikelen 39 *et seq.* van de taalwet.

Krachtens artikel 41, § 2, van de taalwet, moeten de centrale diensten ten aanzien van private bedrijven de taal gebruiken van het taalgebied waar het bedrijf gevestigd is, tenzij het betrokken bedrijf in een faciliteitengemeente gevestigd is. Overeenkomstig artikel 41, § 1, van de taalwet, moet ten aanzien van particulieren de taalkeuze van de particulier worden geëerbiedigd, voor zover hij één van de drie landstalen gebruikt. Daar moet aan toegevoegd worden dat de taalwet slechts drie talen kent, namelijk het Nederlands, het Frans en het Duits. Bijgevolg moet Elia, wat haar taken van algemeen belang betreft, ten aanzien van bedrijven die gevestigd zijn in een Belgische gemeente, die geen faciliteitengemeente is, de taal van het gebied gebruiken, ongeacht de taal die het bedrijf zelf aanwendt. Ten aanzien van deze bedrijven dient Elia dus het Nederlands, het Frans of het Duits te gebruiken. Voor bedrijven die gevestigd zijn in het tweetalige taalgebied zal Elia ofwel het Nederlands of het

Frans dienen te gebruiken in functie van de keuze van het bedrijf tussen deze twee talen. Voor bedrijven gevestigd in een faciliteitengemeente, zal Elia de taal dienen te gebruiken die het bedrijf zelf kiest; dit kan in functie van het taalregime voor de betrokken faciliteitengemeente ofwel het Nederlands, het Frans of het Duits zijn. Voor bedrijven niet gevestigd in België, zal Elia de taal gekozen door het bedrijf dienen te gebruiken voor zover het gaat over het Nederlands, het Frans of het Duits. Andere talen dan deze drie kunnen niet gebruikt worden, ook niet voor bedrijven zonder vestiging in België.

De CREG wijst erop dat de taalwet van openbare orde is en het dan ook niet mogelijk is om er contractueel van af te wijken. De sanctie op handelingen in strijd met de taalwet is de absolute nietigheid.

Alle bijlagen bij een in het Nederlands opgesteld contract dienen dan ook eveneens in het Nederlands opgesteld te zijn.

De CREG vraagt dan ook om te bevestigen of het “standaardformulier” vervat in bijlage 4 van het contract van toegangsverantwoordelijke een louter voorbeeld is. Indien de bepalingen van bijlage 4 echter voorwaarden opleggen die verplicht alsdusdanig moeten opgenomen worden in de door de toegangsverantwoordelijke af te leveren bankgarantie, dient het aangepast te worden overeenkomstig de hiervoor geformuleerde opmerkingen, zoniet zijn deze bepalingen nietig.

Bijkomende opmerking

55. In het algemeen dient nog opgemerkt te worden dat de Nederlandse tekst van het contract van toegangsverantwoordelijke een reeks taal- en typefouten bevat (waarbij bepaalde taalfouten het gevolg zijn van een foutieve vertaling uit de Engelstalige versie van het contract van toegangsverantwoordelijke). Het verdient uiteraard aanbeveling deze te verbeteren alvorens het contract van toegangsverantwoordelijke aan de netgebruikers aan te bieden.

Opheffing van de overgangsmaatregel

56. In de beslissing van 20 maart 2003 heeft de CREG zich genoodzaakt gezien een overgangsmaatregel op te leggen met betrekking tot de toepassing van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke met name de maatregel dat, in afwachting van de goedkeuring door de CREG van nieuwe algemene voorwaarden voor het contract van toegangsverantwoordelijke, de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke zoals door Elia ter kennis gegeven aan de CREG op 27 januari 2003 voorlopig van toepassing kon blijven .

Aangezien deze beslissing reeds op 24 maart 2003 aan Elia ter kennis werd gebracht, heeft Elia inmiddels een meer dan redelijke tijd gekregen om de afgekeurde algemene voorwaarden aan te passen. De CREG zal bij deze beslissing dan ook de overgangsmaatregel opheffen met ingang van 1 januari 2004.

De CREG wijst er hierbij nog op dat het eventueel ontbreken van goedgekeurde algemene voorwaarden (op 1 januari 2004 en in de periode daarna) uiteraard geen reden kan zijn om de toegang tot het net te weigeren aan enige netgebruiker. In een dergelijk geval zal de sectorspecifieke regelgeving van toepassing zijn en voor het overige het gemeen recht, zoals gebruikelijk is in relaties met betrekking tot ongeschreven contracten.

BESLUIT

57. Gelet op de hiervoor uiteengezette redenen beslist de CREG, met toepassing van artikel 6 van het technisch reglement, de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke dat haar door Elia werd voorgelegd goed te keuren, met uitzondering van de volgende algemene voorwaarden:

- artikel 1 (zie paragrafen 30 tot 33 van deze beslissing);
- artikel 3 (zie paragraaf 34 van deze beslissing);
- artikel 5.1. (zie paragraaf 35 van deze beslissing);
- artikel 5.3. (zie paragraaf 36 van deze beslissing);
- artikel 7 (zie paragraaf 38 van deze beslissing);
- artikel 8.1., vierde lid, (zie paragraaf 39 van deze beslissing);
- artikel 8.2. (zie paragraaf 40 van deze beslissing);
- artikel 9.2. (zie paragraaf 43 van deze beslissing);
- artikel 9.3. (zie paragraaf 44 van deze beslissing);
- artikel 10 (zie paragraaf 45 van deze beslissing);
- artikel 12.2.3. (zie paragraaf 46 van deze beslissing);
- artikel 13.3. (zie paragraaf 47 van deze beslissing);
- artikel 18 (zie paragrafen 49 en 50 van deze beslissing);
- artikel 20 (zie paragraaf 51 van deze beslissing);
- bijlage 4 (enkel in de hypothese dat de desbetreffende bepalingen voorwaarden opleggen waaraan de bankgaranties van alle toegangsverantwoordelijken dienen te voldoen) (zie paragraaf 54 van deze beslissing).

De CREG vraagt dat, na de wijziging van hiervoor opgesomde algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke, Elia haar deze gewijzigde algemene voorwaarden ter kennis geeft met het oog op hun goedkeuring bedoeld in artikel 6 van het technisch reglement.

Verder wijst de CREG erop dat het aanbeveling verdient de hierna opgesomde algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke, om de hiervoor uiteengezette redenen, aan te passen overeenkomstig de in deze beslissing geformuleerde opmerkingen:

- artikel 9.1 (zie paragraaf 42 van deze beslissing);
- artikel 21.1. (zie paragraaf 52 van deze beslissing);

- bijlage 4 (in de hypothese dat het desbetreffende formulier een louter voorbeeld is) (zie paragraaf 54 van deze beslissing).

De CREG beslist tevens de overgangsmaatregel voorzien in de beslissing van 20 maart 2003, zijnde de maatregel dat in afwachting van de goedkeuring van de algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke door de CREG het contract van toegangsverantwoordelijke zoals door Elia ter kennis gegeven aan de CREG op 27 januari 2003 voorlopig van toepassing kon blijven, op te heffen met ingang van 1 januari 2004.

////

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas :

Guido CAMPS
Directeur

Thomas LEKANE
Directeur

Christine VANDERVEEREN
Voorzitter van het Directiecomité

Contract van Evenwichtsverantwoordelijke ARP-contract

Contractreferentie: «NARP»

Ontwerp 2004_CREG

tussen:

ELIA SYSTEM OPERATOR NV, een vennootschap naar Belgisch recht met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Keizerslaan 20, ingeschreven in het handelsregister te Brussel onder het nummer 654.608, rechtsgeldig vertegenwoordigd door «ELIASign1» en «ELIASign2»;

hierna "ELIA" genoemd,

en

«ARP_Name», een vennootschap naar «Applicable_law» recht met maatschappelijke zetel te «ARPStreet», «ARPPersonContactPlace» «ARPPersonContactCity», ingeschreven in het handelsregister onder het nummer «Reg_commerce», rechtsgeldig vertegenwoordigd door «ARPresp1» en «ARPresp2»,

hierna "ARP" genoemd.

ELIA en [ARP] kunnen ook elk aangeduid worden als "Partij" of gezamenlijk als "Partijen".

Aangezien:

- ELIA het eigendomsrecht, of ten minste het gebruiks- of exploitatierecht heeft, voor het grootste gedeelte van het Belgische elektriciteitsnet,
- ELIA officieel werd aangeduid als netbeheerder,
- [ARP] heeft verklaard evenwichtsverantwoordelijke te willen worden overeenkomstig de bepalingen en voorwaarden vermeld in dit Contract,
- [ARP] begrijpt het belang voor de veiligheid en de betrouwbaarheid van het ELIA-net van het naleven van al zijn evenwichtsverantwoordelijkheden, die verder in dit Contract worden gedefinieerd, op ieder ogenblik tijdens de uitvoering van dit Contract,
- de Partijen begrijpen dat dit Contract geen contract is dat [ARP] toegang geeft tot het ELIA-net.

Wordt overeengekomen wat volgt:

INHOUD

DEEL I: Definities en voorwerp van het Contract

1	Definities	5
2	Aanvullende interpretatieregels	7
3	Voorwerp van het contract	7

DEEL II: Algemene voorwaarden

4	Bewijs van de financiële solvabiliteit van [ARP]	9
5	Facturatie- en betalingsvoorwaarden	9
5.1	Facturen	9
5.2	Bezwaar	9
5.3	Modaliteiten voor het invorderen van eventueel onbetaalde sommen	9
6	Mededeling aan derden van vertrouwelijke of commercieel gevoelige informatie	10
7	Geschillenbeslechting	10
8	Maatregelen in geval van een noodsituatie of overmacht	11
8.1	Definities en gevolgen van overmacht en noodsituatie	11
8.2	Maatregelen	12
9	Beëindiging of schorsing van dit Contract	13
9.1	Beëindiging van dit Contract door [ARP]	13
9.2	Schorsing en beëindiging van dit Contract door ELIA	13
9.3	Beëindiging van dit Contract door beide Partijen	13
9.4	Bijkomende gevolgen	14
10	Evenwichtsverplichtingen van [ARP]	14
11	Toewijzing aan de Evenwichtspereimeter	15
11.1	Injectie en/of Afnamepunten	15
11.2	Distributie Afname-positie(s) op een ander distributienet dan het ELIA-net	15
11.3	Verliezen	15
11.4	Import en Export	16
11.5	Interne energieoverdrachten	16
12	Nominaties	16
12.1	Indiening en voorwaarden voor de indiening van Nominaties	16
12.1.1	Wat de Nominaties voor Injectie- en Afnamepunten en voor Distributie Afname-posities betreft	16
12.1.2	Wat de Nominaties voor Import en/of Export en de Interne energieoverdrachten betreft	17
12.2	Evaluatie van de ingediende Nominaties	17
12.2.1	Nominaties met betrekking tot een Afname op een Afnamepunt.	17
12.2.2	Nominaties met betrekking tot een Injectie op een Injectiepunt	17
12.2.3	Nominaties met betrekking tot internationale uitwisselingen op Noordgrens en/of Zuidgrens	17
12.2.4	Nominaties met betrekking tot Interne energieoverdrachten Day-ahead	19
12.2.5	Nominaties met betrekking tot Interne energieoverdrachten Intra-day	19
12.3	Bevestiging of verwerping van Nominaties	20
13	Volledige of gedeeltelijke schorsing van Nominaties op Dag D	21
13.1	Principe	21
13.2	Kennisgevingsprocedure	21
13.3	Procedure inzake de amendementen voorgesteld door [ARP]	21

DEEL III: Bijzondere voorwaarden

14	Opschortende voorwaarden voor de uitvoering van dit Contract	23
----	--	----

15	Duur van dit Contract	23
16	Tarieven voor Onevenwicht en externe inconsistenties	23
17	Betalingswaarborg	24
17.1.1	Algemeen	24
17.1.2	Aanpassing/ hernieuwing / wijziging van de waarborg	24
17.1.3	Teruggave van de bankwaarborg	24
18	Meetgegevens	25
19	Pooling-overeenkomst (art. 160)	25
20	Aansprakelijkheid	26
21	Diverse bepalingen	26
21.1	Wijziging van de algemene voorwaarden van dit Contract	26
21.2	Kennisgeving	26
21.3	Informatie en opname	27
21.4	Niet-overdraagbaarheid van rechten	27
21.5	Voorrang op alle vorige Overeenkomsten	27
21.6	Geen afstand	27
21.7	Nietigheid van een clausule	28
21.8	Licenties	28
21.9	Toepasselijk recht	28
	Bijlage 1 Toegangsrechten voor Import en Export op de Zuidgrens	30
	Bijlage 2 Toegangsrechten op de Noordgrens	41
	Bijlage 3 Onevenwicht	42
	Bijlage 4 Bankwaarborg	43
	Bijlage 5 Procedure voor Nominaties	46
	Bijlage 6 Contactinformatie	49
	Bijlage 7 Pooling-overeenkomst	52

DEEL I: Definities en voorwerp van het Contract

1 Definities

Behoudens andersluidende bepaling in dit Contract, of indien de context duidelijk een andere interpretatie vereist, hebben de begrippen gedefinieerd in het Technisch Reglement Transmissie, indien gebruikt in dit Contract dezelfde betekenis als in het Technisch Reglement Transmissie.

Niettegenstaande het bovenstaande zullen in dit Contract de volgende termen de betekenis hebben die hieronder is aangegeven tenzij expliciet anders overeengekomen tussen de Partijen:

“**Toegangspunt**”: een Injectiepunt en/of Afnamepunt;

“**Actief vermogen**”: het elektrisch vermogen dat kan worden omgezet naar andere vormen van vermogen, zoals mechanisch, thermisch of akoestisch. De waarde is gelijk aan $3 U I \cos \varphi$, waarbij U en I de effectieve waarden zijn van de fundamentele componenten van de spanning (tussen een fase en de aarde) en de stroom (in die fase) en waarbij φ het faseverschil voorstelt tussen de fundamentele componenten van de spanning en de stroom;

“**Evenwichtssperimeter**”: elke Afname en Injectie toegekend aan [ARP] zoals bepaald in artikel 11;

“**Bankwerkdagen**”: de werkdagen in de banksector in België;

“**Bloklevering**”: het Actief Vermogen per kwartier voor een Afnamepunt dat genomineerd wordt door een Evenwichtsverantwoordelijke en dat bevestigd wordt door de betreffende Netgebruiker. De Evenwichtssperimeter van [ARP] wordt aangepast voor alle relevante Blokleveringen. De specificaties voor Blokleveringen worden beschreven in de standaard toegangsovereenkomst;

“**Aangesloten buitenlands transmissienet**”: ofwel het Franse transmissienet (beheerd door RTE) of het Nederlandse transmissienet (beheerd door TenneT) naar gelang het geval;

“**Contract**”: dit contract inzake evenwichtsverantwoordelijkheid afgesloten tussen ELIA en [ARP];

“**CREG**”: Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas;

“**Interne energieoverdracht Day-Ahead**”: een interne energie-uitwisseling waarvoor de Nominatie ten laatste op Dag D-1 ingediend wordt bij ELIA, overeenkomstig de bepalingen in dit Contract;

“**Dag D**”: om het even welke kalenderdag waarop de uitvoering van een Nominatie gepland wordt;

“**Dag D-1**”: de kalenderdag voor Dag D;

“**Dag D+1**”: de kalenderdag volgend op Dag D;

“**Distributie afname-positie**”: de energie op kwartierbasis toegewezen aan de Evenwichtssperimeter van een Evenwichtsverantwoordelijke door een andere distributienetbeheerder dan Elia, behorende tot de Belgische regelzone;

“**ELIA-net**”: het elektriciteitsnet waarop ELIA het eigendomsrecht of tenminste het gebruiks- of exploitatierecht heeft, en waarvoor ELIA is aangeduid als netbeheerder;

“**Elektriciteitswet**”: de “Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt” zoals gepubliceerd in het “Belgisch Staatsblad” op 11 mei 1999, zoals aangepast van tijd tot tijd;

“Export”: een internationale uitwisseling van Actief vermogen op de Noordgrens van het ELIA-net naar het Nederlandse transmissienet, of een internationale uitwisseling van energie op de Zuidgrens van het ELIA-net naar het Franse transmissienet, naar gelang van het geval;

“Technisch Reglement Transmissie”: het Koninklijk besluit houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe van 19 december 2002 zoals aangepast van tijd tot tijd;

“Netgebruiker”: elke natuurlijke of rechtspersoon die als leverancier of afnemer op het transmissienet is aangesloten;

“Uren”: de normale uren van een dag, uitgedrukt in Belgische tijd;

“Onevenwicht”: het verschil per kwartier tussen de totale Injectie in het ELIA-net behorende tot de Evenwichtspereimeter van [ARP] en de totale Afname van het ELIA-net behorende tot de Evenwichtspereimeter van [ARP] zoals beschreven in Bijlage 3;

“Import”: een internationale uitwisseling van Actief vermogen op de Noordgrens van het Nederlandse transmissienet naar het ELIA-net, of een internationale uitwisseling van energie op de Zuidgrens van het Franse transmissienet naar het ELIA-net, naar gelang van het geval;

“Injectie”: de injectie van Actief vermogen:

- op een Injectiepunt aangesloten op het ELIA-net, of
- de Distributie afname-positie, als het een netto-injectie betreft, of
- door een Import, of
- door een Interne energieoverdracht (“koop” – “koper”);

“Injectiepunt”: de fysieke plaats en het spanningsniveau van een punt waar het vermogen in het ELIA-net wordt geïnjecteerd;

“Interne energieoverdracht”: een energie-uitwisseling binnen de regelzone van ELIA tussen [ARP] en een andere evenwichtsverantwoordelijke die van ELIA de toestemming verkregen heeft om op bilaterale basis energie uit te wisselen, waarvoor door de genoemde evenwichtsverantwoordelijken overeenkomstig dit Contract een Nominatie moet voorgelegd worden aan ELIA. Elke referentie naar een Interne energieoverdracht in dit Contract omvat zowel de Interne energieoverdracht Day-Ahead als de Interne energieoverdracht Intra-day;

“Interne energieoverdracht Intra-day”: een Interne energieoverdracht waarvoor de Nominatie ten laatste op Dag D+1 door de Evenwichtsverantwoordelijken ingediend wordt bij ELIA, overeenkomstig de bepalingen in dit Contract;

“Wet van 2 augustus 2002”: de “wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties” zoals aangepast van tijd tot tijd;

“Nominatie”: een tabel die een aantal gegevens bevat zoals de kenmerken van een toegang tot het ELIA-net op een bepaalde Dag D, met inbegrip van de hoeveelheid Actief vermogen per tijdseenheid die door de partij verbonden aan de genoemde Nominatie moet geïnjecteerd of afgenomen worden;

“Noordgrens”: alle interconnectiepunten tussen het ELIA-net en het Nederlandse transmissienet;

“Afname”: de afname van Actief vermogen:

- op een Afnamepunt aangesloten aan het ELIA-net, of
- de Distributie afname-positie, als het een netto-afname betreft, of
- door een Export, of
- door een Interne energieoverdracht (“verkoop” – “verkoper”);

"Afnamepunt": de fysieke plaats en het spanningsniveau van een punt waar het vermogen vanuit het ELIA-net wordt afgenomen;

"Register van de Evenwichtsverantwoordelijken": het register dat door ELIA wordt bijgehouden en waarin alle Evenwichtsverantwoordelijken opgenomen werden die een geldig en afdwingbaar contract van Evenwichtsverantwoordelijke aangegaan zijn met ELIA;

"Zuidgrens": alle interconnectiepunten tussen het ELIA-net en het Franse transmissienet;

"Gedeelde injectie": het Actief vermogen op kwartierbasis voor een Injectiepunt dat door een evenwichtsverantwoordelijke genomineerd werd, maar dat op procentbasis zal toegekend worden aan de Evenwichtspereimeters van meer dan één Evenwichtsverantwoordelijke; De specificaties voor Gedeelde injecties worden beschreven in de standaard toegangsovereenkomst;

"UCTE": de "Unie voor de Coördinatie en het Transport van Elektriciteit";

"Evenwichtsverantwoordelijke": ARP; hiervoor geldt de definitie van toegangsverantwoordelijke zoals bepaald in het Technisch Reglement Transmissie.

2 Aanvullende interpretatieregels

De titels en hoofdingen van artikels en/of bijlagen in het Contract worden enkel opgenomen voor de eenvoud van verwijzing en drukken op geen enkele wijze de bedoeling van Partijen uit. Zij zullen niet in overweging worden genomen bij de interpretatie van de bepalingen van het Contract.

De Bijlagen van dit Contract maken integraal deel uit van het Contract. Elke verwijzing naar het Contract omvat de Bijlagen, en vice versa. Indien er een interpretatieconflict is tussen een Bijlage van dit Contract en één of meerdere bepalingen van dit Contract, zullen de bepalingen van dit Contract voorrang hebben. Indien [ARP] praktische vragen heeft betreffende de interpretatie van een procedure vermeld in dit contract of in de Bijlage daarbij, zal hij deze vraag voorleggen aan ELIA.

De concretisering in het Contract van een specifieke verplichting of bepaling opgenomen in het Technisch Reglement Transmissie, zal op geen enkele wijze worden geacht afbreuk te doen aan de verplichtingen of bepalingen die, krachtens het Technisch Reglement Transmissie toepassing dienen te vinden in de relevante situatie.

3 Voorwerp van het contract

Dit Contract en haar Bijlagen bepalen:

- * de bepalingen en voorwaarden, met inbegrip van de technische en operationele vereisten die [ARP] dient na te leven om de status van Evenwichtsverantwoordelijke te verkrijgen en deze status gedurende de looptijd van dit Contract te behouden. [ARP] begrijpt en aanvaardt dat de uitvoering van alle of een deel van de bepalingen van dit Contract, inclusief alle of een deel van de rechten die hem hierin worden verleend, kunnen onderworpen zijn aan andere contractuele, wettelijke, administratieve of gereguleerde bepalingen; en

- * de contractuele verplichtingen van de Partijen om het tarief van het Onevenwicht dat van toepassing is ten gevolge van een Onevenwicht zoals bepaald in dit Contract te betalen of te crediteren, naar gelang het geval; en

* alle andere rechten en plichten van de Partijen in dit verband, met inbegrip van de gevolgen van (een) mogelijk(e) Onevenwicht(en) zoals hierin bepaald.

Elke Partij is zich bewust van de onderlinge samenhang die bestaat tussen het aansluitingscontract, het contract van Evenwichtsverantwoordelijke en het toegangscontract die elk ten aanzien van elkaar een noodzakelijk accessorium zijn voor de veiligheid, betrouwbaarheid en de efficiëntie van het ELIA-net en die derhalve onmisbaar zijn voor de uitvoering van de contractuele relatie.

Een Partij zorgt ervoor dat haar eigen contractuele relatie ten aanzien van de andere Partij steeds steunt op het bestaan en de goede uitvoering van dit geheel van contracten.

DEEL II: Algemene voorwaarden

4 Bewijs van de financiële solvabiliteit van [ARP]

Het sluiten van het Contract veronderstelt dat [ARP] het bewijs levert van zijn financiële solvabiliteit.

Het bewijs van de financiële solvabiliteit van [ARP] bij het sluiten van het Contract veronderstelt dat [ARP] voldoet aan de bijzondere bepalingen inzake financiële waarborgen zoals overgekomen in het Contract.

Tijdens de gehele duur van het Contract moet [ARP], op gemotiveerd verzoek van ELIA, het bewijs leveren aan ELIA van zijn financiële solvabiliteit.

De financiële solvabiliteit van [ARP] tijdens de uitvoering van het Contract is een essentieel bestanddeel van het met ELIA afgesloten Contract en van de door ELIA aangegane verbintenissen.

5 Facturatie- en betalingsvoorwaarden

5.1 Facturen

ELIA zal, afhankelijk van het geval, facturen of creditnota's opsturen naar [ARP]. Het facturatieadres is vermeld in **Bijlage 6** van dit Contract.

Facturen of creditnota's zijn betaalbaar/worden gecrediteerd door de Partijen binnen de 15 (vijftien) dagen na ontvangstdatum van de factuur. De ontvangst van de factuur door [ARP] wordt verondersteld te hebben plaatsgehad drie (3) dagen na verzenddatum van de factuur.

In het geval de Partijen verzuimen een deel van of al de genoemde facturen of creditnota's binnen de hierboven vermelde termijn van 18 dagen te betalen of te crediteren, is een intrest voor laattijdige betaling verschuldigd aan een intrestvoet bepaald overeenkomstig artikel 5 van de Wet van 2 augustus 2002 en is deze intrest verschuldigd vanaf de vervaldatum van de factuur of de creditnota tot de betaling of de creditering volledig werd uitgevoerd.

Bovendien heeft ELIA dan, onverminderd haar recht op vergoeding van de gerechtskosten overeenkomstig het Gerechtelijk Wetboek, recht op de schadeloosstelling voorzien in artikel 6 van de Wet van 2 augustus 2002. De hierboven opgenomen bepalingen doen geen afbreuk aan de overige rechten van ELIA overeenkomstig toepasselijke wetten en reglementen en de bepalingen van het Contract.

5.2 Bezwaar

Elk bezwaar betreffende een factuur of creditnota moet, om ontvankelijk te zijn, vóór de vervaldatum van de geprotesteerde factuur of creditnota worden geformuleerd per aangetekend schrijven met omstandige en gedetailleerde vermelding van de redenen van het bezwaar.

Een bezwaar heft geenszins de verplichting op om de factuur te betalen volgens de bepalingen van artikel 5.1 van het Contract, behoudens in geval het bezwaar van [ARP] manifest gegrond is.

5.3 Modaliteiten voor het invorderen van eventueel onbetaalde sommen

Bij gebreke van betaling van de factuur, en na verzending door ELIA van een ingebrekestelling per aangetekend schrijven, zal ELIA, onverminderd de toepassing van de voorgaande bepalingen, het recht hebben om beroep te doen op de financiële waarborg zoals gepreciseerd in artikel 17 van het

Contract. De maatregelen voor het invorderen van onbetaalde sommen zullen door ELIA worden toegepast op niet-discriminerende en redelijke wijze.

6 Mededeling aan derden van vertrouwelijke of commercieel gevoelige informatie

Partijen verbinden zich er toe om de informatie die zij, in het kader van en naar aanleiding van dit Contract met elkaar uitwisselen en van elkaar bekomen en die de mededelende Partij als vertrouwelijk bestempelt en/of die dient te worden beschouwd als vertrouwelijk overeenkomstig de toepasselijke wetten en reglementen, vertrouwelijk te behandelen. De Partijen verbinden zich ertoe bovenvermelde vertrouwelijke informatie niet mee te delen aan derden behoudens wanneer aan minstens één van de volgende voorwaarden voldaan is:

1° indien ELIA en/of [ARP] werd(en) opgeroepen om in rechte te getuigen of in hun verhouding met de controle-autoriteiten voor de elektriciteitsmarkt of andere administratieve overheden.

2° in het geval van een voorafgaand schriftelijk akkoord van de Partij van wie de vertrouwelijke informatie uitgaat.

3° wat betreft ELIA, in overleg met beheerders van andere netten of in het kader van contracten en/of regels met de buitenlandse netbeheerders en voor zover de bestemming van deze informatie er zich toe verbindt aan deze informatie dezelfde graad van vertrouwelijkheid te geven als deze gegeven door ELIA.

4° indien deze informatie gemakkelijk en gewoon toegankelijk is of voor het publiek beschikbaar is

5° wanneer de mededeling door ELIA en/of [ARP] onmisbaar is voor technische of veiligheidsredenen, onder meer aan de (onder)aannemers en/of hun werknemers en/of hun vertegenwoordigers, voor zover deze bestemming(en) gebonden zijn door regels van vertrouwelijkheid die op gepaste wijze de bescherming van de vertrouwelijkheid van de informatie waarborgen.

6° indien de mededeling door ELIA noodzakelijk is voor de continuïteit van de evenwichtsverantwoordelijkheid voor Toegangspunten en Distributie afname-positie(s) toegekend aan de perimeter van [ARP] zoals bepaald in artikel 9.4 van dit Contract.

Partijen aanvaarden dat de vertrouwelijkheid van gegevens niet tussen hen kan worden ingeroepen, noch ten aanzien van andere personen, ondermeer de Netgebruiker, betrokken bij de uitvoering van het Contract.

Onverminderd de toepasselijke wetten en reglementen blijft deze bepaling in ieder geval geldig tot 5 jaar na de beëindiging van het Contract.

Niettegenstaande de voorafgaande vertrouwelijkheidsclausule, in de toegangsovereenkomst of in eender welke andere overeenkomst of eender welk ander document tussen [ARP] en ELIA, mag ELIA de naam van de Evenwichtsverantwoordelijke en zijn status als een Partij op haar website bekendmaken. Alle Bijlagen of delen ervan, die niet specifiek zijn voor het Contract, mogen ook door ELIA op haar website worden bekendgemaakt.

7 Geschillenbeslechting

Conform het Koninklijk Besluit van 3 mei 1999 betreffende het beheer van het nationaal transmissienet voor elektriciteit, en meer bepaald artikel 14, verklaart [ARP] hierbij dat hij door

ELIA, voorafgaand aan het ondertekenen van het Contract, op de hoogte werd gebracht van zijn rechten conform dit artikel 14 en onder meer dat de geschillen betreffende de toegang tot het ELIA-Net, de toepassing van het Technisch Reglement Transmissie of de tarieven bedoeld in artikel 12 van de Elektriciteitswet mogen worden voorgelegd, naargelang zijn keuze, aan bemiddeling of arbitrage overeenkomstig het reglement bedoeld in artikel 28 van de Elektriciteitswet.

Elk geschil met betrekking tot het afsluiten, de geldigheid, de interpretatie of de uitvoering van het Contract of van latere contracten of operaties die er zouden kunnen uit voortvloeien, alsook elk ander geschil betreffende of verband houdend met het Contract zal naar keuze van de meest gerede partij:

- tot de bevoegdheid behoren van de Rechtbank van koophandel te Brussel; of
- worden voorgelegd aan de door de bevoegde reguleringsinstantie georganiseerde bemiddelings- of arbitrage dienst overeenkomstig de toepasselijke wetten en reglementen; of
- worden voorgelegd aan een ad hoc arbitrage overeenkomstig de bepalingen van het Belgisch Gerechtelijk Wetboek.

Gelet op de complexe verhoudingen, aanvaarden Partijen bij deze, teneinde de toepassing van de regels inzake samenhang of tussenkost mogelijk te maken, hetzij om in geval van samenhangende geschillen afstand te doen van elk arbitragebeding teneinde in een andere gerechtelijke procedure tussen te komen, hetzij, omgekeerd, om afstand te doen van een gerechtelijke procedure teneinde deel te nemen aan een meerpartijen arbitrage. In geval van verdeeldheid wordt de voorkeur gegeven aan de eerste ingeleide procedure.

8 Maatregelen in geval van een noodsituatie of overmacht

8.1 Definities en gevolgen van overmacht en noodsituatie

De uitvoering van de verplichtingen voorwerp van het Contract, waarvoor overmacht en/of een noodsituatie zoals gedefinieerd in het Technisch Reglement Transmissie of de regionale technische reglementen wordt ingeroepen, wordt tijdelijk opgeschort voor de duur van de gebeurtenis die aanleiding geeft tot overmacht en/of noodsituatie.

Onder overmacht dient te worden begrepen alle redelijkerwijs niet te voorziene voorvallen, voorgekomen na de afsluiting van het Contract en niet te wijten aan een fout van één van de Partijen, die de uitvoering van het Contract tijdelijk, of definitief, onmogelijk maken. Situaties van overmacht zijn onder meer:

- 1° natuurrampen, voortvloeiende uit aardbevingen, overstromingen, stormen, cyclonen of andere klimatologisch uitzonderlijke situaties;
- 2° een nucleaire of chemische explosie en zijn gevolgen;
- 3° een computervirus, een computercrash om redenen andere dan ouderdom of gebrek aan onderhoud van dit systeem;
- 4° de tijdelijke of voortdurende technische onmogelijkheid voor het ELIA-Net om elektriciteit uit te wisselen omwille van storingen binnen de regelzone veroorzaakt door elektriciteitsstromen die het resultaat zijn van energie-uitwisselingen binnen een andere regelzone of tussen twee of meerdere andere regelzones en waarvan de identiteit van de marktdeelnemers betrokken bij deze energieuitwisselingen niet gekend is en redelijkerwijze niet gekend kan zijn door ELIA;

5° de onmogelijkheid het ELIA-Net te gebruiken omwille van een collectief geschil dat aanleiding geeft tot een eenzijdige maatregel van de werknemers (of groepen van werknemers) of elk ander arbeidsgeschil;

6° brand, explosie, sabotage, terroristische daden, daden van vandalisme, schade veroorzaakt door criminele daden, criminele dwang en bedreigingen van dezelfde aard;

7° al dan niet verklaarde staat van oorlog, een oorlogsdreiging, een invasie, een gewapend conflict, blokkade, revolutie of opstand;

8° een maatregel van hogerhand.

De Partij die een situatie van overmacht en/of een noodsituatie inroept, zal zo snel mogelijk de andere Partij op de hoogte brengen per telefoon en/of e-mail en/of fax, van de reden waarom zij haar verplichtingen geheel of gedeeltelijk niet kan uitvoeren en welke de redelijkerwijze voorzienbare termijn van de niet-uitvoering zal zijn.

De Partij die een situatie van overmacht en/of noodsituatie inroept, stelt niettemin alles in het werk om de gevolgen van de niet-uitvoering van zijn verplichtingen voor de andere Partij, het ELIA-net of derden te beperken en zijn verplichtingen opnieuw te vervullen.

Indien de periode van overmacht en/of noodsituatie een duur heeft van 30 opeenvolgende dagen of meer en dat een Partij, als gevolg van de situatie van overmacht en/of noodsituatie, niet in staat is om de essentiële verplichtingen van het Contract na te komen, mag een Partij het Contract opzeggen met onmiddellijke ingang via een aangetekend schrijven.

8.2 Maatregelen

In geval zich een noodsituatie of een meervoudige incidentsituatie, zoals gedefinieerd in het Technische Reglement Transmissie of in de regionale technisch reglementen voordoet of ingeval ELIA meent dat een noodsituatie zich redelijkerwijze zou kunnen voordoen, kan ELIA de nodige maatregelen, eventueel preventief, treffen die beschreven staan in voornoemde documenten, waaronder het hanteren van de reddingscode en de heropbouwcode.

De reddingscode bepaalt de operationele procedures in het kader van een noodsituatie en omvat ook het afschakelplan, dat onder meer de procedures en prioriteiten inzake afschakelen van netgebruikers bepaalt.

De heropbouwcode bevat de operationele procedures voor de heropbouw van het elektrisch systeem.

De reddingscode en de heropbouwcode kunnen geconsulteerd worden op vraag van [ARP]. Deze codes kunnen op elk moment door ELIA worden gewijzigd volgens de wettelijke en reglementaire bepalingen.

De toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de reddingscode en de heropbouwcode en de eventuele latere wijzigingen zijn van toepassing op de Partijen.

[ARP] verbindt zich ertoe onverwijld en op eigen kosten alle instructies na te leven die hem door ELIA per telefoon en/of e-mail en/of fax worden meegedeeld teneinde noodsituaties te voorkomen en/of te verhelpen.

9 Beëindiging of schorsing van dit Contract

9.1 Beëindiging van dit Contract door [ARP]

[ARP] kan dit Contract beëindigen ten vroegste 3 maanden na kennisgeving van de beëindiging aan ELIA via aangetekend schrijven en op voorwaarde dat:

- i) hij dit ter kennis heeft gebracht aan de toegangshouder(s) die hem hebben aangeduid; en
- ii) alle Injectiepunten en Afnamepunten in de Evenwichtsperimeter van [ARP] op geldige wijze werden toegekend aan 22n of meerdere andere Evenwichtsverantwoordelijken en dat de Distributie afname-positie(s) van [ARP] geen enkele waarde bevat(ten); en
- iii) alle contractuele verplichtingen van [ARP] overeenkomstig dit Contract op geldige wijze werden uitgevoerd.

9.2 Schorsing en beëindiging van dit Contract door ELIA

Onverminderd haar andere rechten of vorderingen in rechte mag ELIA, zonder dat enige voorafgaande rechterlijke machtiging vereist is, dit Contract eenzijdig beëindigen per gemotiveerd aangetekend schrijven indien:

- a) [ARP] een grove inbreuk pleegt op de technische bepalingen aangegeven in het Technisch Reglement Transmissie, zoals onder meer beschreven in artikels 10 en 12 van dit Contract, en hierdoor de veiligheid van het ELIA-net acuut in gevaar brengt; in dit geval zal de schorsing met onmiddellijke ingang van kracht worden; of
- b) [ARP] een grove inbreuk pleegt op de technische bepalingen aangegeven in het Technisch Reglement Transmissie, zoals onder meer beschreven in artikels 10 en 12 van dit Contract, en hierdoor de veiligheid van het ELIA-net in gevaar brengt; in zoverre [ARP] deze inbreuk niet binnen de 10 kalenderdagen na verzending van het aangetekend schrijven heeft hersteld; of
- c) [ARP] de artikels 14 of 17 van dit Contract niet naleeft.

Onverminderd haar andere rechten of vorderingen in rechte mag ELIA, zonder dat enige voorafgaande rechterlijke machtiging vereist is, dit Contract eenzijdig per gemotiveerd aangetekend schrijven beëindigen, indien [ARP] de inbreuk niet heeft hersteld binnen tien (10) kalenderdagen na de datum van bedoeld aangetekend schrijven, indien:

- 1) er herhaalde inbreuken worden vastgesteld van a), b) of c) hierboven na de bovenvermelde schorsing; of
- 2) de aanduiding als federaal transmissienetbeheerder wordt ingetrokken, gewijzigd of niet verlengd.

9.3 Beëindiging van dit Contract door beide Partijen

Onverminderd haar andere rechten of vorderingen in rechte mag elke Partij dit Contract eenzijdig per aangetekend schrijven beëindigen zonder enige voorafgaande rechterlijke machtiging:

- met onmiddellijke ingang in het geval van faillissement, liquidatie, formeel protest van een wissel van een Partij of in het geval van een gelijkaardige omstandigheid;
- met ingang van tien (10) kalenderdagen na verzending van de hierboven genoemde kennisgeving (of zulke kortere en redelijke periode als gelet op de omstandigheden gerechtvaardigd is en onder voorbehoud van de veiligheid, betrouwbaarheid of efficiëntie van het ELIA-net), in het geval een Partij een grove inbreuk pleegt op contractuele verplichtingen en deze inbreuk niet herstelt binnen de vermelde periode van tien (10) kalenderdagen; een inbreuk is grof wanneer deze zo zwaar is dat de schade veroorzaakt door de partij die de inbreuk maakt aan de andere partij zo aanzienlijk, is dat deze laatste niet langer kan genieten van wat verwacht kan worden onder de bepalingen van het Contract. Als echter de partij die de inbreuk pleegt, of een andere redelijke persoon in dezelfde hoedanigheid en in dezelfde omstandigheden, dit resultaat niet zou hebben kunnen voorzien, is de inbreuk niet grof.

9.4 Bijkomende gevolgen

In alle gevallen van schorsing of beëindiging van dit Contract, zullen Nominaties voor Dag D, voorgelegd in uitvoering van dit Contract, maar waarvoor de relevante Dag D valt na de datum van de effectieve beëindiging of schorsing, automatisch vervallen.

In alle gevallen van schorsing of beëindiging van dit Contract, zijn de Partijen ertoe gehouden al hun betalingsverplichtingen, voortvloeiende uit de uitvoering van dit Contract of als gevolg van de schorsing of de beëindiging ervan, te voldoen. In de gevallen bedoeld in artikels 9.2 en 9.3 zullen de genoemde betalingsverplichtingen onmiddellijk eisbaar zijn.

In alle gevallen van schorsing en/of beëindiging van het Contract door ELIA, zal ELIA de betreffende toegangshouders van de Toegangspunten toegewezen aan de Perimeter van [ARP] en/of de distributienetbeheerders van de Distributie afname-positie(s) van [ARP] en de CREG op de hoogte brengen van de schorsing of de beëindiging van het Contract.

In alle gevallen van schorsing of beëindiging van dit Contract, zal de registratie in het Register van evenwichtsverantwoordelijken tijdelijk of definitief ingetrokken worden.

10 Evenwichtsverplichtingen van [ARP]

Overeenkomstig het Technisch Reglement Transmissie zal [ARP] op ieder moment tijdens de uitvoering van dit Contract alle redelijke middelen voorzien en uitwerken om, op kwartierbasis in evenwicht te blijven. Zoals aangegeven in artikel 1 van dit Contract, treedt een Onevenwicht op wanneer er per kwartier een verschil is tussen de totale Injectie in het ELIA-net toegewezen aan de Evenwichtspereimeter van [ARP] en de totale Afname van het ELIA-net toegewezen aan de Evenwichtspereimeter van [ARP] zoals beschreven in **Bijlage 3** van dit Contract.

[ARP] zal ELIA, op ELIA's eerste gemotiveerde verzoek, voldoende bewijs leveren dat het de middelen heeft voorzien om in staat te zijn de evenwichtsverplichting na te leven.

Als [ARP] in Onevenwicht is, met inbegrip van de gevallen van overmacht of noodsituaties, zal [ARP] het tarief voor Onevenwicht betalen overeenkomstig artikel 16 van dit Contract. De betaling van hierboven genoemd tarief voor Onevenwicht ontslaat [ARP] niet van zijn aansprakelijkheid bepaald overeenkomstig artikel 20 van dit Contract.

Als het Onevenwicht van [ARP] het gevolg is van een inbreuk en/of een fout van ELIA, zal [ARP] het tarief voor Onevenwicht toch betalen maar zijn de voorwaarden van artikel 20 van dit Contract van toepassing.

11 Toewijzing aan de Evenwichtsperimeter

De Evenwichtsperimeter van [ARP] bestaat uit:

- Injectie en/of Afnamepunten; en/of
- Distributie Afname-positie(s) op (een) ander(e) Distributienet(ten) dan het ELIA-net; en/of
- Verliezen overeenkomstig artikels 161 en 162 van het Technisch Reglement Transmissie, en, indien van toepassing, overeenkomstig de toepasselijke regionale wetgeving; en/of
- Import en Export; en/of
- Interne energieoverdrachten

die worden toegewezen aan de Evenwichtsperimeter van [ARP].

De volgende principes zijn van toepassing voor de toewijzing aan de Evenwichtsperimeter van [ARP]:

11.1 Injectie en/of Afnamepunten

Injectie- en/of Afnamepunten worden toegewezen aan de Evenwichtsperimeter van [ARP]:

- voor al de Injectie- en/of Afnamepunten, waarvoor de toegangshouder (zijnde de Netgebruiker, [ARP] of leverancier), overeenkomstig de toepasselijke regelgeving en/of contractuele bepalingen, toegangsrechten heeft bekomen door het afsluiten met ELIA van een geldige en afdwingbare toegangsovereenkomst; en
- waarvoor [ARP] geldig werd aangeduid als Evenwichtsverantwoordelijke voor wat betreft de vermelde Injectie- en/of Afnamepunten in de genoemde toegangsovereenkomst.

Deze toekenning aan de Evenwichtsperimeter van [ARP] zal geschieden op basis van het gemeten Actief vermogen en is onderworpen aan specifieke voorschriften inzake Blokleveringen voor Afnamepunten en Gedeelde injectie voor Injectiepunten zoals bepaald in de relevante toegangsovereenkomst.

Indien [ARP] een overeenkomst is aangegaan voor de levering van ondersteunende diensten, wordt de Evenwichtsperimeter van [ARP] aangepast omwille van de deelname van [ARP] aan deze ondersteunende diensten. Deze aanpassing komt overeen met het Actief vermogen dat bijkomend afgenomen of geïnjecteerd wordt door [ARP] teneinde aan zijn verplichtingen, vermeld in de overeenkomst voor de leveringen van ondersteunende diensten, te kunnen voldoen.

11.2 Distributie Afname-positie(s) op een ander distributienet dan het ELIA-net

De Distributie afname-positie(s) van [ARP], kenbaar gemaakt aan ELIA door (een) distributienetbeheerder(s), bepaald in het kader van de toegangsrechten tot dit (deze) distributienet(ten), word(t)(en) toegewezen aan [ARP].

11.3 Verliezen

Voor de gemeten Afname aan Afnamepunten en voor de Distributie afname-posities (ingeval van een netto-afname) wordt, overeenkomstig artikels 161 en 162 van het Technisch Reglement Transmissie en, indien van toepassing, overeenkomstig de toepasselijke regionale wetgeving, een verliespercentage van deze Afname bijkomend toegekend aan de Evenwichtsperimeter van [ARP]. Dit percentage wordt gepubliceerd op de website van ELIA en kan indien nodig worden aangepast op basis van de gemeten verliezen.

11.4 Import en Export

Bevestigde en uitgevoerde Nominaties voor Import en/of Export op de Noord- en/of Zuidgrens, die verband houden met de toegangsrechten van [ARP] worden toegewezen aan de Evenwichtsperimeter van [ARP].

De procedure voor het bekomen van toegangsrechten aan de Zuidgrens is beschreven in **Bijlage 1** van dit Contract.

De procedure voor het bekomen van toegangsrechten op de Noordgrens is beschreven in **Bijlage 2** van dit Contract.

11.5 Interne energieoverdrachten

Bevestigde Nominaties voor Interne energieoverdrachten, genomineerd door [ARP] worden toegewezen aan de Evenwichtsperimeter van [ARP].

De rechten en verplichtingen van [ARP] om Interne energieoverdrachten te nomineren worden door dit Contract geregeld.

12 Nominaties

12.1 Indiening en voorwaarden voor de indiening van Nominaties

Wanneer [ARP] Nominaties indient bij ELIA met betrekking tot haar Evenwichtsperimeter, zal [ARP] ervoor zorgen dat de totale Injectie (die de som is van alle genomineerde Injecties van [ARP]) per kwartier gelijk is aan de totale Afname (die de som is van alle genomineerde Afnames van [ARP]). Verder dient [ARP] de volgende regels na te leven.

12.1.1 *Wat de Nominaties voor Injectie- en Afnamepunten en voor Distributie Afnames-posities betreft*

Alle Nominaties voor Injectiepunten en Afnamepunten en voor Distributie Afnames-posities toegewezen aan zijn Evenwichtsperimeter moeten, overeenkomstig de procedure en vóór de tijdslijmiet vermeld in Bijlage 5, door [ARP] worden ingediend bij ELIA.

Nominaties die ingediend worden voor Injectie- en/of Afnamespunten en voor Distributie Afnames-posities toegewezen aan de Evenwichtsperimeter van [ARP] moeten zo dicht mogelijk overeenstemmen met de reële Afname en Injectie.

12.1.2 Wat de Nominaties voor Import en/of Export en de Interne energieoverdrachten betreft

Alle Nominaties voor Import en/of Export, in zoverre dat de noodzakelijke toegangsrechten werden verworven, en voor de Interne energieoverdrachten moeten, overeenkomstig de procedure en vóór de tijdslijmiet vermeld in Bijlage 5, door [ARP] ingediend worden bij ELIA.

Wat de bovenvermelde Nominaties betreft, zal [ARP] elke externe inconsistentie, zoals bepaald in de artikels 12.2.3, 12.2.4 en 12.2.5 van dit Contract, vermijden.

De Nominaties voor Import en Export aan Zuidgrens en Noordgrens moeten op elk moment de toegangsrechten en capaciteiten naleven die bekomen werden overeenkomstig de procedure beschreven in bijlage 1 en 2 van dit Contract.

12.2 Evaluatie van de ingediende Nominaties

Zoals bepaald in Artikel 12.1 zal ELIA, binnen het kader van haar opdracht van beheer en onderhoud van het het ELIA-net, met inbegrip van overwegingen inzake veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het ELIA-net, overeenkomstig artikels 216 en 217 van het Technisch Reglement Transmissie, de onderstaande Nominaties voor Dag D, evalueren.

12.2.1 Nominaties met betrekking tot een Afname op een Afnamepunt.

ELIA zal de Nominatie met betrekking tot een Afname op een Afnamepunt evalueren overeenkomstig de geldende wetgeving en in het bijzonder, in het geval van een Blokk levering, overeenkomstig artikels 218 en 219 van het Technisch Reglement Transmissie.

12.2.2 Nominaties met betrekking tot een Injectie op een Injectiepunt

ELIA zal de Nominaties met betrekking tot een Injectie op een Injectiepunt evalueren overeenkomstig de geldende wetgeving en in het bijzonder overeenkomstig de artikels 194, 220-222 van het Technisch Reglement Transmissie. Het geval van een Gedeelde injectie wordt geregeld door artikel 194 §3 van het Technisch Reglement Transmissie.

12.2.3 Nominaties met betrekking tot internationale uitwisselingen op Noordgrens en/of Zuidgrens

ELIA zal de Nominaties met betrekking tot de Internationale uitwisselingen aan de Noord- en Zuidgrens evalueren overeenkomstig de geldende wetgeving en in het bijzonder overeenkomstig de artikels 224-226 van het Technisch Reglement Transmissie.

[ARP] heeft voldoende ervaring met de werking van internationale energie-uitwisselingen en begrijpt en aanvaardt dat ELIA, zoals elke andere netbeheerder, voor de uitvoering van om het even welke contractuele verplichting hierin vermeld, de internationaal geldende regels met betrekking tot dergelijke uitwisselingen moet volgen en nakomen.

1). Evaluatie in het geval van een externe inconsistentie

Voor de toepassing van dit Artikel en de hiermee verband houdende Bijlagen of Artikels, bestaat een externe inconsistentie in het geval:

- a) een Nominatie van [ARP] een internationale uitwisseling bevat die, voorzover geweten door ELIA, niet aanvaard wordt door de beheerder van het betreffende Aangesloten buitenlandse transmissienet; of
- b) een Nominatie van [ARP] een internationale uitwisseling bevat die, voorzover geweten door ELIA, voor een bepaalde tijdseenheid verschilt van de overeenkomstige internationale uitwisseling aanvaard door de beheerder van het betreffende Aangesloten buitenlandse transmissienet.

In beide gevallen kan ELIA:

- a) de eerdergenoemde Nominatie met betrekking tot een internationale uitwisseling weigeren; of
- b) de eerdergenoemde Nominatie met betrekking tot een internationale uitwisseling gedeeltelijk aanvaarden; of
- c) de eerdergenoemde Nominatie met betrekking tot een internationale uitwisseling aanvaarden en vervolgens [ARP] het tarief aanrekenen voor een externe inconsistentie.

2). Evaluatie in het geval van fysieke beperkingen

Overeenkomstig Artikel 217 van het Technisch Reglement Transmissie is ELIA op D-1 gerechtigd te weigeren één of meerdere van de dagelijkse Nominaties op Dag D uit te voeren of slechts gedeeltelijk uit te voeren als ELIA van oordeel is dat de(ze) Nominatie(s) het evenwicht van de regelzone of de veiligheid, betrouwbaarheid of de efficiëntie van het Elia-net in gevaar brengt. ELIA zal [ARP] zo snel mogelijk, overeenkomstig de principes hieronder vermeld, op de hoogte brengen van haar beslissing en de redenen waarop deze gebaseerd is.

Binnen de zestig (60) minuten na kennisgeving door ELIA van haar beslissing de uitvoering van de dagelijkse Nominaties van [ARP] te weigeren of deze slechts gedeeltelijk uit te voeren, kan [ARP] de volgende amendementen aan de Nominaties voorstellen:

- a) de wijziging van een dagelijkse, reeds door ELIA aanvaarde, Nominatie van [ARP] met betrekking tot een Afname op een Afnamepunt; en/of
- b) de wijziging van een dagelijkse, reeds door ELIA aanvaarde, Nominatie van [ARP] met betrekking tot een Injectie op een Injectiepunt; en/of
- c) de wijziging van een dagelijkse, reeds door ELIA aanvaarde, Nominatie van [ARP] met betrekking tot een internationale uitwisseling op de Zuidgrens of de Noordgrens, in zoverre dezelfde wijziging van de dagelijkse Nominatie, binnen dezelfde tijdspanne van zestig (60) minuten, aan ELIA bevestigd wordt door de beheerder van het betreffende Aangesloten buitenlandse transmissienet.
- d) de indiening bij ELIA door [ARP] van een nieuwe dagelijkse Nominatie met betrekking tot een Interne energieoverdracht Day-ahead met een andere Evenwichtsverantwoordelijke, in zoverre dat dezelfde dagelijkse Nominatie, binnen dezelfde tijdspanne van zestig (60) minuten, aan ELIA bevestigd wordt door deze andere Evenwichtsverantwoordelijke.

op voorwaarde dat aan de volgende vereisten voldaan is:

- a) [ARP] zal ELIA van haar voorstel tot amendering van Nominaties op de hoogte brengen via de procedure beschreven in Bijlage 6 van dit Contract en zal dit doen binnen de zestig (60) minuten nadat ELIA haar op de hoogte heeft gebracht van haar beslissing te

weigeren de dagelijkse Nominatie uit te voeren of deze slechts gedeeltelijk uit te voeren; en

- b) de voorgestelde amendementen aan de Nominatie moeten beantwoorden aan de toegangsrechten die [ARP] verworven heeft; en
- c) de voorgestelde amendementen aan de Nominatie moeten beantwoorden aan de relevante bepalingen van artikel 12.1 van dit Contract.

ELIA zal de voorgestelde amendementen aan de Nominatie evalueren overeenkomstig de principes bepaald in artikel 12.2 van dit Contract. Zonder afbreuk te doen aan de evenwichtsverplichtingen en aansprakelijkheden van [ARP] zoals aangegeven in respectievelijk artikels 10 en 20 van dit Contract, zal ELIA de voorgestelde amendementen aan de Nominaties aanvaarden of weigeren. ELIA zal [ARP] zo snel mogelijk informeren van zijn gemotiveerde beslissing. De aanvaarding of weigering door ELIA van dergelijke amendementen aan de Nominatie impliceert geen goedkeuring door ELIA van dergelijke middelen en heeft geen gevolgen voor, noch brengt het wijzigingen aan, aan de verplichtingen van [ARP] inzake dit Contract. Niettegenstaande de voorgestelde technische amendementen, behoudt ELIA het recht om, overeenkomstig Artikel 217 §1 van het Technisch Reglement Transmissie, te weigeren de dagelijkse Nominaties te implementeren of deze slechts gedeeltelijk te implementeren.

12.2.4 Nominaties met betrekking tot Interne energieoverdrachten Day-ahead

ELIA zal de Nominaties met betrekking tot de Interne energieoverdrachten Day-ahead evalueren overeenkomstig de geldende wetgeving en in het bijzonder overeenkomstig de artikels 224-226 van het Technisch Reglement Transmissie.

Voor de toepassing van dit Artikel en de hiermee verband houdende Bijlagen en Artikels, bestaat een externe Inconsistentie in het geval een Nominatie van [ARP]:

- a) een Interne energieoverdracht Day-ahead bevat met een andere Evenwichtsverantwoordelijke, en deze Nominatie van deze Interne energieoverdracht Day-ahead niet bekend gemaakt werd aan ELIA door een Nominatie van de andere Evenwichtsverantwoordelijke; of
- b) een Interne energieoverdracht Day-ahead bevat met een andere Evenwichtsverantwoordelijke, en deze Nominatie van deze Interne energieoverdracht Day-ahead voor om het even welk kwartier verschilt van de overeenkomstige Nominatie van de andere Evenwichtsverantwoordelijke.

In beide gevallen is ELIA gerechtigd:

- i) de genoemde Nominatie van [ARP] met betrekking tot de Interne energieoverdracht Day-ahead niet te aanvaarden, of
- ii) de genoemde Nominatie van [ARP] met betrekking tot de Interne energieoverdracht Day-ahead te aanvaarden en [ARP] het tarief voor externe inconsistentie volledig aan te rekenen indien bovenvermeld geval a) van toepassing is, of 50 % van het tarief voor externe inconsistentie indien bovenvermeld geval b) van toepassing is.

12.2.5 Nominaties met betrekking tot Interne energieoverdrachten Intra-day

ELIA zal de Nominaties met betrekking tot de Interne energieoverdrachten Intra-day evalueren overeenkomstig de geldende wetgeving en in het bijzonder overeenkomstig de artikels 224-226 van het Technisch Reglement Transmissie.

Voor de toepassing van dit Artikel en de hiermee verband houdende Bijlagen en Artikels, bestaat een externe Inconsistentie in het geval een Nominatie van [ARP]:

- a) een Interne energieoverdracht Intra-day bevat met een andere Evenwichtsverantwoordelijke, en deze Nominatie van deze Interne energieoverdracht Intra-day niet bekend gemaakt werd aan ELIA door een Nominatie van de andere Evenwichtsverantwoordelijke; of
- b) een Interne energieoverdracht Intra-day bevat met een andere Evenwichtsverantwoordelijke, en deze Nominatie van deze Interne energieoverdracht Day-ahead voor om het even welk kwartier verschilt van de overeenkomstige Nominatie van de andere Evenwichtsverantwoordelijke.

Dergelijke externe inconsistenties worden in geen geval door ELIA aanvaard voor Interne energieoverdrachten Intra-day.

Ingeval van herhaaldelijke Day-ahead Nominaties op Dag D-1 waarvoor de totale Injectie niet gelijk is aan de totale Afname per kwartier op Dag D (zonder rekening te houden met afrondingsnauwkeurigheden), mag [ARP] in geen geval de faciliteiten van Interne energieoverdrachten Intra-day gebruiken voor een periode van 30 kalenderdagen die meteen ingaat nadat ELIA haar hiervan in kennis heeft gesteld. "Herhaaldelijk" betekent in dit geval 3 opeenvolgende kalenderdagen of 5 kalenderdagen in een kalendermaand.

Dit verbod is eveneens van toepassing wanneer ELIA een niet te verwaarlozen en systematisch verschil detecteert tussen de Nominaties van [ARP] voor Afnamepunten en Distributie afnameposities en de gemeten Afnames van Afnamepunten en Distributie afnameposities van [ARP] ontvangen van andere Netbeheerders dan ELIA en in het geval deze toestand blijft bestaan nadat ELIA [ARP] hiervan op de hoogte heeft gesteld.

12.3 Bevestiging of verwerping van Nominaties

De bevestigingsstatus van Nominaties betekent dat Nominaties door ELIA aanvaard werden en door [ARP] kunnen uitgevoerd worden.

Elia zal [ARP]:

- op Dag D-1 op de hoogte brengen of zij de nominaties van [ARP] al dan niet bevestigt overeenkomstig de hierboven vermelde voorwaarden voor Nominaties die moeten ingediend worden op Dag D-1. Als [ARP] niet op de hoogte werd gebracht voor 18:00 uur van Dag D-1, zal [ARP] de Klantendienst (Bijlage Contactinformatie indiening Nominaties) telefonisch contacteren om bevestiging te bekomen.
- op Dag D+1 op de hoogte brengen of zij de Nominaties van [ARP] bevestigt overeenkomstig de hierboven vermelde voorwaarden voor Interne energieoverdrachten Intra-day. Als [ARP] niet op de hoogte werd gebracht voor 18:00 uur van Dag D+1, zal [ARP] de Klantendienst (Bijlage Contactinformatie indiening Nominaties) telefonisch contacteren om bevestiging te bekomen.

ELIA zal de redenen opgeven voor de beslissingen waarbij de Nominaties van [ARP] werden afgewezen.

13 Volledige of gedeeltelijke schorsing van Nominaties op Dag D

13.1 Principe

Overeenkomstig Artikel 217 §1, 2de van het Technisch Reglement Transmissie, is ELIA op Dag D gerechtigd de dagelijkse Nominaties geheel of gedeeltelijk op te schorten wanneer de(ze) Nominatie(s) het evenwicht van de regelzone of de veiligheid, betrouwbaarheid of efficiëntie van het ELIA-net in gevaar breng(t)(en).

13.2 Kennisgevingsprocedure

De beslissing om de dagelijkse Nominaties geheel of gedeeltelijk te schorsen en de redenen voor deze beslissing worden door ELIA aan [ARP] gemeld via e-mail, fax, of indien dit mogelijk is, per telefoon (overeenkomstig Bijlage 6).

ELIA zal de beslissing tot schorsing kenbaar maken minstens 15 minuten voor het beginpunt waarop de schorsing ingaat.

13.3 Procedure inzake de amendementen voorgesteld door [ARP]

Binnen de vijftien (15) minuten na kennisgeving door ELIA van haar beslissing om de dagelijkse Nominaties geheel of gedeeltelijk te schorsen, kan [ARP] de volgende amendementen aan de Nominaties voorstellen:

- a) de wijziging van een dagelijkse, reeds door ELIA aanvaarde, Nominatie van [ARP] met betrekking tot een Afname op een Afnamepunt; en/of
- b) de wijziging van een dagelijkse, reeds door ELIA aanvaarde, Nominatie van [ARP] met betrekking tot een Injectie op een Injectiepunt; en/of
- c) de wijziging van een dagelijkse, reeds door ELIA aanvaarde, Nominatie van [ARP] met betrekking tot een internationale uitwisseling op de Zuidgrens of de Noordgrens, in zoverre dezelfde wijziging van de dagelijkse Nominatie, binnen dezelfde tijdspanne van zestig (60) minuten, aan ELIA bevestigd wordt door de beheerder van het betreffende Aangesloten buitenlandse transmissienet.
- d) de voorlegging aan ELIA door [ARP] van een nieuwe dagelijkse Nominatie met betrekking tot een Interne energieoverdracht Day-ahead met een andere Evenwichtsverantwoordelijke, in zoverre dat dezelfde dagelijkse Nominatie, binnen dezelfde tijdspanne van vijftien (15) minuten, aan ELIA bevestigd wordt door deze andere Evenwichtsverantwoordelijke.

op voorwaarde dat aan de volgende vereisten voldaan is:

- a) [ARP] zal ELIA op de hoogte brengen van haar voorstel tot amendering van een Nominatie door gebruik te maken van de procedure beschreven in Bijlage 6 van dit Contract en dient dit te doen binnen de vijftien (15) minuten nadat hij door ELIA in kennis werd gesteld van haar schorsingsbeslissing; en
- b) de voorgestelde amendementen aan de Nominatie moeten beantwoorden aan de toegangsrechten die [ARP] verworven heeft; en

- c) de voorgestelde amendementen aan de Nominatie moeten beantwoorden aan de relevante bepalingen van artikel 12.1 van dit Contract.

ELIA zal de voorgestelde technische amendementen evalueren overeenkomstig de principes bepaald in artikel 12.2 van dit Contract. Zonder afbreuk te doen aan de evenwichtsverplichtingen en aansprakelijkheden van [ARP] zoals aangegeven in respectievelijk artikel 10 en 20 van dit Contract, zal ELIA de voorgestelde technische amendementen aanvaarden of weigeren en [ARP] zo snel mogelijk op de hoogte brengen van haar gemotiveerde beslissing. De aanvaarding of weigering door ELIA van dergelijke technische amendementen impliceert geen goedkeuring door ELIA van die middelen en brengt geen wijzigingen aan aan de verplichtingen van [ARP] inzake dit Contract. Niettegenstaande de voorgestelde technische amendementen, behoudt ELIA het recht om, overeenkomstig Artikel 217 §1 van het Technisch Reglement Transmissie, de dagelijkse Nominaties geheel of gedeeltelijk te schorsen.

DEEL III: Bijzondere voorwaarden

14 Opschortende voorwaarden voor de uitvoering van dit Contract

In uitvoering van artikel 151 §2 van het Technisch Reglement Transmissie is [ARP] ertoe gehouden te voldoen aan de volgende opschortende voorwaarden:

- a) [ARP] dient het bewijs te leveren van de financiële waarborgen zoals bepaald in artikel 17 van dit Contract.
- b) [ARP] dient het bewijs te leveren van de terbeschikkingstelling en de handhaving van de noodzakelijke en voldoende middelen, om met eigen middelen of op elke andere manier, zijn werking 24 uur op 24 uur te waarborgen overeenkomstig het Technisch Reglement Transmissie.

15 Duur van dit Contract

Onder voorbehoud van conformiteit van [ARP] met de in bovenstaand artikel 14 vermelde voorwaarden, treedt dit Contract in werking op de datum dat dit door alle Partijen is ondertekend. [ARP] wordt, binnen de drie (3) dagen na ontvangst door ELIA van een door [ARP] correct ondertekend origineel van dit Contract, geregistreerd in het Register van Evenwichtsverantwoordelijken op voorwaarde dat aan alle opschortende bepalingen, vermeld in dit Contract, is voldaan.

Onverminderd artikel 9 van dit Contract, is dit Contract van onbepaalde duur.

16 Tarieven voor Onevenwicht en externe inconsistenties

Overeenkomstig artikel 10 van dit Contract, zal ELIA, op het einde van elke kalendermaand, in zoverre en ten laatste een kalendermaand nadat ELIA alle nodige gegevens heeft ontvangen inzake Distributie afname-posities van [ARP] vanwege distributienetbeheerders andere dan ELIA, de Onevenwichten en/of externe inconsistenties, in voorkomend geval, bepalen voor elk kwartier.

De tarieven voor Onevenwicht en externe inconsistentie, zoals deze zijn goedgekeurd door de CREG, worden door ELIA gepubliceerd op haar website (www.elia.be). Indien de CREG nog niet is overgegaan tot de goedkeuring van de jaarlijkse tarieven, zijn tijdelijk de laatst door de CREG goedgekeurde tarieven van toepassing tot op het ogenblik dat de CREG nieuwe tarieven heeft goedgekeurd, in welk geval deze laatsten, in voorkomend geval met terugwerkende kracht van toepassing zijn.

ELIA zal instaan voor de betreffende factu(u)r(en) of creditnota's opgemaakt op basis van de toepasselijke tarieven.

Indien het totaal te betalen of te ontvangen bedrag lager is dan € 250, zal dit bedrag worden verrekend bij de volgende factuur of de volgende creditnota.

[ARP] erkent dat deel van de gegevens nodig voor de vaststelling van zijn Onevenwichten, meer in het bijzonder de gegevens betreffende de Distributie afname-positie(s), dienen te worden overgemaakt aan ELIA door de betreffende distributienetbeheerder(s) andere dan ELIA en dat, bijgevolg, ELIA niet verantwoordelijk is voor de afwezigheid van maandelijkse facturen/creditnota's of voor onjuiste facturen/creditnota's betreffende dit Onevenwicht te wijten aan het gebrek van deze

nodige gegevens of onjuiste gegevens betreffende de Distributie afname-positie(s) vanwege de voornoemde distributienetbeheerders.

17 **Betalingswaarborg**

17.1.1 *Algemeen*

Als opschortende voorwaarde voor het aangaan van dit Contract, en ten laatste bij geldige ondertekening ervan, zal [ARP] aan ELIA een waarborg bezorgen die, voor de volledige duur van dit Contract verhoogd met drie maanden, voldoet aan de hierna vermelde voorwaarden.

De waarborg is een zekerheid voor de gevraagde en tijdige uitvoering van alle verplichtingen die voortvloeien uit dit Contract, met inbegrip van, maar niet beperkt tot de betaling van tarieven voor Onevenwicht en/of externe inconsistenties.

De waarborg dient de vorm aan te nemen van een bankwaarborg op eerste verzoek uitgegeven door een financiële instelling met een officiële rating van minstens "BBB" toegekend door het credit rating bureau Standard & Poors, of met een officiële rating van minstens "Baa2" toegekend door het credit rating bureau Moody's. Het bedrag en de specificaties van om het even welke toegelaten wijzigingen inzake het bedrag van deze bankwaarborg op eerste verzoek worden bepaald overeenkomstig de criteria vermeld in **Bijlage 4**.

De waarborg dient een initiële duurtijd te hebben van minstens een kalenderjaar en zal tijdig door [ARP] hernieuwd worden om de vereiste zekerheid te behouden voor de volledige duur van het contract verhoogd met een periode van drie maanden.

Het standaardformulier van deze bankwaarborg op eerste verzoek is opgenomen in **Bijlage 4** van dit Contract.

17.1.2 *Aanpassing/ hernieuwing / wijziging van de waarborg*

[ARP] zal overgaan tot aanpassing van het bedrag van de bankgarantie in overeenstemming met de bepalingen van Bijlage 4 van dit Contract.

[ARP] zal ELIA, ten minste één kalendermaand voor het einde van de bestaande bankwaarborg, het bewijs leveren dat de financiële instelling die de waarborg heeft uitgegeven de duurtijd ervan heeft verlengd zonder een andere wijziging aan te brengen aan deze waarborg, of zal een nieuwe waarborg afleveren die voldoet aan alle voorwaarden vermeld in dit artikel.

De financiële instelling die de waarborg uitgeeft moet voldoen aan de minimale rating-vereiste die hierboven is vermeld. In geval van verlies van de minimum vereiste rating, moet [ARP], binnen een termijn van 20 Bankwerkdagen na het verlies van de vereiste rating door de eerste financiële instelling, ELIA een nieuwe waarborg voorleggen van een andere financiële instelling die beantwoordt aan de voorwaarden vermeld in dit artikel.

Wanneer Elia een beroep doet op de waarborg, zal [ARP] ELIA, binnen een termijn van vijftien (15) Bankwerkdagen nadat Elia de waarborg heeft opgevraagd het bewijs leveren dat de financiële instelling die de waarborg heeft afgeleverd het bedrag van de bankwaarborg heeft bijgesteld tot op het gewenste niveau of zal [ARP] een nieuwe waarborg voorleggen die voldoet aan de voorwaarden vermeld in dit artikel.

17.1.3 *Teruggave van de bankwaarborg*

Op het einde van het Contract, of voor welke reden dan ook, zal ELIA de waarborg terugbezorgen aan [ARP] op voorwaarde dat [ARP] aan al haar verplichtingen heeft voldaan die voortkomen uit dit Contract en de beëindiging ervan.

18 Meetgegevens

ELIA zal de geaggregeerde en gevalideerde meetgegevens van de Toegangspunten van [ARP] ter beschikking stellen van [ARP] ten laatste op de 10de van de maand volgend op de maand waarin de gegevens verzameld werden. In het geval van Blokleveringen of Gedeelde injectie zal alleen het gedeelte dat is toegekend aan de Evenwichtsperimeter van [ARP] ter beschikking gesteld worden van [ARP].

Daarnaast zal ELIA de geaggregeerde en niet-gevalideerde meetgegevens van de Toegangspunten van [ARP] op dagbasis ter beschikking stellen van [ARP] voor zover dit mogelijk is.

ELIA is niet verantwoordelijk voor de geldigheid van de niet-gevalideerde meetgegevens en zal in geen enkel geval aansprakelijkheid aanvaarden met betrekking tot mogelijke schade veroorzaakt door niet-gevalideerde meetgegevens.

De meetgegevens met betrekking tot injectie en/of afnamepunten aangesloten op een distributienet anders dan het ELIA-net worden meteen aan [ARP] aangeleverd door de betreffende distributienetbeheerder overeenkomstig de toepasselijke regionale wetgeving.

19 Pooling-overeenkomst (art. 160)

Zonder afbreuk te doen aan de respectieve verantwoordelijkheden kan [ARP], samen met één of meerdere andere Evenwichtsverantwoordelijken die een afdwingbaar contract van Evenwichtsverantwoordelijke zijn aangegaan met ELIA, zijn Onevenwicht in een pool samenbrengen met de Onevenwichten van de hierboven genoemde andere Evenwichtsverantwoordelijke(n). Een dergelijke overeenkomst wordt verder een "Pooling-overeenkomst" genoemd.

De Pooling-overeenkomst moet beantwoorden aan de vereisten die bepaald worden in **Bijlage 7** ("Pooling-overeenkomst") van dit Contract.

[ARP] kan ofwel:

- toetreden tot één (1) pooling-overeenkomst waarbij hij een andere Evenwichtsverantwoordelijke aanwijst waaraan hun globaal Onevenwicht moet gefactureerd worden; of
- toetreden tot (een) pooling-overeenkomst(en) waarin hij wordt aangeduid door (een) andere Evenwichtsverantwoordelijke(n) en waarbij hij hun globaal Onevenwicht zal gefactureerd worden.

Als er meer dan één Pooling-overeenkomst bestaat waarin aan [ARP] het globale Onevenwicht gefactureerd wordt voor elke pooling-overeenkomst, zullen al deze globale Onevenwichten verder geglobaliseerd en bepaald worden op basis van de gesynchroniseerde Onevenwichten van alle voornoemde Pooling-overeenkomsten.

De Pooling-overeenkomst moet gezamenlijk door de pooling-partijen aan ELIA worden kenbaar gemaakt en moet door elk van hen correct ondertekend worden. Deze gezamenlijke kennisgeving zal aan ELIA aanduiden aan welk van de pooling-partijen het globale Onevenwicht, dat het resultaat is van de pooling, door ELIA moet gefactureerd worden.

Als de Evenwichtsverantwoordelijke die op grond van een Pooling-overeenkomst door andere Evenwichtsverantwoordelijken is aangeduid om hun geglobaliseerde Onevenwichten te betalen, voor om het even welke reden niet voldoet aan zijn betalingsverplichting ten overstaan van ELIA overeenkomstig de Pooling-overeenkomst en de modaliteiten van dit Contract, zal ELIA de geldigheid van de genoemde Pooling-overeenkomst voor wat ELIA betreft opschorten zolang niet voldaan is aan de betalingsverplichting. ELIA zal dan de afzonderlijke facturen versturen naar de respectieve Evenwichtsverantwoordelijken alsof er geen Pooling-overeenkomst is. Deze facturen zullen retro-ageren op de vervaldatum van de factu(u)r(en) voor het geglobaliseerde Onevenwicht, nalatighedsintresten zullen worden toegepast overeenkomstig de bepalingen van de Wet van 2 augustus 2002.

De Pooling-overeenkomst creëert geen bijzondere verplichtingen voor ELIA uitgezonderd voor datgene wat hierin expliciet vermeld wordt.

20 Aansprakelijkheid

De Partijen in dit Contract zijn ten opzichte van elkaar aansprakelijk voor elke schade die het directe gevolg is van een contractuele inbreuk en/of fout (door schuld). De Partij die de inbreuk en/of de fout heeft begaan, zal de andere Partij vrijwaren en schadeloosstellen voor elke directe schade, met inbegrip van de claims door derde partijen ten overstaan van dergelijke directe schade. De Partijen zullen onder geen enkele omstandigheid ten overstaan van elkaar aansprakelijk zijn of de andere Partij schadeloosstellen of vrijwaren, met inbegrip van claims door derde partijen, voor onrechtstreekse schade of gevolgschade met inbegrip van en niet beperkt tot winstderving, verlies van inkomsten, gebruiksverlies, verlies van contracten of verlies van goodwill.

21 Diverse bepalingen

21.1 Wijziging van de algemene voorwaarden van dit Contract

De algemene voorwaarden van dit Contract kunnen door ELIA worden gewijzigd overeenkomstig Artikel 152 § 2 en § 3 van het Technisch Reglement Transmissie.

Alle wijzigingen zullen van kracht worden binnen een redelijke termijn die door ELIA zal bepaald worden, rekening houdend met de aard van de geplande wijziging en de voorwaarden die eraan verbonden zijn inzake veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het ELIA-net. Behalve in uitzonderlijke omstandigheden, zal de redelijke termijn waarvan hierboven sprake is, nooit korter zijn dan twee weken volgend op de datum waarop ELIA een aangetekende kennisgeving heeft verstuurd waarin [ARP] op de hoogte wordt gebracht van de wijziging.

21.2 Kennisgeving

Kennisgeving moet uitgevoerd worden overeenkomstig Bijlage 6.

[ARP] zal ELIA de informatie, gevraagd in Bijlage 6, bezorgen vóór of bij ondertekening van het Contract.

De Partijen zullen alles in het werk stellen zodat de contactpersonen vermeld onder "Operatie" in de genoemde Bijlage 6 ten allen tijde en permanent per telefoon of op een andere manier bereikt kunnen worden. Hun contactgegevens worden vermeld in Bijlage 6.

Elke wijziging in de contactgegevens met betrekking tot Bijlage 6 moet, ten minste zeven (7) dagen vooraleer de wijziging in voege treedt, aan de andere partij kenbaar gemaakt worden. Wijzigingen aan Bijlage 6 van dit Contract mogen door [ARP] op ieder ogenblik voor zijn eigen gegevens

worden doorgevoerd en zullen bindend zijn voor ELIA van zodra ELIA hiervan op de hoogte gebracht is en ELIA deze bevestigd heeft. Wijzigingen aan Bijlage 6 van dit Contract mogen door ELIA op ieder ogenblik voor zijn eigen gegevens worden doorgevoerd en zullen bindend zijn voor [ARP] na kennisgeving aan [ARP] via aangetekend schrijven.

21.3 Informatie en opname

Vermits de meeste informatie die, in het kader van dit Contract, tussen de partijen wordt uitgewisseld, met inbegrip van de Nominaties die door [ARP] aan ELIA worden bezorgd, op de een of andere manier, een invloed kan hebben op ELIA's beheer van het ELIA-net, is het van essentieel belang voor ELIA, inclusief voor de veiligheid van het ELIA-net, dat de informatie die door [ARP] aan ELIA wordt verstrekt, heel zorgvuldig door [ARP] wordt geverifieerd voordat ze aan ELIA wordt overgemaakt.

In deze context, en om de uitwisseling van mondelinge informatie tussen de partijen en/of tussen hun vertegenwoordigers, inclusief de werknemers, extra te beveiligen, aanvaarden beide Partijen hierbij dat de mondelinge communicatie, inclusief de telecommunicatie, wordt opgenomen. De Partijen zullen hun vertegenwoordigers en al hun werknemers die in communicatie zouden kunnen staan met de andere Partij, vóór dergelijke communicatie, van deze opnames op de hoogte brengen. De Partijen zullen passende maatregelen treffen om de bedoelde opnames veilig te bewaren en de toegang tot dergelijke opnames uitsluitend te beperken tot de personen die een verantwoorde nood aan de toegang tot de opnames hebben. De bedoelde opnames zullen niet worden gebruikt bij eender welke claim tegen eender welke natuurlijke persoon.

21.4 Niet-overdraagbaarheid van rechten

De Partijen komen overeen onder geen beding de rechten en verplichtingen voortvloeiend uit dit Contract geheel of gedeeltelijk over te dragen (met inbegrip van overdrachten door fusies, splitsingen of overdracht of inbreng van een algemeenheid of een bedrijfstak (al dan niet krachtens de automatische overdrachtsregels) aan een derde, zonder de voorafgaande, uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de andere Partij die deze toestemming niet op onredelijke wijze zal weerhouden of uitstellen, inzonderheid wat betreft een mogelijke fusie of splitsing van vennootschappen.

Het contract, met de eruit voortvloeiende rechten en plichten, kan niettemin vrij worden overgedragen aan vennootschappen die als verbonden onderneming van een Partij worden beschouwd in de zin van artikel 11 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen, op voorwaarde evenwel dat de overnemer zich ertoe verbindt deze rechten en plichten terug aan de overdrager over te dragen (en de overdrager er zich toe verbindt deze overdracht te aanvaarden), van zodra de verbondenheid tussen de overdrager en de overnemer ophoudt te bestaan.

21.5 Voorrang op alle vorige Overeenkomsten

Beide partijen bevestigen dat dit Contract eender welke en alle vorige of lopende overeenkomsten van Evenwichtsverantwoordelijke tussen de Partijen die naar hetzelfde onderwerp verwijzen, vernietigt en vervangt. Als de partijen, op het ogenblik van de ondertekening van dit Contract, al gebonden zijn door een lopend contract van Evenwichtsverantwoordelijke voor het lopende jaar, vernietigt, beëindigt en vervangt dit Contract het bedoelde lopende contract.

21.6 Geen afstand

Het feit dat één van beide Partijen op eender welk ogenblik nalaat de strikte uitvoering door de andere Partij te eisen van eender welke bepalingen, akkoorden of voorwaarden gestipuleerd in dit Contract, mag niet worden geïnterpreteerd als een blijvende afstand of een aanhoudend prijsgeven

ervan, en iedere Partij mag op eender welk ogenblik de strikte en volledige uitvoering door de andere Partij eisen van eender welke of alle bedoelde bepalingen, akkoorden en voorwaarden.

21.7 Nietigheid van een clause

De ongeldigheid of nietigheid van één of meerdere bepaling(en) van dit Contract zal geen invloed hebben op de geldigheid van de overige bepalingen ervan. Eender welke bepaling die uit hoofde van eender welke toepasselijke wet nietig en ongeldig is, zal als er uit weggelaten beschouwd worden, maar dergelijke weglating zal geen invloed hebben op de overige bepalingen ervan, die volledig van kracht zullen blijven.

21.8 Licenties

[ARP] zal op ieder ogenblik tijdens de looptijd van dit Contract beschikken over alle overheidsvergunningen, licenties en/of goedkeuringen noodzakelijk voor de uitvoering van de rechten of plichten die in dit Contract voor of namens [ARP] zijn vastgelegd. Als op eender welk gegeven ogenblik tijdens dit Contract een dergelijke vergunning, licentie en/of goedkeuring wordt opgeschort en/of ingetrokken, mag ELIA dit Contract onmiddellijk beëindigen overeenkomstig de bepalingen van Artikel 9.3.

21.9 Toepasselijk recht

Dit Contract wordt beheerst en geïnterpreteerd overeenkomstig de Belgische wetgeving.

Opgemaakt in tweevoud te Brussel, elke partij erkent een originele kopie ontvangen te hebben.

«ARP_Name», vertegenwoordigd door:

«ARPresp1»   «ARPresp2»

Datum: Datum:

ELIA SYSTEM OPERATOR NV, vertegenwoordigd door:

«ELIASign1»   «ELIASign2»

Datum: Datum:

Bijlage 1 Toegangsrechten voor Import en Export op de Zuidgrens

1A: Toegangsrechten voor Import op de Zuidgrens

[ARP] heeft een toegangsrecht voor Import op de Zuidgrens wanneer hij capaciteit heeft toegewezen gekregen voor Import van de Franse regelzone naar de Belgische regelzone. [ARP] kan een aanvraag indienen voor maandelijkse of dagelijkse toegangsrechten overeenkomstig de procedures en de regels die hieronder vermeld worden.

De toekenning van capaciteit overeenkomstig deze Bijlage houdt geen verband met energietransport op zich, het is de verantwoordelijkheid van [ARP] aan wie de capaciteit werd toegekend om de nodige stappen te ondernemen om de transporten te laten uitvoeren en in dat verband rekening te houden met, bijvoorbeeld, de mogelijk verschillende prioriteitenregels aan de verschillende grenzen.

Onderhavige Bijlage maakt integraal deel uit van het contract van Evenwichtsverantwoordelijke.

1. Bepalingen en voorwaarden

1.1. Voorafgaande voorwaarden

Teneinde het recht te bekomen **maandelijkse en dagelijkse toegangsrechten** op de Zuidgrens te vragen moet [ARP] de gepaste Import/Export-overeenkomsten afgesloten hebben met Réseau de Transport d'Electricité, een onafhankelijke afdeling van Electricité de France, een openbare onderneming onder Frans recht, met maatschappelijke zetel te Parijs (hierna genaamd "RTE"). De gepaste overeenkomsten zijn meer bepaald:

"Accord de participation aux règles d'accès au réseau public de transport français pour des importations et des exportations", en

"Contrat d'utilisation de l'interconnexion France – Belgique".

1.2. Verkrijgen van toegangsrechten

Maandelijkse toegangsrechten worden verkregen door capaciteitsaanvragen op de Zuidgrens in te dienen met elk een maximum van 25 MW voor een periode van één (1) kalendermaand. Een Evenwichtsverantwoordelijke kan een aanvraag indienen voor maximum 4 (vier) capaciteitsonderschrijvingen van elk maximum 25 MW.

De dagelijkse toegangsrechten voor Import op de Zuidgrens (overdracht van capaciteit aan de Franse en de Belgische zijde van de Zuidgrens) kan door [ARP] verkregen worden via een dagelijkse toewijzingsprocedure van RTE. Deze procedure wordt uitgelegd op de website van RTE op het volgende adres: "www.rte-france.com". Praktische informatie met betrekking tot de dagelijkse toewijzing en de contractuele bepalingen wordt weergegeven in de "Modaliteiten voor Toegang tot de Frans-Belgische interconnectie". Dit kan worden geraadpleegd op de website van ELIA, op het webadres: "www.elia.be".

1.3. Duur

De **maandelijkse toegangsrechten** voor Import op de Zuidgrens die verkregen kunnen worden door de toewijzingsprocedure beschreven in onderstaand punt 2.1 zijn geldig voor één kalendermaand, te rekenen vanaf de eerste dag van de maand, 00:00 uur tot de laatste dag van de maand, 24:00 uur, met een mogelijke uitzondering voor periodes waarin een lagere capaciteit is voorzien.

De **dagelijkse toegangsrechten** voor Import op de Zuidgrens die verkregen kunnen worden via de toewijzingsprocedure beschreven in onderstaand punt 2.2, zijn geldig voor één kalenderdag, van 00:00 uur tot 24:00 uur.

De maandelijkse of dagelijkse toegangsrechten kunnen niet stilzwijgend hernieuwd worden.

1.4. Prijs

Er zal geen specifieke toegangsvergoeding aangerekend worden aan [ARP] voor het gebruik van het ELIA-net.

Een vaste congestievergoeding van 500 EURO per "toegewezen" MW maandelijks overdrachtscapaciteit voor Import op de Zuidgrens en per kalendermaand zal aangerekend worden aan [ARP]. Daarnaast wordt een proportionele congestiebijdrage van:

0,5 EURO/MWh tijdens de piekuren (7u – 22u) en

0 EURO/MWh tijdens de daluren (overige uren)

door ELIA aan [ARP] aangerekend op basis van de Nominaties betreffende de maandelijkse en dagelijkse Toegangsrechten.

BTW en andere mogelijke taksen en heffingen zijn niet inbegrepen en zijn ten laste van [ARP].

1.5. Vastheid

Capaciteit voor **maandelijkse toegangsrechten** wordt vast aangeboden, uitgezonderd voor verminderingen – ongeacht of dit volledige of gedeeltelijke capaciteitsverminderingen zijn – waarvan de totale duur nooit langer mag zijn dan maximaal één dag in de periode van de betreffende kalendermaand.

In geval van capaciteitsverminderingen, zal de prijs pro rata worden vermindert.

Volledige of gedeeltelijke verminderingen ten gevolge van omstandigheden van overmacht, komen niet in aanmerking voor de verminderingen die in rekening gebracht worden.

1.6. Overdracht van toegangsrechten voor Import

Toegangsrechten voor Import mogen door [ARP] niet overgedragen worden, energie-uitwisselingen tussen ARP is mogelijk via Interne energieoverdrachten beschreven in Artikels 12.2.4 en 12.2.5 van het contract van Evenwichtsverantwoordelijke.

2. Procedures

2.1 Procedure voor de toewijzing van maandelijkse overdrachtscapaciteit voor Import op de Zuidgrens van de ELIA-regelzone.

2.1.1. Algemeen

Capaciteitsaanvra(a)g(en) voor een kalendermaand M moeten aangevraagd en ingebracht worden via het toewijzingssysteem op de volgende URL:

<http://edi.elia.be/asbpublic>

Toegang tot dit systeem is alleen mogelijk mits een geldige gebruikersidentificatie (UserID) en een paswoord dat ELIA op eenvoudige vraag zal bezorgen. Voor meer informatie over het ELIA-toewijzingssysteem en de toegang tot dit systeem contacteert u de Commerciële dienst (tel. : +32.2.382.21.66 / e-mail: commercial.dpt@elia.be).

Capaciteitsaanvra(a)g(en) voor een gegeven kalendermaand M kan (kunnen) ingebracht worden wanneer de toewijzingsprocedure voor deze kalendermaand gestart is. Deze procedure wordt gestart tussen de eerste en de derde werkdag van de maand M-1. ELIA zal [ARP] per e-mail op de hoogte brengen van de start van deze procedure.

2.1.2. Procedure

De eerste keer dat [ARP] een aanvraag wenst in te dienen, kan [ARP] haar aanvra(a)g(en) aanmaken voor kalendermaand M.

De aanvra(a)g(en) kan (kunnen) de volgende status hebben:

Aangemaakt (created): de aanvraag werd aangemaakt maar werd nog niet geregistreerd of afgewezen door [ARP]

Geregistreerd (registered): de aangemaakte aanvraag is door [ARP] aanvaard

Afgewezen (declined): de aangemaakte aanvraag is door [ARP] niet aanvaard.

Na registratie van de aanvraag heeft [ARP] de mogelijkheid om de waarde van de aangevraagde capaciteit (maximum 25 MW per rang!) te **Wijzigen** of de eerder aanvaarde aanvraag **Af te wijzen** tot de 19de om 24:00 uur van de kalendermaand M-1. Op dat moment wordt het onderschrijvingsproces van de capaciteitsaanvragen afgesloten.

Opgelet: eens [ARP] een aanvraag afgewezen heeft, is geen aanpassing meer mogelijk en is de rangordepositie verloren! Wanneer een aangemaakte aanvraag in bijv. rang 4 wordt geweigerd, zullen alle onderliggende rangordes automatisch afgewezen worden! Overeenkomstig de rangordeningsmethode die hieronder beschreven wordt, zal [ARP] eerst de aanvraag van rang 4 aanvaarden, vervolgens van rang 3, van rang 2 en van rang 1.

2.1.3. Rangschikking

Alle ingediende capaciteitsaanvragen worden door ELIA gerangschikt overeenkomstig de hieronder vermelde procedure.

De capaciteitsaanvragen ingediend door [ARP] zullen een waarde krijgen: de eerste krijgt een waarde 4, de tweede een waarde 3, de derde een waarde 2, de vierde een waarde 1. ELIA zal vier (4) rangschikkingen opmaken met de overeenkomstige waarden 4, 3, 2 en 1. Alle ingediende capaciteitsaanvragen van alle Evenwichtsverantwoordelijken worden gerangschikt in de rangschikking met overeenstemmende waarde. Binnen elke rangschikking worden de aanvragen in dalende orde gerangschikt overeenkomstig de ontvangstdatum van de eerste initiële aanvraag (eerst ontvangen = eerst gerangschikt).

De capaciteit die ELIA beschikbaar stelt voor deze aanvragen wordt toegewezen beginnende vanaf de eerste plaats in de rangschikking, waarbij wordt gestart met de rangschikking met de hoogste waarde (4), en vervolgens in dalende zin tot een aanvraag niet (volledig) ingewilligd kan worden.

Om de positie in de rangschikking te behouden, moet de capaciteitsvraag ingediend overeenkomstig de hierboven vermelde procedure, voor elke nieuwe kalendermaand bevestigd worden via het toewijzingssysteem. De rangschikkingen die gebruikt worden om de capaciteit voor een bepaalde kalendermaand toe te wijzen worden als vertrekpunt gebruikt voor de volgende kalendermaand. Aan deze lijst zullen alle nieuwe aanvragen toegevoegd worden.

De Evenwichtsverantwoordelijken, die hun toegewezen capaciteit van maximum 25 MW op de Zuidgrens voor gemiddeld minder dan 65 % (gebruik) gebruiken gedurende de laatste drie (3) kalendermaanden waarvoor een capaciteitstoewijzing geassocieerd met een rangschikkingswaarde werd bekomen, zullen deze geassocieerde rangschikkingswaarde verliezen (volgens het principe "use it or lose it").

De formule die wordt gebruikt om deze benuttigingsfactor te bepalen is:

$$\text{gebruiksfactor (\%)} = \sum_h \frac{\text{nom}MW_h}{(\text{all}MW_M * H_M)}$$

waarbij:

h = het aantal uren in de drie betreffende maanden

$\text{nom}MW_h$ = de genomineerde vermogenswaarde per uur (eenheid MW)

$\text{all}MW_M$ = de toegewezen capaciteit voor de betreffende maanden (eenheid MW; max. 25 MW)

H_M = het totale aantal uren voor de betreffende maanden

In het geval dat toegewezen capaciteit door [ARP] gedurende een bepaalde periode niet kan gebruikt worden omwille van een beperking opgelegd door ELIA en/of RTE, zal deze periode worden uitgesloten voor de berekening van de benuttigingsfactor.

2.1.4. Resultaten

Ten laatste op de 26ste dag van kalendermaand M-1 zal [ARP] op de website voor de toewijzing de officiële resultaten van het toewijzingsproces voor kalendermaand M kunnen bekijken.

De aanvra(a)g(en) kan (kunnen) de volgende status hebben:

Toegewezen (Allocated): ELIA is in staat de aanvragen voor de kalendermaand M te aanvaarden

Niet toegewezen (Not allocated): er is onvoldoende capaciteit, ELIA is niet in staat om de geregistreerde aanvra(a)g(en) toe te staan

Afgewezen (Declined):

- ELIA heeft de geregistreerde aanvraag afgewezen omwille van specifieke contractuele redenen en [ARP] zal zijn rangorde in de betreffende rangschikking vanaf kalendermaand M verliezen.
- [ARP] heeft de aangemaakte aanvraag afgewezen en zal zijn rangorde verliezen vanaf kalendermaand M.
- als [ARP] geen Registratie of Afwijzing heeft gedaan, zal (zullen) haar aangemaakte aanvra(a)g(en) automatisch de status Afgewezen krijgen na afsluiting op de 20ste dag van de maand M-1 en zal [ARP] zijn rangorde in de betreffende rangschikking verliezen vanaf kalendermaand M.

Niet verbruikt (Not consumed): de benuttigingsfactor is te laag en [ARP] zal haar rangorde in de betreffende rangschikking verliezen voor de kalendermaand M.

De officiële resultaten van het toewijzingsproces voor kalendermaand M zullen eveneens ten laatste op de 26ste dag van kalendermaand M-1 naar [ARP] gefaxt worden. Als de aangevraagde capaciteit door [ARP] bekomen wordt, zal [ARP] een fax ontvangen met een status "Toegewezen". In dat geval en op dat moment is de capaciteitsaanvraag effectief en is het maandelijks toegangsrecht voor de betreffende kalendermaand M verworven. Als de aangevraagde capaciteit niet door [ARP] verkregen wordt, zal [ARP] een fax ontvangen met de status "Niet toegewezen". In dit laatste geval is de aangevraagde capaciteit niet effectief en is het maandelijks toegangsrecht niet verworven voor de betreffende kalendermaand M.

Op de 26ste dag van de maand M-1 om 00:00 uur zullen de toegewezen capaciteitsaanvragen de status **Toewijzing effectief (Allocation effective)** krijgen. Op dat moment zijn de Nominaties voor deze toewijzing mogelijk.

2.2 Procedure voor de toewijzing van dagelijkse overdrachtscapaciteit voor Import op de Zuidgrens van de ELIA-regelzone.

Dagelijkse Toegangsrechten voor Import op de Zuidgrens kunnen door [ARP] bekomen worden via de dagelijkse toewijzingsprocedure van RTE. Deze procedure wordt uitgelegd op de website van RTE op het volgende adres: "www.rte-france.com". Praktische informatie met betrekking tot de dagelijkse toewijzingen de contractuele bepalingen worden weergegeven in de "Modaliteiten voor Toegang tot de Frans-Belgische interconnectie". Zij kunnen worden geraadpleegd op de website van ELIA, op het webadres: "www.elia.be".

3. De Nominaties

De dagelijkse Nominaties voor de onderschreven capaciteit moeten ingediend worden overeenkomstig de procedure beschreven in Bijlage 5 van dit Contract. Capaciteit die niet door [ARP] werd genomineerd overeenkomstig Bijlage 5 van het Contract van Evenwichtsverantwoordelijke zal worden vrijgegeven zonder compensatie aan [ARP] (use it or lose it).

De mogelijkheid om elke dagelijkse Nominatie op de Zuidgrens uit te voeren wordt tijdens de planning één dag vooraf in onderling overleg tussen ELIA en RTE geëvalueerd.

Ingeval van problemen inzake netveiligheid of netbeperkingen, zijn de regels die door ELIA worden toegepast voor de dagelijkse aanvaarding / verwerping van een Nominatie voor overdrachtstransacties gebaseerd op de volgende criteria:

- Nominaties voor lange termijn onderschrijvingen hebben voorrang op Nominaties voor maandelijkse onderschrijvingen; en
- Nominaties voor maandelijkse onderschrijvingen hebben voorrang op Nominaties voor dagelijkse onderschrijvingen.

Elk type wordt vervolgens gerangschikt op basis van de volgende criteria in dalende orde van prioriteit:

1. eerst wordt prioriteit gegeven aan Nominaties met de hoogste benuttigingsfactor op dagbasis, vervolgens
2. wordt prioriteit gegeven aan de Nominaties met het hoogste aantal uren met niet-nulvermogen, tenslotte
3. wordt prioriteit gegeven aan de vroegst ontvangen Nominaties.

De benuttigingsfactor op dagbasis wordt als volgt bepaald:

$$\sum_h \text{nom}MW_h / (\text{all}MW_M * H_M)$$

waarbij:

- h = het aantal uren per dag
 $\text{nom}MW_h$ = de genomineerde vermogenswaarde per uur (eenheid MW)
 $\text{all}MW_M$ = de toegewezen capaciteit voor de betreffende dag (eenheid MW; max. 25 MW)
 H_M = het totaal aantal uren van de betreffende dag (23, 24 of 25).

1B: Toegangsrechten voor Export op de Zuidgrens

[ARP] heeft een toegangsrecht voor Export op de Zuidgrens indien hij capaciteit heeft toegewezen gekregen voor Export van de Belgische regelzone naar de Franse regelzone. [ARP] kan een aanvraag indienen voor maandelijkse toegangsrechten overeenkomstig de procedures en de regels die hieronder vermeld worden.

De toekenning van capaciteit overeenkomstig onderhavige Bijlage houdt geen verband met energietransport op zich, het is de verantwoordelijkheid van [ARP] aan wie de capaciteit werd toegekend om de nodige stappen te ondernemen om de transporten te laten uitvoeren en in dat verband rekening te houden met, bijvoorbeeld, de mogelijk verschillende prioriteitenregels aan de verschillende grenzen. In het bijzonder onderneemt ELIA niets om een gelijkaardige capaciteit beschikbaar te stellen aan de Franse zijde van de Zuidgrens. [ARP] erkent dergelijke beperking expliciet en aanvaardt de volledige verantwoordelijkheid voor het verwerven van de toepasselijke rechten.

Onderhavige Bijlage maakt integraal deel uit van het contract van Evenwichtsverantwoordelijke.

1. Bepalingen of voorwaarden

1.1. Verwerving van toegangsrechten

Toegangsrechten voor Export op de Zuidgrens zijn onderworpen aan de hieronder beschreven toewijzingsprocedure. Deze toegangsrechten voor Export op de Zuidgrens bepalen inter alia de overdrachtscapaciteit aan de Belgische zijde van de Zuidgrens. Ze geven niet het recht om capaciteit over te dragen naar de Franse zijde van de Zuidgrens.

Voor toegang buiten de controlezone van ELIA (bijv. voor export of transit) kan een capaciteitsaanvraag op de Zuidgrens met een maximum van 100 MW door [ARP] voor periodes van één (1) kalendermaand aangevraagd worden. Een Evenwichtsverantwoordelijke kan maximum 4 (vier) capaciteitsaanvragen van elk maximum 100 MW indienen.

1.2. Duur

De toegangsrechten voor Export op de Zuidgrens die verkregen kunnen worden via de toewijzingsprocedure, die hierna beschreven wordt, zijn geldig voor één kalendermaand, te rekenen vanaf de eerste dag van de maand, 00:00 uur tot de laatste dag van de maand, 24:00 uur, met een mogelijke uitzondering voor periodes waarin een lagere capaciteit is voorzien.

De maandelijkse toegangsrechten kunnen niet stilzwijgend worden hernieuwd.

1.3. Prijs

Er zal geen specifieke toegangsvergoeding aangerekend worden aan [ARP] voor het gebruik van het ELIA-net.

Er wordt geen congestievergoeding per onderschreven MW overdrachtscapaciteit voor Export op de Zuidgrens per kalendermaand aangerekend aan [ARP].

Er zal geen congestievergoeding met betrekking tot de geëxporteerde energie (MWh) op de Zuidgrens worden aangerekend aan [ARP].

1.4. Overdracht van toegangsrechten voor Export

Toegangsrechten voor Export mogen door [ARP] niet overgedragen worden, energie-uitwisselingen tussen ARP's is mogelijk via Interne energieoverdrachten beschreven in Artikels 12.2.4 en 12.2.5 van het Contract Toegangsverantwoordelijkheid.

2. Procedures

2.1 Procedure voor de toewijzing van overdrachtscapaciteit voor Export op de Zuidgrens van de ELIA-regelzone.

2.1.1 Algemeen

Capaciteitsaanvra(a)g(en) voor maand M moet(en) ingebracht worden via het toewijzingssysteem op de volgende URL:

<http://edi.elia.be/asbpublic>

Toegang tot dit systeem is alleen mogelijk mits een geldige gebruikersidentificatie (UserID) en een wachtwoord dat ELIA op eenvoudige vraag zal bezorgen. Voor meer informatie over het ELIA-toewijzingssysteem en de toegang tot dit systeem contacteert u de Commerciële dienst (tel.: +32.2.382.21.66 / e-mail: commercial.dpt@elia.be).

Capaciteitsaanvra(a)g(en) voor een gegeven kalendermaand M kan (kunnen) ingebracht worden wanneer de toewijzingsprocedure voor deze kalendermaand gestart is. Deze procedure wordt gestart tussen de eerste en de derde werkdag van de maand M-1. ELIA zal [ARP] per e-mail op de hoogte brengen van de start van deze procedure.

2.1.2 Procedure

De eerste keer dat [ARP] een aanvraag wenst in te dienen, kan [ARP] haar aanvra(a)g(en) aanmaken voor kalendermaand M.

De aanvra(a)g(en) kan (kunnen) de volgende status hebben:

Aangemaakt (Created): de aanvraag werd aangemaakt maar werd nog niet geregistreerd of afgewezen door [ARP]

Geregistreerd (Registered): de aanvraag is door [ARP] aanvaard

Afgewezen (Declined): de aanvraag is door [ARP] niet aanvaard.

Na registratie van de aanvraag heeft [ARP] de mogelijkheid om de waarde van de aangevraagde capaciteit (maximum 100 MW per rang!) te **Wijzigen** of de eerder aanvaarde aanvraag **Af te wijzen** tot de 19de om 24:00 uur van de kalendermaand M-1. Op dat moment wordt het onderschrijvingsproces van de capaciteitsaanvragen afgesloten.

Opgelet: eens [ARP] een aanvraag afgewezen heeft, is geen aanpassing meer mogelijk en is de rangordepositie verloren! Wanneer een aangemaakte aanvraag in bijv. rang 4 wordt geweigerd, zullen alle onderliggende rangordes automatisch afgewezen worden! Overeenkomstig de rangordeningsmethode die hieronder beschreven wordt, zal [ARP] eerst de aanvraag van rang 4 aanvaarden, vervolgens van rang 3, van rang 2 en van rang 1.

2.1.3 Rangschikking

Alle ingediende capaciteitsaanvragen worden door ELIA gerangschikt overeenkomstig de hieronder vermelde procedure.

De capaciteitsaanvragen ingediend door [ARP] zullen een waarde krijgen: de eerste krijgt een waarde 4, de tweede een waarde 3, de derde een waarde 2, de vierde een waarde 1. ELIA zal vier (4) rangschikkingen opmaken met de overeenkomstige waarden 4, 3, 2 en 1. Alle ingediende capaciteitsaanvragen van alle Evenwichtsverantwoordelijken worden met de overeenkomstige waarde gerangschikt in de rangschikking. Binnen elke rangschikking worden de aanvragen in dalende orde gerangschikt overeenkomstig de ontvangstdatum van de eerste initiële aanvraag (eerst ontvangen = eerst gerangschikt).

De capaciteit die ELIA beschikbaar stelt voor deze aanvragen wordt toegewezen beginnende vanaf de eerste plaats in de rangschikking, waarbij wordt gestart met de rangschikking met de hoogste waarde (4), en vervolgens in dalende zin tot een aanvraag niet (volledig) ingewilligd kan worden.

Om de positie in de rangschikking te behouden, moet de ingediende capaciteitsvraag overeenkomstig de hierboven vermelde procedure voor elke nieuwe kalendermaand bevestigd worden via het toewijzingssysteem. De rangschikkingen die gebruikt worden om de capaciteit voor een bepaalde kalendermaand toe te wijzen worden als vertrekpunt gebruikt voor de volgende kalendermaand. Aan deze lijst zullen alle nieuwe aanvragen toegevoegd worden.

De Evenwichtsverantwoordelijken, die hun toegewezen capaciteit van maximum 100 MW op de Zuidgrens voor gemiddeld minder dan 65 % (gebruik) gebruiken gedurende de laatste drie (3) kalendermaanden waarvoor een capaciteitstoewijzing geassocieerd met de rangschikkingswaarde werd bekomen, zullen deze geassocieerde rangschikkingswaarde verliezen (volgens het principe "use it or lose it").

De formule die wordt gebruikt om deze benuttigingsfactor te bepalen is:

$$\text{benuttigingsfactor (\%)} = \sum_h \frac{\text{nom}MW_h}{(\text{all}MW_M * H_M)}$$

waarbij:

- h = het aantal uren in de drie betreffende maanden
- $\text{nom}MW_h$ = de genomineerde vermogenswaarde per uur (eenheid MW)
- $\text{all}MW_M$ = de toegewezen capaciteit voor de betreffende maanden (eenheid MW; max. 100 MW)
- H_M = het totale aantal uren voor de betreffende maanden

In het geval dat toegewezen capaciteit door [ARP] gedurende een bepaalde periode niet kan gebruikt worden omwille van een beperking opgelegd door ELIA en/of RTE, zal deze periode worden uitgesloten voor de berekening van de benuttigingsfactor.

2.1.4 Resultaten

Ten laatste op de 26ste dag van kalendermaand M-1 zal [ARP] op de website voor de toewijzing de officiële resultaten van het toewijzingsproces voor kalendermaand M kunnen bekijken.

De aanvra(a)g(en) kan (kunnen) de volgende status hebben:

Toegewezen (Allocated): ELIA is in staat de aanvragen voor de kalendermaand M te aanvaarden

Niet toegewezen (Not allocated): er is onvoldoende capaciteit, ELIA is niet in staat om de geregistreerde aanvra(a)g(en) toe te staan

Afgewezen (Declined):

- ELIA heeft de geregistreerde aanvraag afgewezen omwille van specifieke contractuele redenen en [ARP] zal haar rangorde in de betreffende rangschikking vanaf kalendermaand M verliezen.

- ARP heeft de aangemaakte aanvraag afgewezen en zal haar rangorde verliezen vanaf kalendermaand M.
- als ARP geen Registratie of Afwijzing heeft gedaan, zal (zullen) haar aangemaakte aanvra(a)g(en) automatisch de status Afgewezen krijgen na afsluiting op de 20ste dag van de maand M-1 en zal ARP haar rangorde in de betreffende rangschikking verliezen vanaf kalendermaand M.

Niet verbruikt (Not consumed): de gebruiksfactor is te laag en [ARP] zal haar rangorde in de betreffende rangschikking verliezen voor de kalendermaand M.

De officiële resultaten van het toewijzingsproces voor kalendermaand M zullen eveneens ten laatste op de 26ste dag van kalendermaand M-1 naar [ARP] gefaxt worden. Als de aangevraagde capaciteit door [ARP] bekomen wordt, zal [ARP] een fax ontvangen met een status "Toegewezen". In dat geval en op dat moment is de capaciteitsaanvraag effectief en is het maandelijks toegangsrecht voor de betreffende kalendermaand M verworven. Als de aangevraagde capaciteit niet door [ARP] bekomen wordt, zal [ARP] een fax ontvangen met de status "Niet toegewezen". In dit laatste geval is de aangevraagde capaciteit niet effectief en is het maandelijks toegangsrecht niet verworven voor de betreffende kalendermaand M.

Op de 26ste dag van de maand M-1 om 00:00 uur zullen de toegewezen capaciteitsaanvragen de status **Toewijzing effectief (Allocation effective)** krijgen. Op dat moment zijn de Nominaties voor deze toewijzing mogelijk.

3.2. De Nominaties

De dagelijkse Nominaties voor de onderschreven capaciteit moeten ingediend worden overeenkomstig de procedure beschreven in Bijlage 5 van dit Contract. Capaciteit die niet door [ARP] werd genomineerd overeenkomstig Bijlage 5 van het Contract Toegangsverantwoordelijkheid zal worden vrijgegeven zonder compensatie aan [ARP] (use it or lose it).

De mogelijkheid om elke Nominatie op de Zuidgrens uit te voeren wordt tijdens de planning day-ahead door ELIA geëvalueerd.

Ingeval van problemen inzake netveiligheid of netbeperkingen, zijn de regels die door ELIA worden toegepast voor de dagelijkse aanvaarding / verwerping van een Nominatie voor overdrachtstransacties gebaseerd op de volgende criteria:

Nominaties voor lange termijn onderschrijvingen hebben voorrang op Nominaties voor maandelijks onderschrijvingen.

Elk type wordt vervolgens gerangschikt op basis van de volgende criteria in dalende orde van prioriteit:

1. eerst wordt prioriteit gegeven aan Nominaties met de hoogste gebruiksfactor op dagbasis, vervolgens
2. wordt prioriteit gegeven aan de Nominaties met het hoogste aantal uren met niet-nulvermogen, tenslotte
3. wordt prioriteit gegeven aan de vroegst ontvangen Nominaties.

De benuttigingsfactor op dagbasis wordt als volgt bepaald:

$$\sum_h \frac{\text{nom}MW_h}{(\text{all}MW_M * H_M)}$$

waarbij:

h = het aantal uren per dag

$\text{nom}MW_h$ = de genomineerde vermogenswaarde per uur (eenheid MW)

$\text{all}MW_M$ = de toegewezen capaciteit voor de betreffende dag (eenheid MW; max. 100 MW)

H_M = het totaal aantal uren van de betreffende dag (23, 24 of 25).

Bijlage 2 Toegangsrechten op de Noordgrens

Toegangsrechten aan de Noordgrens kunnen worden verkregen door [ARP] via de gezamenlijke veilingprocedure voor grensoverschrijdende elektriciteitsoverdrachtscapaciteit toegepast door het Veilingskantoor, gevestigd in Nederland, Utrechtsesteenweg 310, 6812 AR Arnhem, in naam van TenneT en ELIA voor de Nederlandse/Belgische Interconnector. De voorwaarden van deze veiling worden bepaald in de "Reglementen voor de veiling van grensoverschrijdende elektriciteitsoverdrachtscapaciteit op de zeer-hogespanningslijnen België-Nederland en Duitsland-Nederland" die op schriftelijk verzoek kunnen worden verkregen bij het Veilingkantoor.

Voor Export uit de ELIA-regelzone en Import in de ELIA-regelzone, zal geen vergoeding worden aangerekend aan [ARP]. (Kan nog het voorwerp zijn van wijzigingen overeenkomstig beslissingen die in dit verband nog genomen moeten worden in het kader van grensoverschrijdende uitwisselingen).

Bijlage 3 Onevenwicht

Het Onevenwicht per kwartier van [ARP] is het verschil per kwartier tussen de totale Injectie in het ELIA-net behorende tot de Evenwichtsperimeter van [ARP] en de totale Afname van het ELIA-net behorende tot de Evenwichtsperimeter van [ARP]¹.

De Totale Injectie behorende tot de Evenwichtsperimeter van [ARP] voor een bepaald kwartier is de som van:

- alle door [ARP] genomineerde en uitgevoerde Importen voor dit kwartier, en
- alle effectieve injecties aan de Injectiepunten toegewezen aan [ARP], inter alia in het kader van de coördinatie van de productie-eenheden voor dit kwartier, rekening houdende met alle relevante Gedeelde Injecties, en
- alle Distributie afname-positie(s) toegewezen aan [ARP] in geval het resultaat ervan een netto-injectie vertegenwoordigt, en
- alle injecties door Interne energieoverdrachten genomineerd door [ARP] ("als aankoper") voor dit kwartier.

De Totale Afname behorende tot de Evenwichtsperimeter van [ARP] voor een bepaald kwartier is de som van:

- alle door [ARP] genomineerde en uitgevoerde Exporten voor dit kwartier, en
- alle effectieve Afnames aan Afnamepunten toegewezen aan [ARP] voor dit kwartier, rekening houdende met alle relevante Blokleveringen, en
- alle Distributie afname-positie(s) toegewezen aan [ARP] in geval het resultaat ervan een netto-afname vertegenwoordigt, en
- alle Afnames door Interne energieoverdrachten genomineerd door [ARP] ("als verkoper") voor dit kwartier, en
- voor de gemeten Afname aan Afnamepunten en voor de Distributie afname-posities wordt (in geval van netto-afname), overeenkomstig artikels 161 en 162 van het Technisch Reglement Transmissie en, in voorkomend geval, overeenkomstig de toepasselijke regionale wetgeving, een verliespercentage van deze Afname bijkomend toegekend aan de Evenwichtsperimeter van [ARP]. Dit percentage wordt gepubliceerd op de website van ELIA en kan indien nodig jaarlijks bijgesteld worden op basis van de gemeten verliezen.

---

¹ Het Onevenwicht zal worden aangepast voor elke deelname van [ARP] aan ondersteunende diensten.

Bijlage 4 Bankwaarborg

Het bedrag van de vereiste bankwaarborg

Het bedrag van de bankwaarborg is een variabel bedrag berekend op basis van de positie van [ARP]. De positie van [ARP] is, onverminderd de bepalingen betreffende de eerste maand van dit Contract zoals hieronder weergegeven, de hoogste van de dagelijkse Afname gemiddelden toegewezen aan [ARP] berekend op basis van de vorige kalendermaand. De daggemiddelden zijn gebaseerd op de dagelijkse kwartierwaarden van:

- de gemeten Afnames aan Afnamepunten en toegewezen aan de Evenwichtsperimeter van [ARP], en
- alle Distributie Afnames-posities, in geval het een netto-Afnames betreft, toegewezen aan de Evenwichtsperimeter van [ARP], en
- de Exportnominaties die toegekend worden aan de Evenwichtsperimeter van [ARP], en
- de Nominaties voor Interne energieoverdrachten (verkooptransacties) van [ARP] met andere Evenwichtsverantwoordelijken en toegewezen aan de Evenwichtsperimeter van [ARP].

Deze positie wordt in de volgende tabel overgenomen, waaruit de vereiste bankwaarborg wordt afgeleid. De bedragen van de variabele bankwaarborg worden berekend door 5 % van de bovengrens van elk blok te nemen over een periode van 31 dagen en vermenigvuldigd met € 50 / MWh.

de positie van ARP (ARP-P)	Waarde variabele bankwaarborg
ARP-P ≤ 50 MW	€ 93.000
50 MW < ARP-P ≤ 100 MW	€ 186.000
100 MW < ARP-P ≤ 200 MW	€ 372.000
200 MW < ARP-P ≤ 300 MW	€ 558.000
300 MW < ARP-P ≤ 450 MW	€ 837.000
ARP-P > 450 MW	€ 1.162.000

Eerste maand van het Contract: instelpunt van de bankwaarborg

De positie van [ARP] voor haar eerste maand van het Contract wordt, in onderling akkoord tussen de Partijen, bepaald op de geraamde hoogste positie van [ARP] voor de komende drie maanden. Deze waarde zal de basis vormen voor het bepalen van de set-point van de waarde van de bankwaarborg. In ieder geval is de minimum waarborg altijd € 93.000.

Bewaking en controle van de bankwaarborg voor elke Evenwichtsverantwoordelijke

[ARP] zal op eigen initiatief zijn bankwaarborg meteen aanpassen overeenkomstig de hieronder bepaalde regels. ELIA zal tijdig controleren of [ARP] heeft voldaan aan haar verplichtingen.

- Als de Positie van [ARP] gedurende een maand meer dan 2 dagen hoger is dan 20 % boven de positie waarvoor de bankwaarborg bepaald werd, zal [ARP] onmiddellijk, en ten laatste binnen de drie weken na dit voorval haar bankwaarborg verhogen tot aan het gewenste niveau. De Positie van [ARP] kan nooit hoger komen dan 40 % boven de positie waarvoor een bankwaarborg afgeleverd werd.
- Indien bovendien de waarde van de bankwaarborg lager is dan het gemiddelde van de laatste twee facturen toegestuurd naar [ARP], zal [ARP] onmiddellijk, en ten laatste drie weken na het voorval haar bankwaarborg verhogen naar dit gemiddelde.

Indien de positie van [ARP] op zijn minst gedurende één maand lager is dan de door de bankwaarborg gegarandeerde hoogte, kan [ARP] een vermindering van zijn bankwaarborg bekomen overeenkomstig de tabel hierboven. ELIA zal deze vermindering van de bankwaarborg in de voornoemde omstandigheden goedkeuren.

Standaardformulier Bankwaarborg voor [ARP]

BANK GUARANTEE ON FIRST DEMAND ISSUED BY XXX BANK IN FAVOUR OF YYY

To: **ELIA SYSTEM OPERATOR NV**, een vennootschap naar Belgisch recht met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Keizerslaan 20, ingeschreven in het handelsregister te Brussel onder het nummer 654.608

Our Payment Guarantee reference <> (to be quoted in all your correspondence)

Our customer, (nom et adresse du donneur d'ordre/naam en adres van de opdrachtgever) has advised us that he has concluded een contract van evenwichtsverantwoordelijke / ARP contract (références et date du contrat/referenties en datum van het contract) with you in connection with the balancing responsibilities regarding access to the ELIA electricity grid.

This contract provides for the issuance of an irrevocable bank guarantee payable upon first demand for an amount of (devise et montant de la garantie en chiffres/munt en bedrag van de garantie in cijfers) in order to secure the payment obligations of our customer.

We, XXX BANK, therefore, hereby irrevocably and unconditionally guarantee the payment of an amount of (devise et montant de la garantie en chiffres et en lettres/munt en bedrag van de garantie in cijfers en letters) maximum. We shall pay you this amount upon your first demand, regardless of the merits of your demand.

This guarantee enters into force as of today.

In order to be considered valid, any claim under this guarantee must:

*If the guarantee is intended for a foreign country:
/For the purpose of identification, any request for payment and your aforesaid confirmation have to be presented through the intermediary of a bank confirming that the signatures thereon are binding on your firm./

- reach us by (échéance de la garantie/vervaldag van de garantie), and
- be accompanied by your written declaration that (nom du donneur /naam van de opdrachtgever) failed to comply with his obligations according to his contract van evenwichtsverantwoordelijke / ARP contract and did not execute its according payments on the due date, notwithstanding the fact that you respected your contractual obligations according to the same contract,
- be accompanied by a copy of the unpaid invoice<s>

If no claim is made in accordance with the conditions above, or in the absence of any extension of the guarantee, duly approved by us, this guarantee will automatically become null and void on the first calendar day after (échéance de la garantie/vervaldag van de garantie).

This guarantee is governed by Belgian law and the courts of Belgium shall have exclusive jurisdiction in this respect.

Bijlage 5 Procedure voor Nominaties

1. Procedure voor nominaties

1.1. Nominaties met betrekking tot internationale uitwisselingen op de Noord- en/of Zuidgrens

Nominaties voor Dag D zullen door [ARP] worden voorgelegd aan ELIA:

- vóór 13u00 op Dag D-1 voor toegangsrechten op de Noordgrens overeenkomstig de toegewezen Capaciteit in de Dagveiling en voor de dagelijkse toegangsrechten op de Zuidgrens.
- vóór 8u00 op Dag D-1 voor alle andere toegangsrechten.

Nominaties met betrekking tot internationale uitwisselingen op de Noordgrens moeten voorgelegd worden met een nauwkeurigheid van 0,1 MW. Nominaties met betrekking tot internationale uitwisselingen op de Zuidgrens moeten voorgelegd worden met een nauwkeurigheid van 1 MW. De Nominaties moeten een Actief vermogen-waarde bevatten voor elk uur van de dag voor wat betreft het overeenkomstige toegangsrecht van [ARP].

[ARP] moet haar tegenpartij vermelden op het nominatieformulier (de tegenpartij is de partij die een overeenkomstige Nominatie indient bij de beheerder van het Aangesloten buitenlandse transmissienet, op de Zuidgrens moet deze partij [ARP] zelf zijn).

1.2 Nominaties met betrekking tot Afnamepunten of Injectiepunten

Nominaties voor Dag D met betrekking tot toegangsrechten toegekend overeenkomstig de procedures bepaald in artikel 11.1 door [ARP] moeten bij ELIA ingediend worden vóór 13u00 op Dag D-1.

Nominaties met betrekking tot Afnamepunten moeten per Afnamepunt voorgelegd worden met een nauwkeurigheid van 0,1 MW. Nominaties met betrekking tot Injectiepunten moeten per Injectiepunt en per alternator voorgelegd worden met een nauwkeurigheid van 0,1 MW. De Nominaties moeten een Actief vermogen-waarde bevatten voor elk kwartier van de dag voor wat betreft het overeenkomstige toegangsrecht van [ARP].

1.3 Nominaties met betrekking tot Distributie afname-posities

Nominaties met betrekking tot Afnamepunten of Injectiepunten verbonden met een ander net dan het ELIA-net en behorende tot de evenwichtszone beheerd door ELIA moeten voor 13u00 op Dag D-1 en per distributienet voorgelegd worden met een nauwkeurigheid van 0,1 MW. De Nominaties moeten een Actief vermogen-waarde bevatten voor elk kwartier van de dag voor wat betreft de overeenkomstige toegangsrechten van [ARP].

Als Injectiepunten die verbonden zijn met een ander net dan het ELIA-net impact hebben op het ELIA-net, moeten de Nominaties van deze Injecties per Injectiepunt worden ingediend.

1.4 Nominaties met betrekking tot Interne energieoverdrachten

Nominaties voor Dag D met betrekking tot Interne energieoverdrachten Day-ahead moeten door [ARP] aan ELIA voorgelegd worden vóór 12u00 ('s middags) op Dag D-1.

Nominaties voor Dag D met betrekking tot Interne energieoverdrachten Intra-day zullen door [ARP] aan ELIA voorgelegd worden vóór 12u00 ('s middags) op Dag D+1 en de onderschrijving kan starten ten laatste op Dag D-1 na 23u00.

Nominaties met betrekking tot Interne energieoverdrachten moeten ingediend worden met een nauwkeurigheid van 0,1 MW. De Nominaties dienen een Actief vermogen-waarde te bevatten voor elk kwartier van de dag. [ARP] moet haar tegenpartij op het nominatieformulier vermelden (de tegenpartij is de Evenwichtsverantwoordelijke met wie de energie wordt uitgewisseld). De naam van de tegenpartij op het nominatieformulier moet de ARP-code zijn (de ARP-code van de Evenwichtsverantwoordelijke is vermeld op de website: "Lijst ARP's").

Elke Nominatie met betrekking tot een Interne energieoverdracht met een andere Evenwichtsverantwoordelijke moet bevestigd worden door een overeenkomstige Nominatie ingediend door deze andere Evenwichtsverantwoordelijke. ELIA zal [ARP] via haar E-Nominatiesysteem op Dag D-1 voor Interne energieoverdrachte day-ahead of op Dag D+1 voor Interne energieoverdrachten intra-day op de hoogte brengen of een Nominatie met betrekking tot een Interne energieoverdracht al dan niet bevestigd is door een gelijkaardige Nominatie ingediend door de overeenkomstige andere Evenwichtsverantwoordelijke.

In het geval beide Nominaties voor een Interne energieoverdracht, voor één of meerdere kwartieren, niet gelijk zijn, heeft [ARP] de mogelijkheid om de betreffende Nominatie te corrigeren tot 13u00 op Dag D-1 voor een Interne energieoverdracht Day-ahead en op Dag D+1 voor een Interne energieoverdracht Intra-day. Als, voor om het even welke reden, [ARP] zich geen toegang kan verschaffen tot het E-Nominatiesysteem van ELIA en, als gevolg hiervan, niet geïnformeerd werd of haar Nominatie al dan niet bevestigd is door een gelijkaardige Nominatie van de overeenkomstige Evenwichtsverantwoordelijke, moet [ARP] contact opnemen met de Klantendienst van ELIA (zie Bijlage 6 – Contactinformatie – Indiening van Nominaties of op onze website onder "Documentatie").

2. Nominatiesysteem

2.1 Nominaties met betrekking tot Interne energieoverdrachten, internationale uitwisselingen op de Noord- of Zuidgrens en Afnamepunten en Distributie afname-posities (in het geval van netto afname-posities)

De Nominaties met betrekking tot de Interne energieoverdrachten en internationale uitwisselingen op de Noord- of Zuidgrens, voor Afnamepunten en voor Distributie afname-posities (in het geval van netto afname-posities) moeten worden ingediend via het E-Nominatiesysteem van ELIA op de nominatiewebsite van ELIA.

De toegang tot het E-Nominatiesysteem van ELIA is alleen mogelijk via een geldige gebruikersidentificatie en wachtwoord.

De ARP's nemen alle nodige voorzorgen om misbruik of verkeerd gebruik van de gebruikersidentificatie (user-ID), aangeleverd door ELIA, te voorkomen. In geval van misbruik of verkeerd gebruik van hierboven vermelde gebruikersidentificatie, zal ELIA geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden. De ARP zullen ELIA schadeloosstellen voor alle verlies, kosten en schade die optreden als gevolg van het hierboven vermelde misbruik of verkeerde gebruik van de

gebruikersID en zullen ELIA vrijwaren tegen claims van derden met betrekking tot het misbruik of het verkeerde gebruik van de gebruikersID.

Voor informatie met betrekking tot het E-Nominatiesysteem van ELIA en de toegang tot dit systeem, gelieve contact op te nemen met de klantendienst van ELIA (zie Bijlage 6 – Contactinformatie – Voorlegging van Nominaties op onze website onder "Documentatie").

De ontvangst van Nominaties door ELIA wordt niet gegarandeerd. [ARP] dient op het E-Nominatiesysteem van ELIA te controleren of de Nominatie die door [ARP] werd ingediend, door ELIA goed ontvangen werd.

2.2. Nominaties met betrekking tot Injectiepunten en Distributie afname-posities (in geval van een netto-injectie)

De Nominaties met betrekking tot Injectiepunten en Distributie afname-posities (in geval van een netto-injectie) moeten voorgelegd worden zoals bepaald in de overeenkomstige overeenkomst betreffende de coördinatie van productie-eenheden (cfr. artikel 198 van het Technisch Reglement Transmissie).

Bijlage 6 Contactinformatie

Tenzij hierin uitdrukkelijk anders vermeld, wordt ervan uitgegaan dat alle kennisgevingen, aanvragen en verzoeken die, volgens dit document en/of het Contract, vereist zijn of mogen worden gedaan, behoorlijk zijn gedaan. Zij kunnen worden verzonden via fax, e-mail of via aangetekende luchtpost al dan niet met ontvangstbevestiging, portkosten vooraf betaald, naar volgend faxnummer of adres, dat eventueel voor wijziging vatbaar is:

Voor ELIA:

- **Contractuele aspecten:**

Eerste contactpersoon:

of: back-uppersoon:

«ELIAresp1»

«ELIAresp2»

Rodestraat 125 Tel:

«Télresp2»

1630 Linkebeek – België

E-mail:

«Emailresp2»

Tel: «Télresp1»

«ELIAresp3»

Fax: + 32 2 382 21 06

Tel: «Télresp3»

E-mail: «Emailresp1»

E-mail: «Emailresp3»

- **Back office**

De Radiguez Gilles

Rodestraat 125

1630 Linkebeek – België

Tel: + 32 2 382 24 01

Fax: + 32 2 382 21 06

E-mail: commercial.dpt@elia.be

- **Indiening van Nominaties:**

Contact:

Klantendienst

Tel. : + 32 2 382 21 33

Fax : + 32 2 382 21 07

E-mail: : dngridaccess@elia.be

- **Indiening van Nominaties met betrekking tot Interne energieoverdrachten, internationale uitwisselingen op de Noord- of Zuidgrens of Afnamepunten**

Alle Nominaties die doorgestuurd worden via het E-Nominatiesysteem moeten ingevoerd worden via de volgende URL:

Voor Business to Customer interface (B2C):

<http://nominations.elia.be>

(Merk op dat indien deze website niet beschikbaar is een doorkoppeling gebeurt naar de fallback-website.)

Voor Business to Business interface (B2B):

<https://nominations.elia.be/NxProXml/b2b/normal> voor de normale modus en
<https://nominations.elia.be/NxProXml/b2b/fallback> voor de fallback-modus

In geval internetverbindingen niet mogelijk zijn, gelieve Remote Access Service te gebruiken:

nummers: +32.2.243.15.00 en +32.2.383.12.00

(Merk op dat de ontvangst van een Nominatie niet gegarandeerd is.)

- Indiening van Nominaties met betrekking tot Injectiepunten:

Zie het contract voor de coördinatie van productie-eenheden zoals bedoeld in artikel 198 van het Technisch Reglement Transmissie.

- On line operatie (Dag D): Nationale dispatching Linkebeek

Tel. : + 32 2 382 23 97 (indien geen antwoord: 22.97)

Fax : + 32 2 382.21.39

E-mail: : dispatching@elia.be

- Facturen:

Christian da Cruz

Rodestraat 125

1630 Linkebeek – België

Tel. : + 32 2 382 22 51

Fax : + 32 2 382 23 54

E-mail : access.settlement@elia.be

Voor [ARP]:

EAN-code: «EANCode»

EIC CODE : «EICCode»

Contractuele aspecten:

specificeer naam, telefoonnummer, faxnummer en e-mailadres

«Contractual_aspects1»

«Contractual_aspects2»

Indiening van Nominaties:

geef de e-mailadressen op waarnaar de notificaties voor [ARP] zullen gestuurd worden (indien mogelijk slechts één generiek e-mailadres of maximum 5 e-mailadressen):

«Emailaddressess_receiving_notifications»

specificeer een telefoonnummer voor contactname:

«Phone_number_for_contacts»

_Specificeer een telefoonnummer, een faxnummer en een e-mailadres (24 uur op 24 bereikbaar en met voldoende kennis met betrekking tot de specificaties en voorwaarden inzake Nominaties)

«Online_operation»

Facturen:

specificeer naam van de onderneming, adres hoofdkantoor, btw-nummer, contactpersoon (incl. telefoon, faxnummer en e-mailadres).

«Invoices»

Bijlage 7 Pooling-overeenkomst

De "Pooling-overeenkomst" vermeld in Artikel 19 van dit Contract moet aan ELIA kenbaar gemaakt worden op het adres vermeld in Bijlage 6 van dit Contract (ter attentie van de contactpersoon voor contractuele aspecten) en mag om geldig te zijn verplicht alleen onderstaande tekst en informatie, en geen enkele andere tekst of informatie bevatten (behalve dat de ontbrekende informatie vermeld onder *** op geldige wijze door de partijen die de Pooling-overeenkomst aangaan, moet vervangen worden):

Pooling-overeenkomst

*** (A = naam en bijzonderheden (contractreferenties Evenwichtsverantwoordelijke) van alle Evenwichtsverantwoordelijken die samen een pool vormen, hierna genaamd de "Pooling-partijen")

**** (B = naam en bijzonderheden van de Evenwichtsverantwoordelijke die geadresseerde zal zijn voor de facturen van ELIA)

*** (begindatum van de pool)

*** (einddatum van de pool (indien bepaald))

Verklaring van alle Pooling-partijen:

Wij ondergetekende Evenwichtsverantwoordelijken komen overeen en verklaren aan ELIA de bepalingen van onze respectieve contracten van Evenwichtsverantwoordelijke te zullen respecteren en, niettegenstaande bovenstaande pool, om al onze verplichtingen vermeld in voornoemde contracten uit te voeren zoals met ELIA overeengekomen.

Ongeacht de bestaande afspraken, contracten, overeenkomsten in om het even welke vorm of omstandigheid die we, de pooling-partijen, samen kunnen hebben, zullen we te allen tijde tijdens de duur van onze respectieve contracten van Evenwichtsverantwoordelijke de voorrang geven aan onze verplichtingen bepaald in de voornoemde contracten van Evenwichtsverantwoordelijke.

ELIA is hierbij expliciet gerechtigd te genieten van alle bepalingen of overeenkomsten, indirect of direct hierin bepaald en mag, indien nodig, ageren ten aanzien van alle hierin vermelde pooling-partijen. Alle hierboven genoemde pooling-partijen zijn ten overstaan van ELIA gehouden aan hun verplichtingen in uitvoering van hun respectieve contracten van Evenwichtsverantwoordelijke.

**** datum van kennisgeving aan ELIA.

**** Handtekening door gemachtigde personen van elke pooling-partij.